

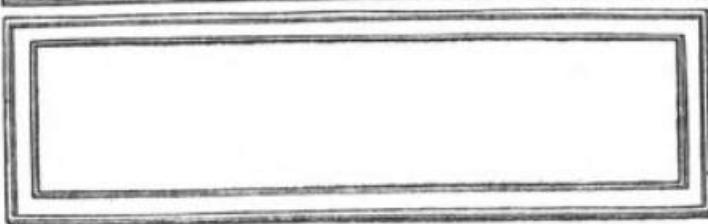
UC-NRLF

\$B 485 279

Otto Bremer
4. 2. 11.

FROM THE LIBRARY OF
OTTO BREMER

Hänn'n.

Ein fōft Band plattdeutsche Gedichte

von

August Seemann.

Berlin 1910.

Berlin 1910.

Verlag von W. Römer.

PT 4849
SA 4 H3

BREMER

HO MINU
AMAROTLIAO

Hänn'n.¹⁾

Taut Döp.²⁾

Lieder, dat sünd weife Hänn'n,
Nah din Seel sei gripen.
Smückt mit Blaum un bunte Bänn'n,
Will s' vörsläuten un -pipen
All' dei säuten Melodein,
Dei dörch Tit un Welten teihn.

Lieder, dat sünd harte Hänn'i,
Nah din Seel sei gripen,
Willn sei wöltern,³⁾ willn sei weinn',
Willn s' up Steine slipen,⁴⁾
Dat in Lebenslust un -last
Ummer heller ward ehr Gläst.

¹⁾ Hände. ²⁾ Taufe. ³⁾ wälzen. ⁴⁾ schleifen.

M119426

70 MILI
KINOSHITAO

I. Du.

Korlining . . .

Un ded' ik mal mit 'n anner gahn,
Korlining, Korlin,
Un heff dat Kalf in 't Øg nu slan,
Korlining, Korlin,
Un steihst du stif dor as ein Pahl,
Korlining, Korlin,
Un kickst so pil¹⁾ dei Næs' hental,
Korlining, Korlin,
Un smittst den Mund so spötschen up,
Korlining, Korlin,
Un wennst di weg mit einen Wupp,
Korlining, Korlin:
Ik weer seindag kein Bangbüx noch,
Korlining, Korlin,
Ik lam hüt abend in't Finster doch,
Korlining, Korlin!

Dau, dau . . .

Dau, ²⁾ dau, du smude, slanke,
Du rosenrode, ranke,
Du raudenranke Dirn.

¹⁾ gerade. ²⁾ Anruf.

Kannst süß so wachten kiken,
Un hüt deist rümmersliken,
Dau ornlich mi verfiru.

Un plinst? — Hemm s' di wedder schullen,
Dat du tau dull ded'st dullen
Un alls smetst in dei Wörp,¹⁾
Dat du ein Læker²⁾ un Löper,
Dat du dei slimmste Ströper
Ded'st sin in 't ganze Dörp?

Dei widen Weden³⁾ dor hinn'n,
Dei daun sicke wenn'n un winn'n
Bi jeden lichten Wind.
Lat brummen Ohm un Wäsch'en,⁴⁾
Lat summen Tant un Twäsch'en,⁵⁾
Den Kopp man hoch, min Kind!

Du büsst ein lütter Feger,
Doch allsindag' kein leger,
So ein, dei 'n Handpird brukt,
Un af un an mal 'n Tægel⁶⁾
Un af un an mal 'n Bægel,⁷⁾
Dei em son beten stuft.⁸⁾

Wur weer't? — Stark sünd min Hänn'n,
Breit sünd min Bost un Lenn'n,
Un heff di gor so girn:
Kumm in min Arm, du flanke,
Du rosenrode, ranke,
Du raudenranke Dirn!

¹⁾ Wurf, durcheinander. ²⁾ Herumtreiber. ³⁾ Weidenzweige. ⁴⁾ Onkel und Mühme.
⁵⁾ Zwillinge. ⁶⁾ Bügel. ⁷⁾ Bügel. ⁸⁾ zurechtschäzen.

Bruthemd.

Dreijickel, dreijackel, dreijökel, min Vadder hett Wagen un
Birb,

Min Mudder hett ein Spinnrad, wur is dat Spinn'n up lihrt.

Dreijickel, dreijackel, mur löppt dat, wur ward dei Faden sin,
Sall jo wat Schöns uck warden, soll tau min Bruthemd sin.

Dreijickel, dreijackel — mit Lüzen, uttredt mit 'n blaget Band,
Wur ward min Brüjam sich freuen, höllt hei mi an dei Hand.

Dreijickel, dreijackel, Musfanten, dei spëlt den Zumferndanz.
Dat is ein Juchen un Jachern, un Eleier föllt un Kranz.

Lat fallen, wat möt fallen, Bruthemd is witt un sin — —
Dreijickel, dreijackel, dreijökel geiht dat in 't Brubedd' rin! —

Solang' as wi noch singen . . .

Solang' as wi noch singen, is uck dei Kark¹⁾ nich ut,
Solang' as wi noch springen, kënt wi noch warden Brut.

Sall in dei Ee if sitten un dor min Leben verturn,
Sall neihn if un häkeln un knüttien²⁾ un sachten bi versurn?

Un all dei Rosen bläuhien, un all dei Bagels singt,
Un mine Backen gläuhien, min Hart, dat hüppt un springt.

Dor blasen dei Musfanten, härst, wur dei Fidel röppt,
Adschüs, ji Unkels un Tanten, dat 's grad' so as dat dröppt.

¹⁾ Kirche. ²⁾ stricken.

Dat dröppt so as fall 't drapen, finnt mi bi 't Danzen uck,
Dei mal bi mi fall slapen, mi nehmen Kron un Smuck.

Hei, un denn willn wi springen, ut 'n Zumfernstand mal rut.
Solang' as wi noch singen, is uck bei Kark nich ut.

Drœhnbarfel.¹⁾

Hah hen un gräut dei Häuhner, verget uck nich den Hahn,
Du wardst em doch woll kennen, hett Stewel un Sporen an.

Hett 'n Swanz vull bunte Feddern, uppen Kopf einen groten
Kamm,
Un üm sich all dei Henn'n, Mamselfling un Madam.

Hei deit sei all beflückern, deit mit dei Flünken san,
So as al männig Mannesminsch bi junge Dirns dat dan.

Un flüggt denn up dei Muer un freiht dor as verrückt,
Dat alle Lüd' dat hüren, wur 't bi dei Henn'n em glückt.

Du dedst dat uck vertellen, büst mit hausieren gahn,
Pfui, Deuwel! — gräut dei Häuhner, verget uck nich den
Hahn!

Fuck — fuck — fuck . . .

Fuck — fuck — fuck — ut 't Bedd' herut
Un dei Kleider an.
Un denn rasch dei Treppen run,
Lisen as if kann.

¹⁾ Ratschmaul.

Fuck — fuck — fuck — hen dörch den Gorn.
 Nah dei olle Wid',
 Dor lurt jo min Hanning al,
 Sett mi an sin Sid'.

Fuck — fuck — fuck — ein Küschling für,
 Noch ein — ümmertau.
 Un dei Poggen in den Dik
 Makt Musik dortau.

Fuck — fuck — fuck — Nachtwächter tut't,
 Wur dei Stunn'n lopt hen.
 Hanning, so, nu kümmt dei lezt,
 So, nu hett'ein Enn.

Fuck — fuck — fuck — wedder rinner nu,
 Erst noch rasch mal horft.
 O, ik hür ganz dütsch dat,
 Wur uns' Badder snorft.

Fuck — fuck — fuck — dei Treppen rup,
 In dei Küssens rin.
 So — nu fall mi einer seggn,
 Wur ik wesen bün.

Dicht dorbi . . .

Dicht dorbi, dicht dorbi,
 Is noch lang nich drapen.
 Steiht dor vor ehr Kammerdör,
 All dei annern slapen:
 Lisching, Lisching, ik bün hier,
 Dau mi apenmaaken.
 Lisching, heff di jo so girn,
 Willn uns heten strafen.

Köp di uck ein siden Dauf,
Schauh mit blanke Snallen.
Lisching, Lisching, lat mi rin,
Dau mi den Gefallen.

Ne, min Jung, dor ward nicks von,
'N Schin is kein Bitahlen.
Un din glauen,¹⁾ glatten Würd'
Mag dei Deuwel halen.
Du geihst weg — un ik kam nahst
Mit dei Butt²⁾ tau backen.
Nimmst woll gar ein anner Dirn,
Un dei Lüd' fænt snacken.
Irst dei Hochtit un dei Huw,
Denn kannst bi mi slapen.
Dicht dorbi, dicht dorbi,
Is noch lang nich drapen.

Affellen.

Wat steihst, as weer di dei Huf versackt,³⁾
Weiht nich, wecker Dirn fast nehmen.
Min Jung, dat is doch pottæwverein,⁴⁾
Wecker di dorvon deist tchmen.⁵⁾

Als ein Heit, süht dei anner ut:
Dei dor, dei kaum blot snacken,
Dei hett nich Lust tau 'n eigen Liw,
Hett grote Löcher up 'e Hacken.

Dei anner wahnt up Machnicksdaun,
Hett nicks tau bréken un biten.

¹⁾ munter, flug. ²⁾ dieses Ende. ³⁾ Göpfchen gesenkt vor Schred. ⁴⁾ gleich wie ein Topf dem andern. ⁵⁾ sich zulegen.

Dei dor, dei drifft sic̄ nachtens rüm
Un fall jo ball ümsmiten.¹⁾

Wat steihst, as weer di hei huk versact,
Wat kamen deit, fall gellen,
Wurtau hest du denn knöp anne Jack,
Dau di doch ein astellen!

Begäuschen.²⁾

Nu wę̄s' nich bös un lat dat Rohn
Un ewig Einerlei,
Süh, buten in den Rosengorn,
Dor bläuht so allerlei.

Dor deit mank Nek uck Nettel stahn,
As buten up dei Strat.
Du ded'st woll wedder spazieren gahn
Schregewer nah dei Kat.

Dor hemm s' woll wedder gaut utpac̄t,
Dat if di mal vergeet,
Dor hemm s' di wedder dei Uhrn vullsnacht,
Dat if di sitten leet.

Dat if rümgüng as 'n riken Bur,
Min Geld verded', verraaf',³⁾
Dat if achter anner Dirns herlur
Un dörch den Tun girn grau'.⁴⁾

Un denn wör flüstert — so is 't west —
Un Alls weer woll unbett. —
Schönen Bagel, dei sün eigen Nest
Von annern inraken⁵⁾ lett.

¹⁾ umwerfen = nieberkommen. ²⁾ beruhigen. ³⁾ vertun und verbringen. ⁴⁾ durch
den Zaun gräfen = mit anderen Mädchen verkehren. ⁵⁾ beschneuzen.

Dei Allens glöwt un Alls beweint,
 Alls nimmt för wohr un wiß —
 Blot den nich, dei dat iherlich meint,
 Un dei ehr Brüjam is.

Gew di den Ring un dit un dat,
 Hest uck min iherlich Wurt,
 Dreggst gor von mi unnern Harten wat — — —
 Mariel! — If gah nich furt!

Dei bösen Lüd' . . .

Dei bösen Lüd', dei legen ¹⁾ Lüd' — — —
 Wat ik uck denk un dau,
 Sei wisen mit Fingern achter mi
 Un snacken ahn Rast un Rauh.

Un hün doch 'n arme Deinstdirn man,
 Möt slapen up den Bæhn,
 Krieg dörtig Daler un 'n Bolten Linn'n
 Un hei 's dei Buernsæhn.

Un strakt mi mal un küßt mi mal
 Dor buten hinnere Höck,
 Un köfft mi mal ein siden Dauk
 Un mal ein'n bunten Rock.

Un doch is mi dat Hart so swer,
 Wur dat woll warden mag — —
 Dei bösen Lüd', dei legen Lüd',
 Dei snacken den ganzen Dag.

¹⁾ Schlechten.

Min Best.

Min'n Badder, min Mudder, dei heff ic woll gern,
Doch noch völ, völ leiser min lütt säute Dirn.

Bon 'n Hekt nähm 'k dat Swanzstück, von 'n Karpen den
Kopp,
Doch smedt noch völ bëter ein Kuß von min Popp.

Ein Kutsch kann ümsmiten, ümsfalln woll ein Bu,
Doch fast steiht un seler min Leiwig ehr Tru.

Un Klingen dei Klocken, deit Wihnachtsmann spenn',
Denn bring ic min Lischchen min Öllern mit hen.

Un Badder kriggt Zigarren, un Mudder Band un Twirn,
Ein lütt runnet Ringing, dat schenk ic min Dirn.

Ein Koppeln, ein fülwern, wat denkst du, ein golln,
Dat möt jo, dat fall jo vör Lebenstit utholln.

Swerled¹⁾ . . .

Swerled, Swerled, Swerledschen, wat is min Badder för 'n
Mann,
Dat ic bei Dirn soll frigen, dei ic nich liben kann.

Hett jo ein schöne Burstell, mit Wisch un gaude Wei,
Ud 'n Strämel²⁾ Weitenbodden, vier Bird' un twintig Räuh.

Un schöne ni Gebüden, mit 'n Swinhus gor dorbi,
Un denn dei einzig Dochter — un doch is 't niðs för mi.

¹⁾ Schweres Leid, Ruf bei ärgerlicher Stimmung. ²⁾ Streifen.

So zaltrig un so taltrig,¹⁾ fümmst hüt nich, fümmst du moren.
An 'n Rock di lange Hamels,²⁾ hier 'n Knop, dor 'n Hak verlorn.

Un denn dei stiwen Knaeken, dei Lippen, dic^t un breit,
Un 'e Näs' so stor in 't Ennen, dat 't rinnerręgen deit.

If will nich ewer ehr spotten, sei kann jo nicks dorför,
Doch frigen, ne, min Badder, dat is nicks för din Gör.

Du seggst twors, in dei Nachten is gris ein jede Ratt,
Doch mücht ik uck mal kiken an 'n Dag mi an ehr satt.

Un denk ik an dei Kinner, kümmt mi dei Grugel³⁾ an:
Swerled, Swerled, Swerledschén, wat is min Badder för 'n
Mann.

Ganz dei Oll . . .

Ja — uns' Köster hett ein Dodter,
So ein Dirn von achtteihu Johr,
Blage Ogen, flessen Hoor.
Börn un achter gaut bislagen,⁴⁾
Wehlig,⁵⁾ kiwig,⁶⁾ will un woll,⁷⁾
Alls in allen, Bausch un Bagen,
Ganz dei Oll — ganz dei Oll.

Ja — uns' Köster hett ein Dodter.
Gistern abend, temlich lat,
Kein allein sei lang dei Strat,
Wull ehr einen Säuten geben — — —
Jungedi, jawoll, jawoll,
Hett mi in 't Gesicht rinschrében⁸⁾ — — —
Ganz dei Oll — ganz dei Oll.

¹⁾ Schlecht und unordentlich gekleidet. ²⁾ Schmuckstreifen am Rocksaum. ³⁾ Grauen.
⁴⁾ fleischig, kräftig. ⁵⁾ übermütig. ⁶⁾ führl. ⁷⁾ willig. ⁸⁾ ins Gesicht schreiben = Maulschellen verabfolgen.

Nahlopen.

Dor sla doch Gott den Düwel dot,
 Wenn ik bei Dirn nahlop,
 Un wedder, gaude Würd' ehr gew
 Un unniern Rock runkrop.

Dat 's recht, dat weer ein heten glupsch,¹⁾
 Dat ik ehr braß²⁾ uppe Back.
 Wat øwerst maſt sei mi sön Blam³⁾
 Un bröch mi so in Snack.

Wat steg sei bi den Herrn ümmer rup,
 Seet bi em vörn in 't Elag,
 Kutschiert mit em tau Stadt un Markt
 Ost halwig Nacht un Dag.

Un köſt ſich ſine, bunte Kleid'
 Un drög ſich as ein Dam.
 Wer 't mægen mag, mag 't mægen woll,
 För mi is dat kein Kram.

Ik heff ehr dat in Gäuden ſeggt,
 Dat paß ſich nich as Brut.
 Mügt nicks — dor heff ik ehr aflohit,
 Un nu 's mank uns dat ut.

Min Pird, wenn dei nich hüren dain,
 Lang 'k ehr weck mit dei Swep.⁴⁾ — —
 Dor sla doch Gott den Düwel dot,
 Wenn ik bei Dirn nahleep.

¹⁾ starl. ²⁾ ſchlagen. ³⁾ Blamage. ⁴⁾ Peitjche.

Schrumm — schrumm . . .

Schrumm — schrumb — dei olle Brummbaß dræhnt,
 Simm — simm — dei Fidel geiht.
Schrumm — schrumb — wur mi dei Brægen brummt,
 Simm — simm — dat Hart mi sleit.

If holl di jo so fast in 'n Arm,
 Up 't Fastelbier is 't min Recht.
 Un du drüdst di so dichting ran
 Un bün doch man 'n æwlig ¹⁾ Knecht.

Din Vadder sitt iu dei Herrenstuw,
 Dor hemm s' dei Korten al vör.
 Un is nich grad' dat best Gesicht,
 Wat hei smitt dörch dei Dör.

Schrumm — schrumb — na, brumin man olle Baß,
 Is al man half so slimm.
 Wat kümmt, dat gelt! Stah minen Mann
 Simm — seggt dei Fidel — simm — —

Fründschaft un Leiw.

Dat is as Solt up wunne Õgen,
 Dat gift doch kein Verdrag —
 Ne, Fründschaft twischen Mann un Wif — —
 Min Dirn, dat is nich lach!

Dat is as Solt up wunne Õgen,
 Dat brennt un tuckt un bitt
 Un deit bi lütten deiper fræten
 Un kümmt langsam in Hitt.

¹⁾ Kleinknecht.

Dat is as Solt up wunne Ogen,
 Wat Betters hier, wat Frünn'n.
 Un fühlst du ud un löshest du ud —
 Dat deit sic doch entzün'n.

Dat is as Solt up wunne Ogen,
 Dat sleit doch rin in 't Blaut,
 Un sticht dat Hart di lisen an,
 Bet du steihst ganz in Blaut.

Irnhaffig.

Min Dirn, du nimmst glis alls so irnst,
 As vör Rotor un sœben Lügen,
 Wenn wi mit 'n annet heweln daun,
 Wenn sic mal Bird¹⁾ un Wurt so fügen.

Noch lachst du — un in 'n Nu daun still
 Poor Tranen sic in 't Og di sliken.
 Oft midd'n bi 't Zaghern höllst du an
 Un deist so seltsam mi anfiken.

If kenn den Blick — lewt in min Hart
 As dei von min verstorben Mudder,
 Un hen dorch alle Glieder löppt
 Mi lis' ein Sangeln un ein Schudder.

Wi is, as wenn tau 'n grote Stark
 Utbugen rings sic Welt un Hében,
 Un uns ein unsichtbor Preister dor
 För ümmer deit tausamen geben.

¹⁾ Geberde.

Möllerdirn.

Vör min Finster, tens¹⁾ min Ramer,
 Löppt dei Bäk ahn Rast un Rauh,
 Un ehr Ruschen un ehr Rieseln
 Klingt in 't Uhr mi ümmertau.

Un it seih ehr Wellen sleiten,
 Swingen sicd dörch Schütt un Brügg,
 Un bei wide Welt deit s' slufen —
 Un kümmt kein von wedder trügg. — —

Du büst ucf mal mit ehr wannert
 An ehr Sit dörch Hei un Feld.
 Swängst den Haut noch licht un lustig,
 Bet di slööl dei wide Welt. — —

Vör min Finster, tens min Ramer,
 Löppt dei Bäk ahn Rast un Rauh,
 Un ehr Ruschen un ehr Rieseln
 Liggt in 't Uhr mi ümmertau.

Un it seih ehr Wellen sleiten,
 Swingen sicd dörch Schütt un Brügg —
 Un bei wide Welt deit s' slufen — —
 Un kümmt kein von wedder trügg. — —

Hand in Hand.

Un schint dei leive Sünn'n or liggt dei witte Snel:
 Wat fragt wi nah dei Grünn'n, min Dirn un ic, wi bei.

Un slögn dei ollen Römers dei Böller wit un sit,
 Wat sallt, wi sünd kein Drömers, dat weer jo vör uns Tit.

¹⁾ seitwärts.

Un heden dei framen Christen, dat s' kamen in 't Paradies,
Wi schugen Gewalt un Listen, Weltall weigt sacht un lis.

Ein stille Freu deit glummen uns jo in Lis un Seel,
Ein lüttet Lied deit summen uns jo in Post un Kehl.

Wat is von Dag dat Leben doch för ein fette Wei,
Willn afgasen, wat deit 't geben, woll Hand in Hand, wi bei.

Adern.

Mur æwer din smallen witten Hänn'n
Dei blagen Adern lopen,
As weern von 'n Dom dat Telgen¹⁾ un Twig,
Ball enzelt, ball in Hopen.

Un trügen s' sik ud hunnert Mal,
Finn'n all nah 't Hart wedder rinner — —
Wis't mi doch ud mal 'n Weg dorhen,
Di lütten fixen Rinner!

Uppreken.

Du Rosenknupp in 'n Goren,
Wat bewerst lis' un sacht,
Dor ehre Flucht deit leggen
Um di bei Maiennacht? — — —
— — — — — — — — —
't is Tit taum Bläuhn!

¹⁾ Äste.

Min Seel quellt di entgegen
 As 'n mille Maiennacht,
 Un bewerst doch in min Armen
 Du Dirning, warm un wacht? — —
 — — — — — — — —
 't is Tit taum Bläuhn!

Min Säuting . . .

Min Säuting, wist du rideñ, ik heff vel hübsche Vird,
 Min Säuting, wist di smücken, heff Geld un Geldeßwirt.

Min Säuting, wist du drincken, min Keller liggt vull Win,
 Min Säuting, wist du küssen, min Mund so warm deit sin.

Ach, Mann, ach lat dat Swögen, ¹⁾ dät maken Jungkirls woll,
 Sühbst du dei Mainacht winken, wat danzt dor üm dat Soll? ²⁾

Wat danzt dor mank bei Widen, in 'n Hemd bei lütten Görn,
 Dor will w' uns' ein von gripen, den lütten Butscher ³⁾ dor vörn.

Ringel, ringel, Rosenkranz . . .

Steiht ein lüttet Bläuming,
 Dreggt ein rodet Röckchen,
 Un hett runne Klöckchen,
 Un bläucht up dei Hei — — —
 Dideldum dideldum dei.

¹⁾ anhimmeln. ²⁾ Teich. ³⁾ dicker Bengel.

Kümmt ein lüttet Dirning,
 Dreggt ein rodet Röd'schen,
 Un hett brune Löd'schen
 Un wahnt up dei Hei — — —
 Dideldum dideldum dei.

Dirning kriggt dat Bläuming,
 Klöd'schen kümmt in 't Löd'schen.
 Hei, wur flüggt dat Röd'schen,
 Danzt wi œwer dei Hei — — —
 Dideldum dideldum dei.

Morgen.

Snickenfett, snickenfett
 Bon dat Schrot un vèle Mett
 Beer uns' swartbunt Pölk.
 Gistern slacht. O, wat 'n Lust,
 Kranzbrad', Mett- un Léwerwurst —
 Morgen willn wi 't eten.

Wunnersäut, wunnersäut
 Un von iloren Schin
 Is dei Win, fransche Win,
 O, ik heff mal dorvon licht,
 As em lezt dei Kopmann schidt,
 Morgen willn wi 'n drinken.

Dunnernett, dunnernett,
 Kopp bet tau dei Lehn
 Is min lütt Marlen,
 Is so, as s' is lidien mag,
 Bün ehr gaut al Jöhr un Dag,
 Morgen will is' frigen.

Anning.

Ein lütte Hummel kümmt mit Gebrummel
Un mit Gesang den Weg entlang.

Hett söcht sic Hönnig, so weik un wonnig,
Goldgel un säut ut männig Bläut.

Wat, wist 't nich glöwen? Brufst blot tau pröwen
Chren lütten Mund so rot un rund.

Täuf!

Hürt ji dei Stormklock lüdden, min Hart in Füer steiht,
Kif, wur dei helle Läuchchen²⁾ al ut dei Fast³⁾ rutsleit.

DLüd', west nich so ängstlich, laf't ruhig man dalbrenn'n,
Krieg woll wat ut dei Brandkass', kenn dei ruchlosen Hänn'n.

Sei hürn dei Zumfer Anna, schregæwer an dei Strat,
Täuf, ward ehr uch ansticken æwer 'n Kopp dei lütte Kat.

Kein Angst!

Du glöwst, dat falsch ik spraken, da 't di kein Wahrheit geew,
Di is tau linn'n min Leiven, di is tau lis' min Leew.

Hürst du den Wind dor flüstern di sacht üm Hoor un Rad,
Un doch, wur deit hei bullern di oft üm Bost un Rad.

Sühst glummen du bei Kahlen still unner Asch un Muß,
Un doch — wur rasen dei Flammenæwer 't Rad oft degt un dull.

Du glöwst, dat falsch ik spraken, täuf man, du min lütt Dirn,
Büst man irst ganz min eigen, denn fast du di verfирn.

¹⁾ Warde! ²⁾ Feuerschein, Glut. ³⁾ Fast.

Rumm!

Rumm du man in min Timmer
 Mit dinen warmen Schimmer
 As Sünnenſchein.
 Dei Welt, dei is so kolt un gries,
 Dei Dag so nüchtern un so mies
 Un vull von Angst un Pin.

Du deit alls fröhlich grinen,
 Un alls gemütlich schinen,
 Dei ganze Stuw.
 Rumm, sett di dal doch up min Knei,
 Dat if di strakel dau un ei,
 Du min lütt Dum.

Dei mi singt Lieder un Psalmen,
 Dei mi bringt Frödenspalmen
 So säut un sach.
 Segg, wist nich bi mi bliwen?
 If müggt mi an di liwen ¹⁾
 Un freuen Dag un Nacht.

As ik di seg' . . .

As if di seg', as if die spröök,
 Dunn wüß if, du weerst, dei if föök,
 Nah dei if all min Dag al güng,
 Un dei if all min Lieder sün:

Dei Tit is bunt, dei Welt is wirr,
 Wi staffen all jo in dei Zrr.
 Dor steiht ein Stirn in düster Nacht,
 Nah den wi gripn as Kinner sach.

¹⁾ lieben, genießen, sättigen.

Nah den sicke sehnens Lijf un Seel,
 As wenn ehr beiden noch wat fehl,
 As hadde sei dat Best verlorn
 Un säuken nah nu alle Sporn.

Un säuken nah, het sei dat finn'n,
 Un heid' denn lopen Haben binn'n:
 As ik di seg', as ik di spröök,
 Dunn wüß ik, du weerst, dei ik föök!

Nahdühnung.¹⁾

Det Morgens hentau elben — —
 Stah achter dei grot Maschin. — —
 Dor liggt æwer dei grisen Muern
 Mit 'n mal son blanker Schin.

Dor löppt dat dörch den Lijw hen
 Von Wellen, säut un sacht. — —
 Grad' so, as du mi leif haddest,
 Min Dirn, verleden Nacht.

Sommerdag.

Sünn, dei steiht in 'n hellen Brand,
 Wind, dei löppt æwer 't wide Land,
 Dirming, hürst ehr Nopen?²⁾
 Dirming, giff mi din lütt Hand,
 Bün di rein ut Rand un Band,
 Lat uns singn un lopen.

¹⁾ Nahdühnung, Nachdehnung, nennt man die bewegte See, die sich oft vormittags bei stilem Wetter zeigt, und die wohl in vorhergegangenen, nächtlichen Stürmen ihren Grund hat. ²⁾ Rufen.

Sünn, dei maft dat Hart so warm,
 Wind, dei drift uns in dei Arm',
 Dirning, lat uns küssen!
 Un wi bulst øwer Gras un Kies,
 As Adam in 't Paradies
 Mit Eva vör dissen.

Sünn, dei sack nu in dat Meer,
 Wind, dei kröp lis' achter her,
 Lat s' in Gottes Namen!
 Hemm'n ehr Dingn nich flichten lihrt,
 Hemm'n uns heid' tausamen lihrt,
 Blint nu uch tausamen!

Sommer.

Dei Lust hängt vull Sünnenhooren,
 Rings emert ¹⁾ dei Sommerpracht.
 Dei Rosen lüchten in 'n Goren
 Un brünnlich ²⁾ lopen an al dei Ohren,
 Un Rädel um Fürblaum lacht.

Anne Burd up Brummelbeerranken
 Gottspird' ³⁾ sicke sünnnt un plätt't. ⁴⁾
 Wepstart ⁵⁾ längs dei Bæk deit wanken,
 Elldig ⁶⁾ an 'n Auwer wutsch't lanken,
 Dei Hingst øvre Wei ransett'. ⁷⁾

Dor warden uch min Sinn'n so hillen, — —
 Tillfauten ⁸⁾ øwer Heiden un Murn
 Hen nah dei ein, dei kann 'tillen
 Min Lengen un Janken so willen — —

Dirn, Klingen di nich bei Uhrn?

¹⁾ flimmert. ²⁾ bräunlich. ³⁾ Schmetterling. ⁴⁾ plätten = Flügel ausbreiten. ⁵⁾ Bachstelze. ⁶⁾ Eidechse. ⁷⁾ herangefehlt, herangelaufen. ⁸⁾ kurz treten.

Gris' un blag' Ogen.

Din Ogen sünd so gris un flor,
As bei Feller un Wischen, wenn sei afmeiht sünd,
Un bei Wind mit lange Bein doræwer stakt,
As bei nige Chaussee, bei nah bei Stadt geiht,
Un mit Kies un Gnitt¹⁾ frisch æwerführt²⁾ is,
As bei helle Harwstdag, dor fannst du kiken
Wider un wider, dat di binah grugen ward — —
Un wat steiht dor achter an 'n Außen³⁾ tau lesen:
Klaulheit un Käuhlheit un Winter.

Din Ogen æwerst sünd blag un grot,
As bei Ader, wenn bei Snel wegsmölt is,
Un bei Irdruch⁴⁾ ut bei frischpläugten Fohrn⁵⁾ stiggt,
As bei Himmel, wenn hei nah alle Siden schenken kann
Dat Schöнст, wat hei hett, Sünnschin un nochmals Sünnschin,
As dat lütt Beilchen, dat sich so schüchtern irst rutwagt
Un mit sin Köpping ævre Grabenburd nicht,
Un in dat ehr Gesicht doch al schreben steiht:
Warmnis un Freu un Sommer.

Aten.⁶⁾

Dörch 't Finster waggt bei weike Maienluft
Ehr dunkel Flaut, heil vull von Jasminduft,
Un füllt dat Timmer, wur wi sünd allein,
Un düster ward 't, so dull, dat wi uns nich mihr seihn.
Un still dorbi, kein Blatt snackt an bei Böm,
Dei Tung kein Wurt, un blot dat Hart spinnt Dröm,
Dröm, vull von Leiw, dei wannern hen un trügg
Mank uns, still æwer 'n unsichtbare Brügg.

¹⁾ Körniger Sand. ²⁾ beschüttet. ³⁾ Horizont. ⁴⁾ Erdgeruch. ⁵⁾ Furchen. ⁶⁾ Atem.

Un lis' tillfaut' ¹⁾ dat Uhr, spannt Nerv un Muskel an,
 Wat dat bei säuten Dröm nich hürn un faten kann.
 Dei Dröm nich — doch mit sachten Ruschen swewt
 Uns' Aten dor, den Lis' un Lung hett wewt,
 Un dei tau 'n anner drängt, sic' dröppt, sic' läßt,
 Un wedder trüggilt, jeden Lisen grüßt,
 In 'n Wedderspill hen — her vertelln heit gahn,
 Dat dor zwei Lëben för einanner flan.

Sünnensteken.

Du pralle Sünn, wur stedst hüt wedder mal
 Den ganzen Dag mit dine gollen Lanz
 Un bläuhst an 'n Hében in dinen vullen Glanz,
 Un kicst as ein grot Ros' taur Welt hendal

 Un winkst un grienst — un rup vonne Irdenschal
 Stiggt Water Drupp an Drupp in 'n langen Danz
 Un du kähilst di in ehren floren Kranz
 Un lettst sei fallen wedder un treckst Pahl. ²⁾

 Du pralle Dirn! Din Og, o wur dat stedt,
 Wur 't wille Lëben achter hickt un heckt,
 Mit billig, brallig Virden ³⁾ lockt un lacht.

 Wur di bei Kirls nahgahn as löpsche Hunn
 Un uppen Brocken lurn ut dinen Munn.
 Un lettst sei fallen nabst — rin in dei Nacht.

¹⁾ spielend hin und her bewegen. ²⁾ abziehen. ³⁾ auffällige Geberden.

Min Sünn.

Di, Bom, haddn maſt ein dichtet Dad din Knuppen,
Dat nich tau dull bei heite Sünn di dröp,
Di nich dorsteek bei gollen Slang, wenn s' lüp
Mit duſend Fäut rüm up din gräunen Schuppen.

Doch dor din Dow naſt ſack up Mos un Stubben,
As Wind un Küll di dat von 'n Liw runſtröp — —
Dumm füllt bei Sünn mit Warmnis di bei Röp ¹⁾
Bet unnen dal, dat du nich kregſt den Snuppen. —

As mi dat gaut güng, Dirn, as mi ded' heizen ²⁾
Dei lustig Dag mit ümmer nigen Reizen,
Dunn legſt du as ein Pöpping in min Armen.

Hüt, wur iſ naſt un elend, dor lett fleiten
Dörch Lif un Seel din Leiw ehr Seligkeiten,
Un deit mi het in 't binnelſt Hart dörchwarmen.

Gier.

O unglückſelig Stunnen, wur ſid̄ bei Gier losreet,
Mit Tagen un mit Tähen wild üm ſid̄ ſlög un beet. ³⁾
Dunn kemen Spennen trapen, dei ſpünn'n ein ſtöwig Nett,
Dat Ied as iſkolt Newel ſid̄ up uns Blaumenbett.

Nu fitt't wi in uns' Hüſung woll as zwei frömde Gäſt,
Nu is dat Winter worden, al ihr dat Sommer weſt.

Un all' uns' Trümf verloren, un all' uns' Spill wörn beet, ⁴⁾
O unglückſelig Stunnen, wur ſid̄ bei Gier losreet.

¹⁾ Rauje. ²⁾ behegen. ³⁾ biß. ⁴⁾ verloren.

Wur sünd ji . . .

Wur sünd ji, Ogen, dei ik lang' al föök,
 Nah dei ik jant as Beih nah frischet Water,
 Nah dei ik al sin Dag' al rümmerspröök,
 Un Strat un Stig bün rümtredt as 'n Tater.¹⁾

O mine Seel, dei wohrschugt²⁾ oft in 'n Drom,
 Wur wi tausamen selig gahn dörch Leben.
 Doch kicht dei Morgen dörch den Flederbom,
 Seih ik allein sehnsüchtig rup tau 'n Haben . . .

Wur sünd ji, Ogen, sanft un blag un grot,
 Dei uck as ik nah Stirns girn rupper gripen,
 Dei uck bei Dag', dei ein'n noch lett dei Dod,
 In Röhri un Hægen still willn ranneripen.

Ut allens wat ik seih, wat fött min Hand,
 Strahlt as ut 'n Speigel mi jug Bild entgegen . . .
 O kamt, wur ji uck steken mögt in 't Land,
 Un bringt mi jugen riken, gauden Segen.

För ümmer!

Frag' doch dei Blaum, den Kiewer,
 Heuspringer dor un Käwer,
 W'rüm ik so trurig bün.
 Wat schöten s' tausam vör Schreden,
 Dor ehr zwei Läwer ded'n decken
 Un ehr nehmen Lust un Sünn.

Ehr güng' ein Knicken, Knastern,
 Ein Bröken un ein Rastern
 Dörch Adern, Bork un Bast.

¹⁾ Bigeuner. ²⁾ wahrnehmen.

Ehr Leiw is jo so stillen,
Unſ' æwer, unſ' wör so willen,
So vull von Gier un hast.

Frag' doch dei Blaum, den Klewer,
Stahn längst nich mihr in 'n Bēwer,
Un hell ehr Og' wedder kīdt.
Drägen längst ehr Pöll¹⁾ wedder stuer,
It æwerst gah noch in Truer,
It wör fōr ümmer kīdt.

Dor . . .

I.

Dor treckt ein olle Sag' ehr Bahñ,
Allæwerall bikannt:
Wenn 't Lied soll recht tau Harten gahn,
Möt 't schriben mit Blaut ein Dichterhānd,
Mit Blaut ut bei eigen Post.

Bon di, du warm un wēlig Wif,
Singt Lieder man so vel:
Dor is woll nich ein Manneslif,
Dor is woll nich ein Mannesseel,
Hartblaut hest allen kost!

II.

Dor achter bei witten Gardinen,
Dor steiht ein Rosenstod.
Dei dreggt jo vel schön Bläumings
Up finen gräunen Röd.

¹⁾ Spīze, Krone.

Un wenn dei Lüd' vöræwer gahn,
 Denn blift woll jeder 'n heten stahn
 Un kitt dei Rosen an
 Un freut sic̄ still doran.

Dor achter dei witten Gardinen
 Noch anner Rosen bläuhn.
 Up zwei runn, rode Backen,
 Dor daun sei glumm'n un gläuhn.
 Un wenn dei Lüd' voræwergahn,
 Denn blift woll jeder 'n heten stahn.
 „Min Leiben, wat wollt Ji . . .
 Dei Rosen sünd för mi!“

III.

Un min Seel, dei bewert ümmer as in 'n Drom,
 As bei Bläder lisen dor an 'n Eschenbom.
 Büst du üm mi rümmer, woll ut luter Freud,
 Büst du annerwègent, woll ut luter Leid.

IV.

Gunn Morrn! — Dei Sünn kümmt øewern Außen vör,
 Dat ganz Gesicht von Freu so rot.
 Un ehr Strahlen, dei gahn øewer Feller un Wißchen
 Un daun hier warmen un dor upfrisch'en,
 Bring'n Leben un Lust un Lach.

Gunn Morrn! Dor kümmt' uch du ut dei Dör,
 Din Óg, dat lücht so hell un grot.
 Un din Seel löst sic̄ los, hüppt øewer Disch un Bänken
 Un deit tau mi kamein, sic̄ ganz mi schenken:
 Juchhe, juchhe, du Maiendag!

V.

Wi sitten heid' allein in 'n Kahn,
Nicks up dei See sid' rögt.
Ik legg den Kopp in dinen Schot
Un ik nah di tauhöcht.

Acht up den blagen Himmel nich,
Ik seih allein blot di,
Denk, dat dei Sünn is runnerfolln
Un sitt nu neben mi.

Denn dine Ogen, blag un grot,
Dei lüchten hell un fram — —
Dor stign dei Welln un singn ein Lied,
Dei Wellen allausam.

Ein Lied von Leiw, von unse Leiw,
Ein oll lütt einfach Lied, — —
Un doch, un doch hürt allens tau,
Wat dor is wit un sit.

VI.

Will sovel di seggen, wenn ik bi di bün,
Wat ik all dau planen, wat ik seg' un sünn.

Un dau 'k bi di wesen, denn verget ik alls,
Dau min Arm denn leggen still di üm den Hals.

Du kicgst schelmschen rupper, un ik nah di dal,
Strakel di dei Backen un küz di vel Mal.

Un still is 't in 't Stüwing, Schuppstunn,¹⁾ dei treckt ran,
Doch von 't Snacken, Snacken, dor ward' nicks dorvan.

¹⁾ Dämmerung.

VII.

So laumrig¹⁾ dei Sommerabend, wi günign bei dörch den
Gorn,
Dei letzte Sünnenschémer leg up din blonnen Hoorn.

Dei Wind, dei küßt di lisen, meer furt denn as ein Deif,
Iſt plückt von 'n Busch ein Ros' di, so fürrot as min Leiw.
Nehmst sei as in Gedanken in dei lütt witte Hand,
Wörst Blatt üm Blatt aßpöllen, dei föllen dal in 'n Sand.
Un hewelst,²⁾ wildeß ein Halung³⁾ dei Bläder wider jög', —
Un 't Hart wör lisen bewern, as wenn sii Best wegflög.

VIII.

Mücht heimlich in din Hart mal dükern,
As 'n gris'grag' Mew in 't wide Meer,
Un denn bihorten all dat Leben,
Dat dor deit waggen hen un hér.

Wat dor dei Stormwind wild mag brusen,
Wat dor daun schöne Bläumings bläuhn,
Wat dor uſt in ein ganz lütt Ader
Woll 'n hēten Leiw tau mi deit gläuhn.

IX.

Danzt du uſt üm mi rümmer, lat von son'n Spelkram af.
Du büſt mi jo längst storben, för mi liggst du in 't Graff.
Ein brune Rät deit schémeru rut ut dat harwstlich Löw,⁴⁾
Ratteiker⁵⁾ löppt vöræwer, sei is jo doch man dow.
Lörriken⁶⁾ reckt sijn Bläder so brallig in dei Luft,
Du nimmst dat lütte Veilchen, dat hett so säuten Duſt.
Iſt hür din Kled woll runſchen, if ſeih din Backen bläuhn,
Iſt hür din glatten Räden: sei wecken nich Fidel un Freun.

¹⁾ schwül. ²⁾ necken. ³⁾ Luftzug. ⁴⁾ Laub. ⁵⁾ Eichhörnchen. ⁶⁾ Husflattich.

Un Ringn glumnn an din Finger, an 'n Hals Parl un Juwel,
Du singst so vèle Lieder: wecken nich din dödig Seel.

Danzt du uch üm mi rümmer, lat von son'n Spelkram af,
Du büst mi jo längst storben, för mi liggst du in 't Graff.

X.

Welt snackt von grot Rosinen un hängt an Ihr un Land,
Wi hemm uns heid' allein blot un holln uns an dei Hand.

Welt hett son gierig Ogen, Welt hett son lüstern Ged,
Uns' Leiw doch, bei flütt sachting, ein stille, frame Ged.

Dei Welt dreggt bunte Kleider, dat deit uns ni nich leid,
Sei brukt uns feins tau siwern, hemm eins von Eigenreid¹⁾

Rufet!

Lütt Dirn, so rund,
So säut un gesund,
Un mit so rode Backen,
Wat drömst un sinnierst²⁾
Un fittst un sinnmlierst,³⁾
Denkst nah mit dukten⁴⁾ Macken?

Gewerlat dat bei Dln
Mit ehr Kritten un Föln⁵⁾
Un Häum, bei al bibbern un bēben,
Dei ehr Og' al traut,
Dei ehr Söhnen al wahnt
In ein anner, selig Leben.

¹⁾ aus selbstgefertigtem Stoff. ²⁾ sinnen. ³⁾ simulieren, Pläne schmieden. ⁴⁾ zusammengedrückt. ⁵⁾ Falten.

Du æwerst fast singen
 Un lachen un springen,
 Du Dirn, frisch as dei Maien!
 Giff mi dei Hand.
 Dörch 't gräune Land
 Willn wi hendanzen, juchheien!

Paß!

Wat nütten Muskel un Sehnen,
 Sünd sei vull fulen Saft,
 Wat nütten dei schönsten Tähnen
 Sünd erg¹⁾ sei un ahn Kraft.
 Wat geil in 't Saat deit scheiten,
 Dat hett nich Dæg' un Dig',²⁾
 Un deist du 't uck begeiten
 Un plügen mit Meß un Mig'.³⁾

Un hest uck witte Rüschen
 Un Armbänn, bunt un grot,
 Du büsst ein hollet Hüschchen,⁴⁾
 Du büsst ein utdrögt Sod.
 Un hest uck rode Backen
 Un büsst ein lustig Kræt,
 Deit man irnst mit di snacken,
 Denn büsst ein dowe Næt.

Di kann mi einer stehlen,
 If lop nich nah ein'n Deut.⁵⁾
 Di deit bei Warmnis fehlen,
 Du hest jo kein Gemäut.

¹⁾ stumpf. ²⁾ Tugend und Gediehen. ³⁾ Gauche. ⁴⁾ Häuschen, Hüsse. ⁵⁾ nicht im geringsten, keinen Pfifferling.

Din Seel, bei ded' nich wassen
 In Snick un Snack un Smuck,
 Ne, ne, dor dau ik passen
 Un bün 'k in 'e Börhand uck.

Afbluckt.¹⁾

Neben bei Pird' gahn — füh, min Jung,
 Dat 's noch lang nich reden.
 Un bei Näs' rinsteken in 't Baul,
 Noch nich lesen un heden.

Kek if di uck fründlich an,
 W'rüm sull if di meiden,
 Geew if di mal gaude Würd',
 Dau sei jeden heiden.²⁾

Gwerst nu son annern Ton,
 Un dat glicks in Hupen,
 So quanzwif³⁾ uppe Tehn rümpedd'n
 Un angludern⁴⁾ un glupen.⁵⁾

As eten wi al 'n Schepel Solt,
 Wulln uns hall verspreken:
 Dat 's denn 'n anner Klock sæben doch,⁶⁾
 So daun wi nich reken.

Allern un Kalvern — ein heten mihr
 Verlangt denn doch dat Leben,
 Steiht vör alln Manierlichkeit
 Un Ornlichkeit in schreben.

¹⁾ kein Feuer fangen, absaffen lassen. ²⁾ bieten. ³⁾ so von ungefähr. ⁴⁾ von unten heraus und ⁵⁾ mit großen Augen anstarren. ⁶⁾ Sprichw. = etwas anderes sein.

Heweli¹⁾ lat man tau Hus,
 Binnt as ellern Weden:²⁾
 Kumm man irst as 'n ihrlichen Kirl,
 Denn lett sic dræwer ræden.

Trösten.

Wat fühst du so verbistert ut
 Un deist so sachten fläusen,
 As blew din Wag mit alle vier Pird
 Behacken in dei Leusen.³⁾

Un is doch blot ein dammlig⁴⁾ Dirn,
 Dei nu lüppt mit 'n annern,
 Man möt kein reisen Lüd' uphölln,
 Min Jung, dei lat man wannern.

Min Jung, dat weer doch nicks vör di,
 Dat is ein Flurtenmeiersch,⁵⁾
 Alle Dag wat Rigs, alle Dag wat Frischs,
 Ein Og- un Hinnelstandreiheresch.

Dei flüggt von einen in 'n annern Arm,
 Bet ehr einer deit 't bitahlen
 Un ehr den Buckel rup un raf
 Dat Fell orig deit versahlen.

Doch bi bi, mit din sacht Gemäut,
 Bi bi wir 't ümkürt kamen — —
 Min Jung, du kannst taufreden sin,
 Taufreden in Gottes Namen.

¹⁾ Neckerei. ²⁾ Erlenzweige. ³⁾ Wagenspuren. ⁴⁾ unreif, hin- und herchwankend.
⁵⁾ treibt sich herum.

Denn nich.

Wenn du nich mit mi danzen wist,
Denn kannst du 't jo blot segg'n,
Iß ward di nich in Haß un List
Ein'n Stein in 'n Weg je legg'n.

Doch dit Gefalwer un Gedau,
Dit Schulen un Dgupsparn —
Dat is nich Mis, dat is nich Mau —
Iß mag kein Tähnentart'n.

Iß mag nich anner Lüd' ehr Gnad',
Bün ik ucl man ein Knecht,
Iß heff min eigen Linn un Lad'
Un minen Sinn för Recht.

Un is din Vadder 'n riken Bur,
Gist noch vel Dirns in 'n Saal.
Ward 't Danzen di mit mi tau sur,
Danz mi den Puckel dal.

Flinkfläuters.

I.

Speln is fein Kunst, øwerst uphürn,
Wat flirtst un flurtst ¹⁾ du Dirn,
Un deist dei Strat aflopen
As 'n Fadn von 'n Klugen ²⁾ Twirn.

Wat hest di as dei Ratten,
Wenn s' rüfen Balderjan, ³⁾
Kümmt einerwëgt ein Mannesminsch
Mal up di tautaugahn.

¹⁾ herumtreiben. ²⁾ Knäuel. ³⁾ Baldrian.

Wur di dei Hänn'n tillfäuten,¹⁾
 Wur du din Ogen dreihst,
 Un mit den Kopp deist winken
 Un mit dat Taschendauf weihst.

Wur du bin Leiw lettst lopen
 Un lachen un locken ahn Hehl.
 Dat Lied: „Kamt ran, kamt ranner!“
 Deist speln mit Lif un Seel. — —

Speln is kein Kunst, øwer uphüren,
 Süß trampelt man ein'n noch rut:
 Dirn, lat dat Flirten un Flurten,
 Süß wardst seindag' kein Brut.

II.

Un lawst du mi uck allens an,
 Du wost di bætern, min Jung;
 Min Hart glöwt 't nich, hett noch feinen seihn,
 Dei øwer sin'n Schatten sprung.

Dat Drinfn un Speln süss sin vorbi,
 Un 't Rümlopn nachts uppe Straten,
 Heff al so männig Tran üm rohrt,
 Du heft dat doch nich laten.

Uck Schutern²⁾ un Hanneln wost nich mihr,
 Din Wirtschaft bringn in 'n Tog.
 Verspröfft dat al so dusendmal,
 Versprechst dat ümmer noch.

Din Badder, dei drünk sick tau Dod',
 Jug' Hus, dat is verfolln.
 Din Mudder kunn nich allens daun,
 Un du slachst³⁾ nah den Öln.

¹⁾ spelend bewegen. ²⁾ Tauschen. ³⁾ arten, ähneln.

Gah man, mit uns, dat ward kein Büx,¹⁾
 Du ännerst di nich, min Jung,
 Heff noch seindag' keinen Minjchen seihn,
 Dei œwer sin'n Schatten sprung.

III.

Gah hen un lat di Kauken backn
 Mit Krinten un Rosinen,
 As junge Dirns wat vortausnachn
 Un nahsten stahn un grinien.

Un rümvertellen bi dei Lüd',
 Man hadd ein Gössel funnen,
 Un anne Näs' dat rümmerleddt²⁾
 Un düchtig wat upbunnen.

Mücht den woll weiten, wur dei heit,
 Den noch kein Dirn tau narren,
 Du loppst uck woll noch ein inne Möt,³⁾
 Dei di deit orig tarren.⁴⁾

Min Hand is mi tau schad' för di,
 För son olln Bessenbinner. —
 Gah hen un lat di 'n Käufing backn,
 Dat 's wat för lütte Kinner.

IV.

Dat fall mi doch mal wunneru, wat hei di glücklich makt,
 Wenn hei uck noch so säuten di œwre Back hüt strakt.

It will nich slicht em maken, hei hett 'n anschlägschen Popp,
 Doch schint hei mi wat weiklich, so as son grote Popp.

Un 't Leben deit nich spaßen, verlangt ein kräftig Hand,
 Dei Hüser, dei licht störten, dei stahn up losen Sand.

¹⁾ wird keine Hose = aus der Sache wird nichts. ²⁾ herumgeleitet, »geführt. ³⁾ ins Gesicht, in die Arme laufen. ⁴⁾ zum Besten haben, hin- und herzerrten.

Un Leiw, dei nicks tau eten, is licht as Fedder un Dun
 Un flüggt al bi ein Halung¹⁾ dorhen ewer Mur un Tun.
 Bill sin kein Späufenkifer,²⁾ dei allens sur infakt:
 Doch fall mi dat mal wunnern, wat hei di glücklich maß!

V.

Dei Dokter, süh, dei nimmt glikvel,
 Wat ein'n ein Kauh- odder Hoshund heet.
 Min Mudder, dei kümmert dat nich 'n Deut,
 Wat ik bi di odder 'n annern seet.

Dei Reitstock³⁾ steiht achtre Dör al prat
 Un deit sin Dingen nahst an mi,
 Wil ik hier achtern Gorentun
 Woll Tit un Wil vergeet bi di.

Wat säd' uns' Köster, dat Leben lop
 As 'n snurrig Spillwark hen un her.
 Ut 'n Druppen Lust, ut 'n Druppen Leid,
 Dor röhrt dat sick tausam sin Smer.

So sitt uck ik mank Bom un Bork,
 Lop hen un her mank Fleisch un Hüt:
 Du strafst dei Leiw mi rin in 't Hart,
 Un Mudder tagelt⁴⁾ sei wedder rut.

VI.

Nu brök dat Für uppen anner Flach ut,
 W'rüm hest mit Strikhölter spelt,
 Wat hest di an zwei Mannslüd' holln,
 Den einen mit 'n annern quält.

Un den du up den Kifer haddst
 Un recht inböten wost,
 Dei swüng sich furt ewer alle Barg
 Un smeet sich in dei Bost.

¹⁾ Lustzug. ²⁾ Geisterseher. ³⁾ Rohrstock. ⁴⁾ hauen.

Un den du blot as Strikholt nehmst,
 Dei füng nu dorbi Für,
 Dor sleit dei glänig Läuchchen ¹⁾ rut
 Un geiht øwer Stag un Stür.

Kennt sich nich in sin eigen Wut,
 Iwersül em pisadt un quält.
 Nu deist du sülben schrien üm Hülp — —
 W'rüm hest mit Strikhölter spelt?

VII.

Wecker sich gräun maßt, den frēten dei Swin,
 Drifft dat ein heten tau dull, Ann-Katrin.
 Dreihst mit dat Gangwark un smittst mit dei Hadden,
 Lachst mit dei Lippen un grienst mit dei Backen.
 Dagsäwer rüm di gesungn un gesprungn,
 Pläterst as 'n Bäl, dei dat Hart up dei Tungn.
 Hüppst as son Wepstart ²⁾ un flüggst as son Ball:
 „Wer will mi kriegen, na, kamt denn man all!“
 Dorbi dei Ogen, dei gahn üm un üm,
 Trecken dei Mannslüd' anne Näs' blot herüüm.
 Öfwerst dei lihrn di bi lütten uck kenn'n,
 Sitten as früher di nich mihr uppen Brenn'n. ³⁾
 Un wat dor sünd so dei ihrlichen Manns,
 Nehmen di nich mihr bi Markt un bi Danz.
 Wur lang, wenn in di dei Leiw denn mal giert,
 Drifft di mit Kirls rüm, dei wenig man wirt.
 Leiw is seindag' as ein löckerig Fatt,
 Kriggst mit dei Tit ümmer swerer sei fatt.
 Deit di begrismuln noch mal, Ann-Katrin:
 Wecker sich gräun maßt, den frēten dei Swin.

¹⁾ Feuerschein, Glut. ²⁾ Bachselze. ³⁾ auf der Nase herumsitzen.

VIII.

Büst jo rot un drall un moi,
As an 'n Bom dei Appel,
Ower uck so stolt un stor,
As an 'n Weg dei Pappel.

Lüd', dei snacken hen un her,
Appel müß man stækern.¹⁾
'N Fru tau nehmen, wör nu Tit. —
Dau mi nich uthækern.

Du knackt gahn ball, dei hüt noch
Drægen hoch dei Næsen.
Appel falln von sulin in 'n Schot,
Wenn sei rip daun wesen.

IX.

Sla dinen Hahn man annerwëgt an,
Bi mi deit hei nich faten.
Möt ik uck häudn inne Höll mal Kræwt,²⁾ —
Kannst mi tausreden laten.

Ik heff jo ein'n noch nödig nich,
Dei øverall deit rümflucken,
Up alle Mehhäw krascht un freiht,
In alle Stuben deit spucken.

Nah di deit sick up jeden Hof
Wenigstens ein dei Finger lecken,
Kannst mit din Bruten hanneln gahn,
Nah Stadt un Mark mit trecken.

Du hest jo doch up 'n Timmermann lihrt,
Weizt, wur dei 't Lock deit laten. — —
Sla dinen Hahn man annerwëgt an,
Bi mi deit hei nich faten.

¹⁾ Mit Stock oder Stecken abschlagen. ²⁾ Krebse in der Hölle hüten = als alte Jungfer sterben.

X.

Lat, Mudder, dei Ratt man lopen, dei Rater kriggt sei doch.
So ded 't al ümmer wesen, so is dat hüt uck noch.
Dat säden al dei Ollen, dat Dirns- un Rattenhäuden,
Dat weer ein swer Stück Arbeit in Legen un in Gauen.
Dor helpt kein Schelln un Fachern, kein Reip nich un kein Stod.
Gaud' Ratten un jung' Dirnings finnt ümmer di ein Tod.
Lettst du s' nich rut nah 'r Straten, paßt up ehr Gewirk un
Gewart,
Denn säulen sich woll vier Ogen achtern Piler in dei Kart.
Versteihst uck, Mudder, dei Sprügn un Gliserweg as wat,
(Denn du hest vör din Hochtit jo uck zwei Lütten hadde).
Lat doch dei Ratt man lopen, dei Rater kriggt sei doch,
Hei grippt sei sich an 'n Sünndag, kriggt s' hei nich in dei Woch.

II. Sei.¹⁾

Dei beiden Linn'n.

Un wat min Badders Hus weer mal,
Dor stahn zwei Linnen vör.
Boor mächtig Kirls, kiken s' up einen dal
An jede Sit vonne Dör.

Sei ruscht woll al poor hunnert Jahr
In ehren gräunen Smuck.
Min Badder un Mudder seten dor,
Min Ahn un Urahn ucf.

Sei spälten in ehren Schatten as Jung,
Ehr Hamer dei Seiz hier slög.
Sei hürten den Fink, dei haben sung,
Dei Imm, dei Honnig drög.

Hüt schafft dor nu ein ni Geslech
Un ackert un seit un meiht.
Mi reet dat wille Leben weg,
Hett in bei Stadt mi weiht.

Doch nachtens oft, denn kamen Dröm,
Denn spiken sick dei Ihrn:
Ruschn nich vör 'e Dör zwei Linnenbööm
So sachten, so verlurn? —

¹⁾ Sie, die andern Leute, die Welt.

Klocken.

Klocken flingen, Karlenklocken,
 Dörch dei Welt so wunnersam:
 Raupen all dei mäuden Harjen,
 Dei vull Leiden, dei vull Smarten,
 Dei dei Dag stödd' stif un lahm,
 Raupen s' riui tau Sang un Beden
 In den stillen Gottesfröden. — —
 Haupt uch mi — il kam — il kam —
 Karlenklocken, Karlenklocken. — —

Klocken flingen, Heimatlocken,
 Dörch dat Hart so wunnersam:
 Raupen uns von wirre Straten,
 Ut dei Welt ehr Daun un Laten
 Nah dei Heimat still un fram,
 Raupen uns mit lisen Schuddern¹⁾
 Trügg tau Baddern, trügg tau Muddern.
 Haupt uch mi — il kam — il kam —
 Heimatlocken, Heimatlocken.

Dei Chaussee.

Vör min Baddern sin strohdeckt Buernkat,
 Dor löppt vörbi ein urolt Strat,
 Liggt dor as son riesenlange Slang.
 Dor keek if as Jung so giru entlang.
 Dor rummelten un rasselten Pird' un Wagen,
 Deben dufnachte Rädföhrers vöræwerjagen,
 Un Ströpers wankten dor, dei Packenjud,
 Dei Wind snöw längs, ball lis', ball lud.

¹⁾ Schaudern.

Dei N̄ewel schöw vörbi so t̄ebrig ¹⁾ un flau,
 Dei Sünn danzte dor up ehr gollen Schauh
 Rin in dei Firn, æwer Barg un Grünn'n.
 O selig, dei dor mitwannern kunn'n.

Un dei glatte Slang ded' winken un locken
 Un leet nich nah, if mök mi uppe Socken
 Un störunt mit dei annern dörch Holt un Feld,
 Dörch Dörper un Städte rin in dei Welt.
 Un ströp dor nu al Jöhr un Dag,
 Wat if dat Glück nich finnen mag.
 So bunt dat Leben, so brallig uptakelt,
 Ein Stunn'n noch mihr as dei annen speckakelt.
 Ümmer nige Lust un niget Leid
 Brött ²⁾ ruter dei Minschen ehr Eitelkeit.
 Un sehn mi so nah Rauh un Still,
 Dat wassen kann, wat kinen will,
 Un wat dei wille Welt ümmer stürt — — —
 — — — — — — — — — — — — — — — — — — —
 O Slang, wat hest du mi anführt!

Dei leddig ³⁾ Stahl.

Dezembernacht waft buten, dei Stuw, dei is schön warm,
 Jung' Fru hett sögt ehr Kinding un weigt dat noch in 'n Arm,
 Un leggt dat rin in 'n Wagen un deckt dat dichting tau,
 Un allens möt nu swigen, dat nicks nich stürt sin Rauh.
 Geiht gor noch in dei Ecken un hängt dei Klogen ut,
 Dei wide Sneifläch glizert rin dörch dei Finsterrut.
 Un sett't an 'n Disch sick ranner un grippt nah Nadel un Zwirn,
 Un 'n weiker, warmer Schemer liggt ehr up Back un Stirn.

¹⁾ zögernd. ²⁾ brütet. ³⁾ leer, unbesezt.

Un Vadder leſt dei Zeitung, wat Niget is paſſiert
 Un lehnt ſich denn hinn'æwer un ſinnt un ſimmeliert.
 Un Grözing knütt't¹⁾ in 'n Korfſtauhl un drußelt denn un
 wenn —
 Dor flüggt dat dörch dei Stuben ganz liſen, liſen hen.
 Steiht jo ein Stauhl noch leddig, dor ſett't dat heimlich ſich,
 Un ſingt ſo in ſich rinner un lächelt liſ' — — dat Glück.

Smed'fuer.²⁾

Min Luftschippe ſegelt dörch den ſtille Hæben.
 Ein liſe Halung³⁾ ſummt in Reip un Lining⁴⁾
 Un ſtrakt mi as ein kühle Hand bei Baßen.
 Wit achteran dei Kimming, dor vergrumimelt
 Langſam dat Brufen von dei Ostſeewellen,
 Un mit dei Tön verglimmt dei Abendſchemer,
 Den noch dei Sünn an 'n Hæben rannersmet,
 As'n Affchiedſkuß för Welt un Minſchenkinner.
 Un as ſei ſwunn'n, grippt ræwer nu von Westen
 Dei Nacht ehr Riesenhand un raft un raft
 Mit Slitersingern in ehrn düſtern Sack,
 Wat bi un nah is, Water, Land un Hæben.
 Un Tit un Stunn'n — mi ſülm uſt un min Leben —
 Un weigt un ruffelt alles dörcheinanner — —
 —
 Dor blixt ein Licht up — jüst as in min Kindheit
 Dat Smed'für vör mi, wenn ik nahwern güng,
 Un mi bi 'n Dörpsmidt up den Dörnſüll ſtellte
 Un tauſeg', wur oll Hans dor rümhantierte.
 Hei weer ein Bostkirl mit 'n langen Bort
 Un ruhig Õgen, dei man ſelten lachten,

¹⁾ ſtricht. ²⁾ Schmiedefeuer. ³⁾ Windzug. ⁴⁾ Leine.

Doch wur hei henslög, wüß¹⁾ so licht nids wedder.
 Stunn'nlang kün̄n ik taukiken, wur dei Büster²⁾
 Mit frischen Aden in dei Flammen blös',
 Bur dei dei Iseustangn inne Niwen sohren,
 Dei ehr dei Smidt wit in den Mund rinschöw,
 Un wur s' mit scharpe Tähnen rinnerbeten
 Ehr in dei Siden, bet sei mör un willig,
 Un wur oll Hans ehr denn up 'n Kopp leet danzen
 Den groten Hamer — pinke — pank — in 'n Taft.
 Un hür nich up, dunst³⁾ ehr uck bet in 't Hart,
 Leet Weihdag ehren ganzen Lif uck fleigen,
 Un sprüng ut Dg un Müstern zirsend⁴⁾ ruter
 Ein Füergarm, as spulken s' Gift un Gall,
 Hei leet nich nah — bet s' haddn bei rechte Form,
 Doch leet 't an Gauheit nahst hei uck nich fehlen
 Un steek sei rin in 't grote Wateremmer,
 Dat sei ehr Wunn'n un Narwen kün̄nen käuhlen,
 Dat Hart un Blaut sick langsam wör begäuschen.

Un wedder blikt ein Licht dor unner mi —
 Un links un rechts, rundüm kriggt dat Kamraden.
 Dei lütt un groten Städte sticken nu
 Ehr Lichter un ehr Lampen unnen an,
 Un waltig Lichtermassen blücken up
 Un slahn in 'n Hében as Smed'fürs hoch —
 Jawoll! — Smed'fürs! — Denn lisen klingt jo rupper
 Ut wide Firn ein Dunsen un ein Bumsen,
 As is dor jede Stadt ein grote Smed',
 In dei ein Smidt mit finen Hamer steiht,
 Ein Bostkirk uck mit langen, swarten Vort,
 Un ruhig Ogen, weiten, wat sei willn.
 Un hett dei Minschen dor up finen Amboß
 Un höllt 's mit Kniptangn an dei Beinen fast

¹⁾ wudhë. ²⁾ Blasebalg. ³⁾ dumpfes Grättern. ⁴⁾ zischend.

Un lett up Rüggn un Puckels rümmer danzen
Nu sinen Hamer up un dal un hen un her,
Bet sei sünd trechtsmecht, as sei warden sæln,
Tau bruken wörn in Für un Slaag un Water.

Un smeden gaut, dei Riesen, dei dor stahn,
Ik weit dat jo un kann woll dräwer snacken,
Hemm'n mi jo langnaug unnern Hamer al. —

Frōm' Gāft,

I.

Dat Düster spannt sin Flüchten lis' ut von Ost nah West
Un liggt dor as ein Klucken up Küken un up Nest.
Dei Lüd', dei likt in 't Weder un sett't sich vör dei Dör.
Ult Busch un Blatt un Bläuten kümmt Käwer un Säwer vör.
Ein Fledermus deit scheiten in 'n Bagen üm Hus un Stall,
Un babn an 'n Hébn, dor glizern bei irsten Stirnings al.
Dei Winn'n¹⁾ an 'n Tun, dei bewern, as lüdd²⁾ sei 'n
Hexenhand,
Un Krischan hewelt mit Lischchen un kriggt einen Säuten as
Band.

Inne Snitterkasern, dor achter, dor singn Polacken ein Lied,
Swerpäudig un eintölig, as wenn dei Kraun wegtüht,
As wenn dei Seiß deit runschén dörch Halm un bunte Blom,
As wenn zwei Aßschied nehm̄en för ümmer unnern Linnenbom.
Dor ward uns' Seel uck munter, as hür s' wat Olls vertelln,
Un slidt up sachten Socken hen nah bei swarten Geselln. —
Man mit 'n mal — juchheißa! — dor gift einen annern Ton,
Dor spört dat Vird bei Bitschen, bædelt³⁾ heisterdibeister dorvon.
Un scheest hen œwer dei Steppen, dor bleken Wulf un Woß,

¹⁾ Baumwinde. ²⁾ läuten. ³⁾ jagen, schnell reiten.

Dor knattern dei Pistolen, rot farwt sic' Marl¹⁾ un' Mos.
Dörch 't Düster lüchten Ogen, ein helle Finsterrut.
„Marjanka, hopp, Marjuska, un' wer ward hüt min Brut?
Zigeuner, los! den Kossak,²⁾ Krakowiaik³⁾ denn nahst.“
Hei, wur dei Fidelbagen hen œwer dei Saiten ras't,
Hei, wur dei Stewel stampen, hoch fleigen Röck un' Dirn.
„He, Wirtschaft, Wirtschaft, Win her! willn hüt mal ornlich
swirn.

Wat Lüd', solang wi leben, is Polen nich verlorn.
He, holla, bringt den Rappen." — In 'n Manschin gluminn
dei Sporn.
„He, holla!" — In dei Lieder, dor löppt dat Koppheister —
stah' up!
Dor frischt, juchheit' dat un görgelt, as güng nah 'n Bæhn
dat rup,
Dat brus't un sus't un schölpert ⁴⁾ as Water æwer 't Steg.
— — — — —
Dor slicht von dei willn Gefellen uns' Seel sic' still wedder weg.

II.

Polider, polader⁵⁾ leep ewer den Ader
Mit sine hunnerdusend Bein,
Un achter em in langen Reihn
Dor kemen Bläug' un Hakens nah
Un Kirls, dei säden man so „stah“.
Kirls, as bei Eiken, grot un stark,
Mit fastet Fleisch, gesunnet Marl,
Mit breide Bost un gauden Rægen,
As kunn'n dei ganze Welt sei drägen,
Mit harte Hänn'n un 'n stiwet Krüz,
Dei smeten di rüm den Hakenstüz,
As weert ein Kimmerspeltüg blot,
As wörn sei in dei Weig bi grot.

¹⁾ Grashalm. ²⁾ und ³⁾ polnische Nationaltänze. ⁴⁾ Anschläge der Wellen. ⁵⁾ Rätselname des Regens.

Un güngr di as son Königs dor
 In ehre fünnengelen Hoor,
 Wenn sei breitbeinig dat Kurn utseiten,
 Breitbeinig hei dicken Swaden meihten.

Polden, Polacken mit krummen Nacken,
 Mit dünnne Bein un 'n Slackergang
 Krupen nu as Rupen dei Feller lang.
 Afræten un bunt leit't ehr as Tatern,¹⁾
 Dortau ehr Snatern un Piterpatern.²⁾
 Den Rüggen högt øwer Hack un Schüffel,
 Vertreden s' bei Räuben, bihüpen s' bei Tüffel,
 Dat Og tau Boddn so einerlei,
 As wahn in ehr Hart ein heimlich Weih,
 As freet dor dei Haß, dei slimme Gast,
 As drög ehr Schuller ein swore Last,
 Dei Last von ehr Volk un unnergahn Rit,
 As hadd dat Schicksal up ehr einen Pif,
 Un röd sei tau mit Bitsch un Tægel,
 As weern sei blot son Ort Togvægel,

Blot Wannerburzen in 'n fröm' Quartier

Wann gahn wedder frëe Minschen hier?

Dei roden Husoren.

He, Holla, he, Muskanten!
 Brummbaß un Bigelin!
 Dor kamen dei roden Husoren,
 Dei daun det Deuwels fin!
 Wur blänkeln dei blanken Stewel,
 Wur flirren Säbel un Sporn!

¹⁾ Gigeuner. ²⁾ Rauberwelsch.

Dor hemm'n dei lütten Dirnings
Al glis̄ ehr Hart verlorn.

Bur bläuhn dei brunen Bäden.
Dei ganze Saal is futsch,
Geiht dat so ri — ra — rüm — ming,
Geiht dat so ri — ra — rutsch.

Geiht dat so „Na, min Säuting!“
Nahst lis'en ut dei Dör.
Wat summt dei Wind inne Linnen,
As süffz dor 'n lüttet Gör.

As röp dat finen Badder,
Will rideń up sin Knei.
Ze — dei hædelt mit dei annern
Al æwer dei wide Hei.

As röp dat nah sin Mudder,
Will sitten up ehrn Schot.
Ze — dei 's bi 'n Bur in 't Austen,
Dormit ji beiden Brot. — — —

He, holla, he, Muslanten!
Brummbaß un Fidel stimmt!
Dor kamen dei roden Husoren,
Bün nölich, wer mi nimmt!

Jung Ehlüd'.

Wi hemm'n uns bi dei Hännen fas't
Min junges Wif un il.
Tausamen wi uns' Strat nu gahf
Un säult tausam dat Glüd.

Wat ik, wat du, wat min, wat din,
 Dor is nu kein Verschel,¹⁾
 Heß Lust un Licht un Sünnenschin
 Un Brot för Lif un Seel.

Ellbagentüm^b²⁾ un fröhlich Dat.
 Hei, wur dei Backen gläuhn.
 Dor will un soll völ nige Saat
 In uns un üm uns bläuhn.

Un wat sick in den Weg uns stellt,
 Wi gah^h dorgegen an.
 Un kem dor sülwst bei ganze Welt,
 Wi stah^h dor as ein Mann.

Un hemm'n uns bi bei Hännen sat't
 Kein kriggt bei Ked intwei.
 Platz dor för uns! — Wi heid', wi slat'^t
 Un arbeit' jo för — drei!

Taufall.

Je, Dirn, büst heil un deil nich klauk,
 Dat ik di nich bün recht.
 Ik heff di leif — heff gaudn Verdeinst,
 Bün ik uck blot man Knecht.
 Wat denkst, wat dor noch kamen sül,
 Dei Welt geiht 'n ollen Gang.
 Du ektst dei Woch dörch din groff Brot,
 Festdags mal Kauen mant.

¹⁾ Unterschied. ²⁾ Ellbogenfreiheit.

Un wer ahn Schirm in 'n Regen löppt
 Un doch nich deit dörchbüken:
 „Dat 's 'n Taufall“, seggt dei Schultenfru,
 „Twölf Eier un dütteihn Küken!“

Un gierst du nah den Buernsæhn,
 Nah 'n Sofa in dei Stuw,
 Von Küssen un Straßen is 'n widen Weg
 Nah Hochtit un nah Huw.
 Un Badder schellt: „Wer is hier Herr,
 Dei Sak ward nümmer nicks.“
 Un Mudder redt un Mudder rohrt
 Un 't Hart rutscht in dei Büx.
 Un du sittst dor un fläutst em nah
 Un kannst an 'n Proppen rüken:
 „Dat 's 'n Taufall“, seggt dei Schultenfru,
 „Twölf Eier un dütteihn Küken!“

Söbzunföftig.

Un willt ji 't uck nich glöben, dat is mi einerlei,
 Wi spelen Söbzunföftig un winnen alle drei.

Min Tanten sitt in 'n Lehnstauhl, eht grote Hurnbrill up,
 Schregæwer huvt eht Lischchen, ik möt nah 't Sofa rup.

Un nu geiht los dat Gében un Spelen nah bei Naht,
 Un lisen is 't in 't Timmer, un blot dei Klocken gaht.

Un Tanten sitt so ruhig, so stif as ein Postür,¹⁾
 Uns sleit dat Hart ganz mächtig, dei Backen brenn'n as Für.

¹⁾ Büste, Standbild.

Wi hemm'n dat uck nich lichten, wi mölt zwei Herren deinen,
Babn speln wi mit dei Hänien, un unn'warts mit dei Beinen.

Babn las't wi Tanten winnen, un unnen winnt wi bei:
Zuchheiße, Söhunsößtig, so winnt wi alle drei!

Starken Tobak.

Bi einen liggt dat an 'n Tobak,
Bi 'n annern an dei Pip,
Bi Zochen liggt dat an sin Wif,
Dat hei nicks friggt inne Kiep.

Sei kann in 't Hus kein Geld nich seihn,
Möt drägen dat nah 'r Stadt
Un dor bi Kopmann un bi Jud'
Versliern ¹⁾ un utschettern ²⁾ dat.

Is uck bei Spissamer rein so blant,
Dat 'n Mus sick dotlopen kann,
Un hemm'n bei Görn nicks in den Luv
Un nicks nich üm un an.

Sei is ein von bei Höuhnerort,
Dei alls utenanner kleit,
Mal hier einen Klicks un dor einen Klack,
Bet allens is verseit.

Un wat för Blanter- un Banzelkram ³⁾
Ward ranköfft un ranhalt,
Für wat för Blünn'n, Bernunzen ⁴⁾ un Tand
Dat schöne Geld bitahlt.

¹⁾ und ²⁾ leichtfertig ausgeben. ³⁾ unnütze Sachen. ⁴⁾ alte Sachen.

Gardinen — Decken — Gipsfiguren —
Alls liggt un deit vollstahnen.
Un Jochen möt sic plagen un schinn'n,
Ward ümmer frümmer gahn.

Weicht Jochen, liggt nich an din Pip,
Holl sei man nich in 'n Sack.
Un denn rok mal, fast seihn, dat helpt,
Drrig scharpen, starken Tobak!

'N natt Jahr.¹⁾

Di güng dat rein as jenet Kind,
Dat œwre Döp wör hollen —
Un dorbi is ut 'e Fingern rutsch't
Un rin in 't Water fallen.

Du hest di 'n natten Buckel halt,
Ahn dat du güngst in 'n Regen —
Wat mengst du di mank Chelüd',
Dat bringt seindag nich Segen.

Denn Chelüd', dei sünd as poor Hunn'n,
Dei up den Hof rümgaffeln,²⁾
Sic biten un balgen, kražn un knurri,
Un mit einanner haffeln.³⁾

Doch kümmt ein fröm Hund up den Hof,
Denn is ehr Sak vergreten,
Hei, wur sei denn up den losföhren
Un em den Rock anmetten.

¹⁾ Rasses Jahr = Schläge oder Schelte bekommen. ²⁾ hellen. ³⁾ neidisches Beißen.

Wur sei em nēhmen in dei Mat
Un an bei Uhren plusen¹⁾ —
Em krüz un quer dat Fell biseihn
Un ornlich em afmusen.

Du heist din nattet Johr nu weg,
Dat licht di af kein Rader. — —
Wecker sid mit Chelüd bimengt,
Möt hemm'n den Düwel taun Bader.

Unkrut.

Ji passen beid' heil schön tausam,
Em kicst dat Hemd ut 'e Büx,
Un du büsst 'n Dirn von Lebensorst,
Maßt ümmer glis zwei Knicks.

Worüm füllt ji deun frigen nich?
Gott verleet keinen Dütſchen noch.
Un wenn hei grad' keinen Hunger hadd,
Denn ded' em bösten doch.

Ein Disch, ein Stauhl, ein Schapp, ein Bebb — —
Ein Kind kümmt von allein.
Ein Schal Pölltüssel, ein mit Schü, ²⁾
Denn is jo alls in 't Rein.

Din Brüjam is jo 'n ſigen Kirl,
Dat heit, wenn hei nich dor.
Süß deit hei uck iſt Water haln,
Wenn em al brenn'n dei Hoor.

¹⁾ ziehen. ²⁾ Speſſauce.

Un du — na, gelt mi jo nig an —
 Doch blot nich ängsterlich.
 Si passen heid' heil gaut tausam,
 Un Unfrut vergeiht jo nich!

Windbüdel.

Dei lütten Wulken an 'n Himmelssaal
 Danzen dor as Kind bi Kind
 In ehre smucken witten Kled' — — —
 't is Wind blot, Iuter Wind.

Ein Kirl vull Fägen un vull Würd',
 Dei jeden wat upbinnt,
 Un dorbi so staatschöß¹⁾ un hübsch — — —
 't is Wind blot, Iuter Wind.

Dei Blaumen laten hängn bei Köpp,
 Dor drög un wek sei sünd,
 Sei kiken nah Weder un Regen ut — — —
 't is Wind blot, Iuter Wind.

Min Hart liggt al so lang uppe Horch,
 Wat 'n irnshäft Wurt hei findet. —
 Ne — grint al wedder ewern Tun — — —
 't is Wind blot, Iuter Wind.

'N Lüffen.

Dei Lüd' dei seggn, du haddest 'n Beten weg,
 Di ded' alls so anfleigen.
 Künnst kaken un maken, waschen un plätten
 Un häckeln un sticken un neigen.

¹⁾ stattnig.

Un wat du segst, dat künntst du ud,
 Dat mök di wider kein S'weiten.
 Un dorbi smud un glatt un schier,
 Ilt Water un Solt tau geneiten.

Un deist nu, as wenn 'n Hébnwunner wirst,
 As ded' Gott di extra maken,
 Un nah din Geburt noch besonners mal
 In Säut un Sur inkaken.

Un dreihst un smittst di as son Pfau
 In all din bunten Kleider,
 Un kicgst glik, kümmt di w'en tau nah,
 As drei Dag Regenweder.

Un redst so æwerspönig¹⁾ un petünt,²⁾
 Tredst du mal up din Schütten:³⁾ — —
 Dei Lüd seggn jo, du haddst 'n Beten weg,
 Nich 'n Beten, ne, æwer 'n Lütten.

Baben fir — unnen nicks.

Katt, wat sünd di dei Ogen dic,
 Kater, wat tranen din Backen!⁴⁾
 Kennst dei Hark uppen Hof nich miht,
 Kaunst kein Platt mihr snacken.

Steckst dei Näs' pil in dei Luft,
 Näs' so rot un vüllig,
 As wenn uns' leiw Herrgott di
 Weer einen Daler schüllig.

¹⁾ überspannt. ²⁾ zierlich. ³⁾ Schleusentore aufziehen = Mund aufmachen. ⁴⁾ Sprichwörtlich von Leuten, die sich ausspielen.

Un dor up dei bunte West,
Süh, dei gollen Klocken.
Junge, wur sei glemmt un glummt,
Wenn sei ward rutrocken.

Denn dei ni Zylinnerhaut,
Stur as son Feldwobel.
Swarten Rock un helle Büx,
Un gor gèle Stewel.

Junge, na, wat lachst du denn? — —
Kif, dei scheiwen Hacken! — —
Katt, wat sünd di dei Ogen dicf,
Kater, wat tranen din Backen!

Hellenbessen.

„Wat sühst so solt ut un so sur?“ — —
Höllst mi woll för 'nen riken Bur?
Un bün man 'n arm, wehleidig Mann,
Dei leben nich un starben kann.

„Wat — — is denn afbrennt din Gehöft?“ — —
Ne, dat 's noch ni, as weer 't jüst döfft.
Dat 's vör poor Joehr jo irst uptreckt
Massiv mit Zement — as lidt un leidt.

„Denn 's mank din Beih woll Sük un Sucht?“ — —
Dat 's all lik schier in Stall un Bucht.
Bird' jung un wehlig, Käuh gaut inne Melf,
Swin dull in 't Fréten as uthungert Pölk.

„Weer denn keinen gauden Aufst dit Joehr?“ — —
Hemm'n nich tau flagen, Gott biwohr!
Dat Kurn hett lohnt, uck 't Stroh bröcht wat,
Un Tüffel un Räuben heff 'k uck schön hadd.

„Hest du denn mit din Kinner Not?“ — —
 Sünd Gott sei Dank gesund un grot.
 Dei Öllst is hier, dei zweit bi 't Militär.
 Un Greit hett 'n Schulten, is gaut inne Wehr.

„Denn is woll gor din Fru di frank?“ — —
 Frank — — hürst s' nich schelln? — is dick as lang,
 Makt mi dat Leben so sur, so sur —
 Dei Hellenbessen! — „Du arme Bur!“

Drei Döchter.

Drei Döchter sitten in dei Stuw.
 Noch is von ehr kein unn're Hun,
 Un daun all drei al maunbor sin,
 Dor stellt sich mal ein Frier in.

Dei jüngste — so üm achtehn rüm —
 Sei horft un dreicht sich kum bi üm,
 Lest grad' von Küffen un Leitwen ahn Enn.
 Un fröggt so quanzwiß:¹⁾ „Wi is hei denn?“

Dei nächst — woll siuntwintig Johr —
 Dei steiht al up un kämmt ehr Hoor,
 Un geiht denn nah ehr Mudder hen:
 „Baßt hei för mi? Wat is hei denn?“

Dei öllst, dei al ut 'n Snider rut,
 Bon 'n Stauhl up, ut bei Stuw herut,
 Half ut bei Bust, kift sei ut 't Dur:
 „Her mit den Mann. Wur is hei, wur?“

¹⁾ so nebenbei.

Weg hemm'n.

Will w' man so laten bi 'n Daler un acht,¹⁾
 Dei Jung, dei hett wat weg.
 Hett al dei hogen Schauln dörchmaßt,
 Güng ümmer as irst ewer 't Steg.
 Un dat hei uß as Herr Student
 Murr hett un sich schugt,
 Süh, 't ganz Gesicht is haugt intwei,
 Dat man sich ornlich grugt.
 Un is 'e von ringen Herkamen uß,
 hei maßt doch ümmer einen Feinen,
 Man markt em ni dei Arbeit an
 Bon 'n Kopp het tau bei Beinen.
 Un alle lütten Dirns, dei kiken woll,
 Wenn hei mit Käppel un Band
 So stur un stif dat Dörp langgeiht,
 As hür em 't ganze Land.

Minentwegen lat 't gelln von 'n Daler un acht,
 Gef dat noch nich dorför.
 Kit hen, dor steiht din Herr Student
 Grad' mit sii Mudder vör 'e Dör.
 Sei will dat Linn'u henbringn nah 'r Bleik
 Un swingt dei Kör sick rup —
 Ein swore Last för dei oll Fru —
 Un hei geiht neben up.
 Un dänzelt hen von Stein tau Stein,
 So as son eigen Katt,
 Dat em uß jo ein Spritzer nich
 Sin witte Büx maßt natt. —
 Den Kornsädel run, den Puckel insiert —
 Dat is min Meinung un Segg,
 Je mihr, je bëter, denn glöw if 't uß,
 Denn hett dei Jung wat weg.

¹⁾ Sprichw. = damit gut sein lassen.

Großnut.

Du kunnst mit Strohhals woll, min Sæhn,
 Fisch angeln? — So fühst ut.
 Schad', dat ein Ding an 'n ganzen Kirl
 Blot dægen deit — dei Snut.

Ja, dei is gaut, dei is heil gaut,
 Lett sick œwre Tehn nich karrn,
 Dei möt, nimmt 't mal mit di ein Enn,
 Noch extra dotslagen warrn.

Dei reckt hen dörch dat ganze Dörp
 Un noch poor Milen Wegs,
 Un baust ¹⁾ un snüffelt as bei Twin
 In alls rüm, Gaus un Legs. ²⁾

Dat du s' dorbi noch nich kregst vull,
 Nich vull, as wi von di,
 Un dat du s' noch nich afbraken hest — —
 Dat is ein Rätsel mi.

Sfänker.

Du büst so wiſ' as Salomos Katt, ³⁾
 Is uſ von 'n Stauhl runfölln.
 Künnt du din ungewaschen Muſ
 Doch 'n Ogenblick blot holln.

Dat gift finen Semp allerwiegent tau,
 Kümmerst sick üm jeden Schet,
 Un dorbi is din eigen Kled
 Vull Rüſel ⁴⁾ un vull Rct.

¹⁾ wühlen. ²⁾ Schlechte. ³⁾ Sprichwörtlich. ⁴⁾ schlechte Stellen.

Herrje, wur di dei Kopp wedder blaft,
 Schruf man din Tung wat sider,
 Rödft doch man Löcker in dei Lust,
 Singst allbikannte Lieder.

Un dorbi hett di feiner fragt,
 Wi hemm'n uck all wat lihrt,
 Seihn di am leiwsten von achter an,
 Tüffel ¹⁾ nah dinen eigen Hird.

Blas' din Für mit den wisen Wind,
 Dei di wahnt achtre Backen.
 Wi kenn'n dei Sort — hei dröppt dei Näs',
 Zielt hei uck nah dei Hacken.

Spott.

Dor fannst tau Mark mit trecken,
 Mein, mit din spöttischen Würd',
 As 't hürt heff, sünd tau Tiden
 Dei Farken bannig dür.

Du hest jo 'n ganzen Stall vull
 Un all lik schir un schön,
 Dei sleigen di von 'n Wagen,
 As bi 't Holthaugen dei Spön.

Doch mi weck antaubeiden
 Hett würllich keinen Sinn,
 Heff nicks vör ehr tau fröten,
 Du weißt, if slacht nich in.

¹⁾ trippeln.

Upstrumfen.

Wat du, du paßt inne Börhand al
Un hest son schöne Korten,
Un büst son strammen, fixen Kirl,
Wat sünd mi dat för Fohrten?

Wur soll dat enn'n, lettst von din Brut
Di all uppe Näs' rüm'spelen.
Gifft di mit ehr irst gornich in 't Spill,
Kann mir nicks, dir nicks bischhlen.

Frugenslüd, dei mötn fort anbunn'n wardn
As Hofhunn'n an dei Keden,
Süß danzen s' un dweiterl¹⁾ s' un dræhnen s' ümher
Un laten einen nich taufröden.

Wenn s' irst wat spörn, dat s' wat tau seggn,
Daun s' di uppen Kopp rupstigen,
Denn tulen²⁾ s' dei Hoorn di einzeln ut,
Bet sei di unner kriegen.

Ran an dat Spill! Nut mit dei Trümf,
Nut in drei Deuwels Namen!
Wenn du al in dei Börhand paßt,
Wardst ball inne Hinnerhand lämen!

Jöching.

Jöching is ein Bullbur wordn.
Süh, mur hei deit frömd.³⁾
Un kem in dei Wirtschaft rin
As dei Flöh in 't Hemd.

¹⁾ umherlaufen. ²⁾ ausreißen. ³⁾ fremd, hochmütig tun.

Frigt dei gnittschewſch¹⁾ Buerndirn,
Dei s' all dedn verſmadn.
Nu hett 't fluscht, nu kann hei 'n Kalf
Sick in Bodder bradn.

Kann klauksnacken mit dei Lüd'.
Bi dei slechten Zohrn
Brukt hei nich up 't Geld tau feihn
Un kann doch noch ſporn.

Sport den Hofsund achter 't Hus,
Dei Staketten vör,
Denn kein Ströper²⁾ trugt ſid̄ ran,
Kid̄t ſin Dillſch ut 'e Dör.

Zöching, deit al up di lurn,
Deiſt ehr grad' ſo fehln,
Hett ſid̄ argert, un mi mücht
Sei beten Kulsag³⁾ ſpeln.

'N Korm geben.

Büst as 'n Matt Achterdeil un 'n Schepel Büx,
Dor ward bei Kohl ni fett.
Du dræhnſt as 'n Kirl un deiſt as 'n Kind —
Un denkſt, denn 's 't woll un bet.

Du ſnackſt von 'n groten Christoffer ſtets
Un heſt noch 'n lütten nich feihn,
Din Kopf is von Projekten vull,
Un utflüſtert heſt ſei fein.

¹⁾ böje, hinterlistig. ²⁾ Landstreicher. ³⁾ ein Spiel — bildlich für ſeinen Ärger an jemandem auslaſſen.

Man wenn du nahst tau Brēd mit kümmt,
 Kriggst nich dei Kor in 'n Gang.
 Denn föllst in 'n Graben mit all din Pött
 Un wahnst up Blizeblauk.

Un nu wußt du mi hemm'n taur Fru.
 Dat heit, mi nich, min Blüggn —
 Un hest du dei verkleckert denn,
 Denr liggn wi bei up 'n Rüggn —

Denn sitt't wi bei in 'n Düstern dor
 Un hefft den Hunger taun Braden,
 Din Swögen gift seindag kein Supp,
 Un din Helpholln keinen Braden.

Kann din Gedanken inne Pann nich slan,
 Din Würd' nich dreihn tau Klümp —
 Büst as 'n Matt Achterdeil un 'n Schepel Bürg:
 Mat di man up dei Strümp.

Dörch dei Blaum.

Wat Better, wat Fründ, dei nich bitahlt,
 Dei blif mi gefälligst von 'n Wagen,
 Un ümmer so achter min Dirn herlurn,
 Dat kann mi afslut nich bihagen.

Wenn einer — if dat ihrlich mein,
 Gah mit ehr tau Dauz un Markt,
 Un, wenn dei leive Gott dat will,
 Taufamen Harwst nah 'r Markt.

Min Brut hett als dreiduwelt jo,
 Dor wußt du 'n beten miteten,
 So nebenbi von 'n deckten Dijch —
 Dor hett dei Hund di seten.

Wenn 'n Buß mal in den Gasten geiht
 Un dörch den Tun will gräsen,
 Dor wardn nich völ Sperenzen maſt,
 Man deit den Marsch em blasen.

Denn hiht dei Hunn'n man achter her,
 Deit em den Buckel vullslagen:
 Wat Better, wat Gründ, dei nich bitahlt,
 Dei blif mi weg von 'n Wagen.

Fridolin.

Jit segg di 't ein för alle Mal,
 Min Jung, lat mi in Rauh,
 Süß künñ'n di so von ungesihr
 Poor Mulschellen fallen tau.
 Bersäuf bi lüstern Dirns din Kunst,
 Pass dei ümme Uhrn dinen blagen Dunjt —
 Marsch,lop man nah dei annern,
 Du Fridolin von Flannern.

So morgens slapen bet half acht
 Un denn gaut Frühstück eten,
 Un nah ein riflich Middagbrot
 Henrekeliu fid ein beten,
 Un nahst denn vespern, denn tau Bier
 Un rümmerasnacken dor un hier
 Bon einen Hus' taun aunnern — —
 Son Fridolin von Flannern.

Un 's Sünndags, Haut stis up ein Uhr,
 In 'n Brand den kerten Bræsel¹⁾ —
 Wer nu uns scheif ankift, ei weih!
 Dei fall mal seihu, son Snæsel.²⁾

¹⁾ Stummelpfeife. ²⁾ Junger, unreifer Mensch.

Uln up bei Straten rumflankieren
 „Na, wūt wiſt hen, min säute Dirn?“
 Anullen ein'n un 'n annern — —
 Son Fridolin von Flannern.

Uln dorbi — leddig is dat Schapp,
 Niſſ in bei Melf tau brocken,
 Uln kum ein reinet Hemd up 'n Liw,
 Doch Löcker in bei Socken.
 Uln grot Rosinen in den Sac̄,
 Uln schimpen up 't gewöhnlich Pack,
 Anborgen ein'n un 'n annern — —
 Son Fridolin von Flannern.

Ne — mi kannst nich den Kopp verdreihn,
 Du künntst mi stahlen werden.
 Gah hen, un ward' man mal ein Kirl
 Un heff fein Lüd' tau narren.
 Lihr man ein iherlich Leben irſt,
 As dat nach junge Dirns du gierſt
 Un löppst von ein taur annern,
 Du Fridolin von Flannern!

Ein Duhend.

Hans, dei is in 't Finster stegeñ,
 Hett lütt Greit bi 'n Wickel kregen
 Küßt för degt un dull. —
 Küſſen kann hei — will nich leigen —
 Dat dei Dinger man so fleigen,
 Dat dat stöwt un ſußt:

Ein — drei — jif — in einen Jupp!
 Söbn — negen — elben — „Hans, holl up!
 All — rein all min Pust!“ —
 Bums — kümmt Badder in dei Dör —
 Achter 't Schapp den Handstock vör — —
 Makt dat Dužend vull.

Kuckuckseier.

Dei Kuckuck up den Tun,
 Dei hett son slichte Tun.
 Dat regent jo un hei ward natt,
 Uf argert em noch dit un dat,
 Dei Bagel Bülow, dei Finken un Meisen,
 Dei weiten hüt gor tau schön ehr Weisen.
 Von 't Nest kümmt Lischen Allerlei¹⁾ — —
 Fuck run — hei leggt ein Kuckucksei.

Dei Gier dor achter 'n Tun,
 Gesicht so bläufig²⁾ un brun,
 Dat kribbelt un wibbelt ehr hinu'n un vörn,
 Sei kann ehr Driften nich mihr törn.³⁾
 In Gorn, dor geiht Jungfirl un Dirn,
 Dei heweln un dieweln un hemm'n sick girn —
 Fix øwer den Tun, hen ein, zwei, drei —
 Fuck, fuck — un leggt ein Kuckucksei.

Heukendrègersch⁴⁾ an den Tun,
 Dei s' bëtsch hüt as son Kuhn.
 Dei Tung is ehr so pappig bileggt.
 Dei hett so lang nich spigt, nicks seggt.

¹⁾ Goldammer. ²⁾ blühend. ³⁾ ihre Triebe nicht mehr zähmen. ⁴⁾ Klatshbase.

Bi Nähwern sitten s' grad an 'n Dijch
Un eten so nürig ¹⁾ un froh un frisch.
Wupp — nu is 't Tit — dörch Klei ²⁾ un Snel
Fud, fuch — un leggt ein Kuckucksei.

Frünn'n.

Hopp Margreten, hopp Margreten,
Man den Kopf in Nacken smeten,
Danz un Sang un Supp un Braden
Un dei Frünn'n tau ingeladen.
Lüd', man 'n heten fix koppheister.
Morgen, min Herr Börgermeister!
Spelt Muslanten, her den Win!
Lustig soll dat Leben sin.

Hopp Margreten, hopp Margreten,
Nu sünd Rock un Schauh versleten,
Leddig sünd nu Stall un Raben,
Will'n bi anner Lüd' uns laben,
Dei mal mit uns smaust un lacht
Heilen Dag un 'n halwig Nacht.
Hoch dei Näs', noch schint dei Sünn'n,
Lustig, nah uns' leiben Frünn'n!

Hopp Margreten, hopp Margreten,
Süh, dor hett dei Hund di seten!
Dewerall is tau dei Dör
Un von binn'n dei Schüwer ³⁾ vör.
Dor fannst klagen, dor fannst kloppen,
Krieggst uß nich den lüttsten Loppen. ⁴⁾
So nu rohr, dat is dei Rest:
Wi sünd heid' poor Schapsköpp west!

¹⁾ tüchtig. ²⁾ Schmutz. ³⁾ Schieber. ⁴⁾ Menge, Teil.

Holl di an 'n Tun.

Slau, slau, æwerslau . . .
 Minsch, du weißt dat ganz genau,
 Wur dei Aushück¹⁾ spucken
 Un dei Imm'u sick jucken,
 Wat dei Kauh för 'n Kalf mal triggt,
 Wat up 'n Man för 'n Landschaft liggt,
 Wur dat Gras deit wassen
 Un dei Flöh sick hassen,
 Wat in 'n Harwst dei Bodder gelt,
 Alles kennst du in dei Welt.
 Ja, kann keiner an
 Gegen so 'n Klauken Mann.
 Blot den Tritt, den markst du nich.
 Je — son Sak is argerlich.
 Bums — dor hest den Kef'
 Un liggst up dei Näs'.

As 't so geiht.

Lischchen Allerlei²⁾ singt in 'n Blaumeugorn,
 „Tirili — tirila un heididelit —
 Min Brüjam in den Beerbom fitt!“ — —
 Lustig, lustig Lischchen!

Lischchen Allerlei singt up 'n Häuhnerhof,
 Sei söcht dor Feddern, Wull un Dun,
 Bugt jo ein Nest in 'n Hakeltun — —
 Lustig, lustig Lischchen!

¹⁾ Heuschnellen. ²⁾ Goldammer.

Lischen Allerlei singt in 'n Kirschenbom,
Sei hett ehr viertet Ei hüt leggt
Un blot noch ein sei bi sick dreggt — —
Lustig, lustig Lischen!

Lischen Allerlei singt in 'n Hakeltun,
Sei sitt un brött den ganzen Dag
Un röhrt sick kum mal von ehr Flach — —
Lustig, lustig Lischen!

Lischen Allerlei, segg, wat singst nich mihr?
„Möt fleigen jo nu her un hen,
Min Jungn ranslepen Mügg un Spenn! — —“
Ja, so geiht 't, lütt Lischen!

Lütt Unrauh.

Hurr di burr — uns' Greiten kümmt!
Oewer Bänk un Dischen,
Nu koppheister, nu rundüm,
Nu längs Weg un Wischen.

Hurr di burr — uns' Greiten kümmt!
Man mit Friß un Franzen.
Ringelringelrosenfranz
Wi willn irst mal danzen!

Hurr di burr — uns' Greiten kümmt!
Daut dei Räuh rutlaten.
Wittbunt vör! Nu Ollsch, man tau!
Ümmer lang dei Straten!

Hurr di burr — uns' Greiten kümmt!
Süh, dor liggt ein Rater!
Treckt em an den langen Start,
Geit' em natt mit Water.

Hurr di burr — uns' Greiten kümmt!
 Häuhner mank bei Bohnen.
 Hünne, kumm fix achter her,
 Dat will w' ehr vilohnen.

Hurr di burr — uns' Greiten kümmt!
 Lat't den Ball mal susen.
 Lütting, na, wat plinst du denn,
 Kregst em an dei Küsen. ¹⁾

Hurr di burr — uns' Greiten kümmt!
 Anten von dat Water,
 Ran an 't Hus, rin in dei Bucht,
 Dor helpt kein Gesnater.

Hurr di burr — uns' Greiten kümmt!
 Apen stahn bei Beddn.
 Mit den Kopp in 't Küssen rin —

„Danket Gott dem Herrn!“

Wilegäuschings. ²⁾

Wilegäuschings, Wilegäuschings, kamt runner von 'n Paul, ³⁾
 Dor buten up 't Water is dat jo so fauhl.
 Hier 's schön æmerwennig, hier haben up 'n Brins.
 Wilegäuschings, Wilegäuschings, so makt doch man flink.
 Un pükert ⁴⁾ juch düchtig hier achter den Tun,
 It bruk noch vel Feddern un männig leiw Dun.
 Wilegäuschings, Wilegäuschings, dat weer doch tau dull,
 Wenn ik tau Macheili ⁵⁾ min Beddn nich kreg' vull.
 Wur sän wi up slapen, wur sän wi up rauhn,
 Wenn ik un min Hannig uns frigen denn daun.

¹⁾ Backenzähne. ²⁾ Lockruf für die Gänse. ³⁾ Pfuhl, Teich. ⁴⁾ mit dem Schnabel durch die Federn fahren, wobei viele herausfallen. ⁵⁾ Michaelis.

Dei Kron.

Un wer soll hemm'n in 'n Dörp dei Kron,
Seggt an, ji leiwen Lüd'?

Dor kümmt bei junge Schultensru,
Hett 'n Brunen¹⁾ as dei Næt inne Slu,²⁾
Dreggt 'n siden Kled un 'n Mardersell,
Helt jo in 'n Dörp dei beste Stell,
Un alls is dor as licht un lecht,
Twei Kinner ucf, dei gaut dat jnedt.

Ne, dei verdeint di nich son Lohn,
Säden all dei leiwen Lüd'.

Wer soll denn hemm'n in 'n Dörp dei Kron,
Seggt an, ji leiwen Lüd'?

Dor kümmt Schepermudder ut ehr Kat.
Sei plagt sich rödlich fräuh un lat.
Drei Görn in 'n Hus', dei Mann oß frank,
So schürt s' von Dag tau Dag sich lang.
As nu ehr Swester fünn 'n trurig Enn,
Nehm s' dei ehr Lütten noch tau sick hen.

Ne, dei verdeint noch nich den Lohn,
Säden all dei leiwen Lüd'.

Wer soll denn hemm'n in 'n Dörp dei Kron,
Seggt an, ji leiwen Lüd'?

Dor kümmt uns' lütte Anning rin,
Dei Bäcken rot, un Kulen in 't Kinn,
Hüppt as son lustig Bagel in 't Nest,
Un hett sick, as weer gornicks west.
Un künne den riken Möller kriegen,
Un wör den armen Jochen frigen — —

Ja dei, ja dei verdeint den Lohn,
Säden all dei leiwen Lüd'.

¹⁾ sagt man bei vollen, aber auch bei erhöhten Gesichtern. ²⁾ Hülse, Schale.

Giz.

Dei Dirn is di den Deuwel dumun,
Dat 's mit ehr achteihu Sohr
Deint bi den Olln, dei scheif un krumm,
Dufnacht, vuul witte Hoor.

Dat sei em faken un maken deit,
Em slickt sin Jack un Hos',
Un is doch ein so wehlig Greit,
Un bläuft di as son Ros'.

Mit 'n Olln is 't jo al wit naug to.
Bur ball, denn hett s' sin Geld. —
Leet ehr dat lang al tauschriben jo —
Denn fröggt s': „Wat kost dei Welt?“

Denn denkt s', dat Glück föllt up ehr raf
Un künmt in Sus' un Brus'. —
Dei Minsch farwt af, dat Geld farwt af
Un bringt ehr dat tau Hus. ¹⁾)

Dat liggt ehr oft in 't Og al jiht
So kost un stolt un bang.
Un denn mal wedder dat häßlich in blickt,
As güng dei Giz dor lang.

If seih al, wur hei sick fastbitt
Un langsam dörcherfrett,
Wur hei in Lif un Seel nahst sitt
Un sick fäuhlt woll un het.

Un denkst, wenn nahst bei Oll afscheidt,
Denn künfst du herrschen bloß — — —
Denn hett dei Giz al lang di meidt,
Den Deinst wardst nie wedder los.

¹⁾ zu Hans bringen = rächen.

Geld.

Schuf vör 'n Dumen¹⁾ — schuf vör 'n Dumen —
Geld un Geld un Geller,
Es jo an dei Minschenmaschin
Hüt dei inzigst Propeller.

Geld, dat is so kolt un läuhl,
Un so blot un blanken,
Löppt as 'n Irrwisch dörch dat Mur
Vör dei Minschen lanken.

Geld, dat is seindag nicks Sledts,
Sport vel Not un Leiden.
Ewerst up din Hartensfeld
Dau dat jonicj seiden.

Dor waqt doch blot Unfrut von,
Damit²⁾ dor allens æwer,
Bet du in dei Schit sittst dor
Bet ævre Uhren ræwer.

Un dei Giz di hett un hegt
Mank sin leiwen Kummer — —
Schuf vör 'n Dumen — schuf vör 'n Dumen —
In dei Höll denn riimer.

Snack.

Sowat lewt nich un rögt sich doch
Un kümmt heil rasch in 'n Gang,
Un löppt di as son Tigerbeist
Dei Straten ling un lang.

¹⁾ Scherzweise für „Geld“. ²⁾ überwuchern.

Un föllt in Hus' un Harten rin
Un frett sich dick un grot,
Un wenn 't dat Unglück wesen fall,
Denn bitt hei gor weck dor.

Verloren.

Ehr Hans, dei weer ehr ein un all,
Hadd in Acht em nahmen vör Gifft un Gall,
Vör Haß un Stridigkeiten un Kraehl,
Dat em kein Slichtigkeit fin inne Seel.
Hei hadd son ruhigen, bescheiden tau Maud',
Un nu drög hei den Struß an 'n Haut.
Zuchhe! sünden dei Burzen un swüngen den Stock,
Nu güng 't nah 'r Stadt in den bunten Rock.
Ehr steg' dat inne Ogen, as müß sei rohrn — —
Doch — hei kein jo wedder, weer nich verlorn — —

Nu kümmt mit dei annern dei Dörpstrat hei lang,
Un wacklig un tummlig is ehr Gang.
Sei söcht sin Ogen mit 'n warmen Blick,
Doch hei kickt taur Sit un zoppt taurügg.
In 't Gesicht, dor hett dei Grofstadt wäuhlt,
Dat hadden bei Leidenschaften dörchespäult.
Dor lèw dei Lust, dor gröw dei Gier,
Dor wahnt kein Reinheit, kein Sünnenschin mihr.
Ehr Hart treck tausam sick, as müß dat versorn ¹⁾ — —
Nu hadd s' em wedder un doch verloru.

¹⁾ verborren.

För wen?

Dor wassen an 'n Weg dei Blaumen
 Un bläuhn,
 Dor wannern an 'n Hében dei Stirnings
 Un gläuhn,
 Dor hängen inne Nark dei Klocken
 Un klingn,
 Dor slan inne Vost dei Harten
 Un siugn — — —
 Un Duft un Ton, dei sleiten
 In een,
 Un alls is blot ein Fragen:
 För wen?

Allein.

Ein still Vermauden¹⁾ geiht hen öwer 't Feld,
 Dat naft un blot. Tensköppen kümmt ein Rusen,
 Grot Schaugen von will' Gäus' vöräwersufen.
 Un ut dat Flünkentunschen manchmal runnergellt
 Ein heisch un bange Schrigg dal nah dei Welt.
 Wat soll 't? — Deit wén von juch dat Hart dor grusen,
 Deit Sorg un Sehnsucht an juch rümmersplusen?²⁾
 Un sünd so vel Bekannten taugesellt.
 Wat frag ic lang, müß mi jo oft uck winn'n
 Dörch Minischenmassen, un ein Drängn un Dreihn,
 Dat man sick sum kümri rührn, Lüd' vörn un hinn'n.
 Un doch ded mi ein wille Sehnsucht meishn,
 Un doch schreg up min Seel mit all ehr Sinn'n,
 Dat sei so einsam, mutterseelallein.

¹⁾ Vermuten, ahnen. ²⁾ zerzausen.

Dei Einsame.

Narends¹⁾ heff ic Hüsing, narns ein bliuen Städ',
Rauh un Fröden leggt sicc nümmen up min Ledb'.²⁾
Min Gedanken lopen dörch dei wide Welt
Dorhen, w提醒 kein Sünnshin Barg un Lunk³⁾ mihr hellt.
Mur un Deck un Däker fallen vör mi raf,
Un dei Schurn un Schrecken swinnt von Dot un Graß,
Lachn un Weinen sweenmen up datzülig Meer,
Un ein grote Bagel breid't sin Flünk æwer ehr.
Wirrig Nebel trecken rup ut uroßn Tidn,
Witte Bulken flattern vör mi in bei Widn.
Un dorwischen flizen dei Minschen früz un quer
An den Weltenwewstahl as Schiffchens hen un her.
Un ehr Hasten un Larmen klingt man ræwer ganz matt,
Klingt so as dei Klocken von 'n versunken Stadt.
Was as Bom un Bläuming still in 'n Hében höcht,
In min Twig un Telgens blot ein Wind sicc rögt,
Un min Blaut un Brægen blot dei Geist dörchsingt,
Dei dörch alle Wëjen, alle Welten bringt.
Un dei Tit, dat Leben, dat mi hëgt un höllt,
Ward von sine Wellen lis' ut'nannerpöllt,
Bet sin Runen un Runischen æwer allet geigt,
Einsamkeit mi taudeckt, Ewigkeit mi weigt.

Geißelbrauder.

Sus' un surr nu, Reip un Raud',
Run up Fell un Fleisch —
Un treckt dor jug' bläudig Fohru
As dei Plaug up 'n Dreisch.

¹⁾ Nirgends. ²⁾ Lider. ³⁾ Vertiefung, Senke.

Lif, dat is jo 'n Ackerland,
Uns' Vörwesers¹⁾ hemm 't hægt.
Mit gaud' Spisen, gauden Drunk
Dörch bei Jöhrn dat plægt.

Woll tau gaut! — Nu maukert dor
't Unkrut rein so dicht,
Dat 't all unnwarts rotten²⁾ ward,
Hett nich Lust un Licht.

Is taugräst, verquækt, versurt;
Quelln un Grabens verstoppt.
Wat von binnen will tau Dag,
All vergæbens kloppt.

Sus' un surr nu, Reip un Raud',
Run up Fell un Fleisch —
Un treckt dor jug bläudig Jöhrn
As bei Blaue up 'n Dreisch.

Ackert Kliw un Kütig³⁾ dal,
Hæz un Lust un Kunst —
Dat ut dat ümræten Land
Rut kümmt Dreck un Dunst.

Dat in 'n uplockerten Bodden rin
Strömt bei hillig Geist —
Dei in stedigen Wessel still
Dörch bei Welten freist.

Uf in mi sin Saat rinseit,
Mi min Schüscht stillt,
Un mi rannerripen lett
Tau sin Ebenbild.

¹⁾ Vorfahren. ²⁾ faulen. ³⁾ Hederich.

Peter Schlemihl.

Wer deit so dußnakt¹⁾ dörch dei Straten stanen,
 Dörch al dei Minschen, al dei satten, glatten.
 Herr — Jesus — Du? — Unn wut hest dinen Schatten?
 Un wankst so swer, as leeg di wat inne Knaken?

„Ik wull dei Minschen gaut un schön mal maken,
 Heff ehr vull Schöttels vörsett't, vulle Satten,
 Führt ehr in gräune Gorns, up Himmelsmatten,
 Sei brusten blot dei Seel sic vultauraken.

Künn'n Preisters woll un Königs warden di,
 Un wören Röwers blot un nehmen mi
 Den Schatten weg un leeten mi allein.

Kazbalgen sic üm em, wen dorvon ward
 Dei gröttste Fezen, un min vullen Hart
 Möt 'k wider slépen, denn dat will jo kein.“

Romantikers.

Jug' Blaut un Phantasie hadd tauvel Hitt.
 Ein lang geruhig Tit ded ehr inböten.
 Nu daun s' an Aderwänn'n un Brügen stöten
 Un streben los von Tægel un von Bitt.

Un müchten as ehr Olln in 'n willen Ritt
 Sic störtten rin in Slacht, Turnier un Röten.
 Man 'n Tit höllt sei, so weiflich un so föten,
 Un wat rut will, nu rin nah binn'n sic smitt.

¹⁾ vornübergebeugt.

Un waukert dor, weckt wirren Drus' un Drom
Un sleit sich rüm mit Hexen un mit Späuken
Un ward bei Harmonie wur anners säulen:

In firnen Lann'n, dor bläuft ein blage Blom,
Ehr millet Licht deit alle Wunnen käuhlen,
Deit alle Wirrnis ut dei Seel rutspäulen.

Seelenkortsichtigkeit.

Sei segg'n, du haddst din Fis nich mihr up 'n Hümpel,¹⁾
Din Seel, bei hadd dei Düwel nu bi 'n Rægen,²⁾
Zawoll, dor brækken allerhand will Sægen,³⁾
Dor liggen Legerwall⁴⁾ un Kolf un Tümpel.

Un doch ehr Speigel — kit dat Og, jo simpel,
So deip un glæmrig — ne, dat sünd kein Lægen,
Noch deit din Seel in 't Fundament wat dægen,
Noch is kein oll Geräusch⁵⁾ sei un Gerümpel.

Is blot kortsichtig wordn — weer Dag för Dag
Tau einerlei Gedauh upt sülwig Flach⁶⁾
As 'n Rad an ein Maschinerie instellt.

Un grippt wat Niget nu noch in ehr Speiken,
Denn daun ehr Muskels un ehr Söhnen streiken,
Un 'n Brill dorvör gïst irst in 'n anner Welt.

¹⁾ keine Sinne nicht mehr zujammen haben. ²⁾ Rogen, Rückenmark. ³⁾ Sauer. ⁴⁾ Untiefen. ⁵⁾ alter Kram (eig. das Rauchende). ⁶⁾ Ort, Stelle.

Seelendullwut.

o vcl !

Sin Seel, dei leg' dor as ein Hund anne Rēd,
Beamteneid un -plicht haddn smēdt dei Schaken.¹⁾
Sin Līf, dei kūnn naug Handgebird²⁾ sick maken.
Dei Lungen un Luppen formten Rēd' un Bēd'.

Un Hand un Faut un Brēgen leet kein Frēd'
Dei Dag mit all sin lütten bunten Saken — —
Blot in sin Seel staugt sick dat Blaut — wör faken,
Un hēwt den Deckel up, tröd hoch dei Lēd.³⁾

Un seg' inne Welt, dei glommerte dor buten
In ehren Glanz un Staat, Friheit un Freu,
Un brust ewer 'n Rand, stödd weg dor Stein un Kluten.⁴⁾

Un strömt in 't Land rin sündler Scham un Reu — —
Zawoll, holl stopp! wardn di achter 't Gitter sluten. —
Dor brüllt sin Seel nu as ein fangen Leu.

Sot.⁵⁾

Dei Swankraud⁶⁾ geiht an 'n Sot dor buten
Up un af, up un af,
Un is sei gaut smert, denn summt sei un surrt,
Un lōp sei sick drög, denn knarrt sei un knurrt.
Un Minschen kamen — o so vcl! —
Un halen — ümmer in dei Reiħ, ümmer in dei Reiħ —
Hal ein! — hal zwei! — sat 't nah! — hal drei! —
Rut ut dei stillen Düpen von uns' Mudder Frēd'
Emmer bi Emmer, Emmer bi Emmer,

¹⁾ Kettenglieder. ²⁾ allerlei Handarbeiten. ³⁾ Lider. ⁴⁾ Erdklumpen. ⁵⁾ Brunnen.
⁶⁾ Schwengel.

Bull mit dat käuhle, klore Ratt,
 Dat ut ehr vullen Böst rutquellt un -giert,
 Un drincken sich dorvon satt
 Un quicken sich Lif un Seel — Lif un Seel.

Dat Leben geiht anne Tit dor buten
 Up un af, up un af,
 Un is dat bi Lun, gift Sünnshin un Sang,
 Un slöp dat nich gaut, denn Stormwind un Stank.
 Un Götters kamen — o so vel! —
 Un halen — ümmer in dei Reih, ümmer in dei Reih —
 Hal ein! — hal zwei! — sat 't nah! — hal drei! —
 Rup ut dei stillen Düpen von uns' Mudder Ewigkeit
 Stunnen bi Stunnen, Stunnen bi Stunnen,
 Bull mit dat rosenrode Blaut,
 Dat in Minschenharten rümrumort un sleit,
 Un drincken sich dorvon Maut
 Un quicken sich Lif un Seel — Lif un Seel.

Füerlad'.¹⁾

Dei ganze Welt schint mi ein Füerlad'.
 Kennst du sei noch? — An männig einsam Strat
 In olle Buerhäuser sei noch staht
 An Stelln, wur Spenn'n sich säult ehr Brot un Brad'.

Ein einfach Kasten, Sit un Deckel grad',
 Ein Querwand midden dörch up halwig Mat,
 So 's deilt för Tunner, Stahl un Stein bei Kat,
 So wahn dörch lange Zohrn dat Licht sin Bad'.

¹⁾ Kasten, in dem früher das Feuerzeug aufbewahrt wurde.

Uln 't Bild? — Dei Ewigkeit ein grot swart Stein,
Dei Dag, dei glemmt as Stahl so hell un rein,
Uln Funken springen, wenn dat Leben sleit.

Uln du, min Hart, du büst dei Tunner nu,
Wur blucbst du up, wur dull un lang brennst du,
Uln weißt nich mal, wer 't Füer bruken deit.

Barg' un Burn.

Dei Barg', dei reckt wit in dei Wulken höch,
Sünd hennig Kirls, un stif un stor stahn s' dor.
Dreggt uck ehr Kopp al luter wittet Hoor,
Noch hett ehr starke Nacken sick nich bögt.

Uln stolt seihn s' dal up dat, wat swankt un swögt
Tau ehren Fäuten unn'n in Lunk¹⁾ un Fohr:²⁾
Hier sünd sei alls, hier schuben sei dei Kor,
Uln nicks, rein nicks, wat fünst sick dor noch rögt.

Uln rinner peddt min Sahl in eben Land — —
Kätfessel, Roggen, Räuwen, Plant bi Plant,
Heuspringers, Käwers scheiten mank Koppheister.

Breitbeinig staffen Burn an mi vorbi,
Den Kopp in 'n Nacken, so, as fühst du mi:
Hier geiht 't nah ehr, hier sünd sei Herr un Meister.

¹⁾ Tal. ²⁾ Durch.

Nakt.

Lütt Dirn, wat geihst du denn nich naft?

Worüm dei Minsch sick Kleider mäkt? — —
Dat hei dor lis', ganz lis' verhängt,
Wat sick in ein tau höchten bängt
Un rut will an Gemeinheit un Gier
Un rowen will as 'n sliken Dier,
Dat dorvör bei schönste Ros' dor bläuhrt,
Dei Scham ehr Schamer dörch em gläuhrt —

Un du, masst grad dat Gegendeil,
Mit allen Middeln, gress un geil,
Arbeitst du ruter, wat du hest
Bet up den ilerlegten Rest:
Dei Wad so prall, Hüst breit un stark,
Dei Bussenbarg, dat Achtermark,
Un denn noch süs so allerlei,
Dat liggt dor as son fette Wei,
Wur licht Geilheit un Lust un Gier
Sick fréten kœnen glatt un schier;
Un denn vör Wehldag weit't kein Gunn
Un upblucken un hellichten brenn'n,
Bet dat dat Blaut denn æwerkakt — — —

Lütt Dirn, wat geihst du denn nich naft?

Kraft.

Miträuhmen un ræden
Un bidden un bæden
Mit bei annern ehr Gedrähn un Geßlen.
Bet bei Mund einen fusslig,
Bet man dummm un dußlig.

Dat segg if di,
 Dat s' nicks för mi. — —
 Mankslan mit stiw Knaken,
 Süh, dat sünd so Saken
 För min Vaddern sinen Sæhn,
 Min Vaddern sinen Sæhn.

Blot drinken un nippen
 Von 'e Wiwer ehr Lippen
 Un swögn,¹⁾ dat sick högt dei Bæhn.
 Blot straken un eien,
 As wenn Gören poppeien,²⁾
 Dat segg if di,
 Dat s' nicks för mi. — —
 Überst Kinner ehr maken,
 Süh, dat sünd so Saken
 För min Vaddern sinen Sæhn,
 Min Vaddern sinen Sæhn.

Rüniweimern un flagen
 Un zittern un zagen
 As 'n Büster³⁾ vull Gestöhn un Gestæhn,
 Wenn dat Leben einen æwer,
 As ein utdrunken Tæwer,⁴⁾
 Dat segg if di,
 Dat s' nicks för mi.
 Denn 'n Reip⁵⁾ an 'n Haken,
 Süh, dat sünd so Saken
 För min Vaddern sinen Sæhn,
 Min Vaddern sinen Sæhn.

¹⁾ anhimmeln. ²⁾ mit Puppen spielen. ³⁾ Blasbalg. ⁴⁾ Zuber. ⁵⁾ Strid.

Watersucht.

Wat wunnert di dei junge Kirl, dei Dichter,
Is gaut bisal,¹⁾ hett düchtig Fleisch up 'e Knaken,
Un Sünnenschein un Stormwind deit em straken,
Anlachen daun em männig Dirnsgesichter.

Un dennoch brenn'n so trüw sin Hartenslichter,
Un dennoch stahn vull Tranen all sin Saken
Un daun in Truer un Bedröfnis blaken,
As wörn sin Tranendrüsen nümmer lichter.

Je, mornts geiht 't los mit Kaffee, glicks voor Tassen.
Taun Frühstück deit uahn Rostoder Kæm hei saten,
Bi 'n Middag fühst du em in Rotpon prassen.

Dat Vesper ward mit Schokolor dalgaten,
Un 't abends genehmigt hei noch Bier in Massen — —
—
Nu segg, wur fall hei all dat Watrigs laten.

Verküllt.²⁾

Din Lieder sünd ut Stein un Marinel haugt,
So klar un läuhl, as wenn s' dei Wind dörchweih't.
Un wardn s' von ein Sit up dei anner dreift:
Als Richt un Schicht, als glatt un sein utfaugt.

Man 't Leben achter, süh, dat paugt un faugt
Jüst as son Kauh, dei jüüst³⁾ inne Stallung steiht.
Kein Nettel dor, kein Duck, kein Træns⁴⁾ upseit,
Kein Wut un Weih dor binnen waugt⁵⁾ un draugt.

¹⁾ wohlbelebt. ²⁾ erfüllt. ³⁾ nicht trächtig. ⁴⁾ Kornblume. ⁵⁾ wogt.

Kann 't anners sin? — Büst rank as 'n höltern Rist,¹⁾
Fleisch up dei Rippen as ein Bedblaken dick
Un Back un Mag uthollt as 'n Backeltrog.

Kann 't anners sin? — Di früst jo in dei Ader
Dat Blaut un löppt dor lang as iskoll Water,
Un het in 'n Seel rin pust di jeder Tog.

März.

Œwer den Acker dei Frddunst liggt,
Œwer dei Wischen dei Nebel.
Un dei Sünn plirt drömisig un folt
Dörch den Wulkendræbel.

Up dei Seen, dor kracht dat Is,
Un dei Bäken brusen.
Œwer den Stratenflump un -flamp
Füchtig Westwinn'n susen.

Un dei Minsch sitt still tau Hus,
Ein Weder taun Verzagen:
Still! — Noch düller seg ut dei Welt
Vör dei Schöpfungsдagen!

Predigt.

Kein Minsch tau hürn, kein Minsch tau sehn,
Kein Blatt rögt sich an 'n Bom.
Dei Hæben wölwt sich ew're Welt
As 'n Dack von 'n Riesenodom.

¹⁾ Zaunstange.

Dat Kurn hett deiþ den Nacken bögt,
So swor dei Óhren bit Zohr.
Un sieht so ernsthäft vör sich dal,
As stünn 't in Andacht dor.

Un Nadel un Trémser schemern mank,
Ud Fürblaum un Kamelln. — —
Dor hewt dei Wind sich lisen up,
Dor fängt an tau vertelln

Dei olle grote Linnenbom,
Unner den ic liegg in 't Feld,
Un steiht nu as ein Preister dor,
Dei sine Prédigt höllt.

Un sine Telgen ¹⁾ breiden sich
Un recken sich in 't Enn'n
Un segen dat Feld, un segen mi — —
Un ic folg ²⁾ still dei Hänn'n.

Mudder un Kind.

Ligg lingelang in 't gräune Gras,
Un dei leiwe Sünn kümmert un lacht mi an,
Un mi ward so mollig un woll,
Un sei küßt mi so warm un so lang,
As ein Mudder ehr Kind.

Dor ward min Blaut so wehlig
Un hett kein Rauh mihr un springt ut 't Bedd,
Kämmert un waschen un Schauh an — is eins —
Un nu hüppt dat un springt dat un danzt un dullt
As ein Kind vör sin Mudder.

¹⁾ Äste. ²⁾ fallen.

Wellen.

Den ganzen Dag hett 't wide Meer maracht ¹⁾
Un tow un larmte sic̄ wat Ihrlichs trech.
Nu wör dat still, nu mök bei ruhig Nacht
Mit weite Fingern glatt bei krünlich ²⁾ Fläch.

Blot enzel Bülgen ³⁾ scheiten hen un wenn
Tau höchten noch vull Hast un wirren Drang,
As Skinner, bei in 'n Slap sohru öwer Enn,
Wenn dull un gruglich Dröm sei maken bang.

's Nachts.

Æwer dat Water kümm̄t ein lis̄er Ton —

Is dat ein Süßzen woll, is dat ein Flüsteru,
Bon flinke Fäut ein Rascheln dat in 'n Düstern,
Ded' dat bei Maidag, bei in 't Graff sic̄ leggt,
Bei Ried, bei sic̄ in 'n Holt dat still entseggt,
Bei Grasmück, bei in 't Nest manke Widentwēl
Taun irsten Mal Lust halt ut ehr liitt Kehl,
Bei Rosenknupp, bei jüst inne Bläut rinspringt,
Bei Karkenklock, bei lis̄ in Drom woll klingt,
Bei Stirnknupp, bei dor achter föllt von 'n Hében,
Din eigen Blaut, dat di dörch 't Lis̄ deit hében.
Du kannst nich fund ward'n, un di fött ein Næsen — —
O, deit bei Aten von unsen Herrgott wesen,
Bei nich einmal taur Nächten Slap kann finnen,

¹⁾ sich abgerührt. ²⁾ kraus, zerknittert. ³⁾ Wellen.

Möt æwer sick un sin Wef'wark nahsiunen. —
 Wur 't mit em ward un wat sin Sak mag digen,
 Wat 'n grötrer künmt un em ward unnerkriegen — — —
 — — — — — — — — — — — — — — — — — — —
 Oewer dat Water klingt ein liser Ton.

Heidbläut.

Sommer will Affchied nehmen,
 Em 's so weitmäudig tau Sinn.
 Deit sick 'n Ogenblick tchmen, ¹⁾
 Kickt in 'e Welt noch mal rin.

Kickt æwer Bäuk un Barken,
 Wat in beste Kraft
 Un in flitig Schörwarken
 Hei hett räuft ²⁾ un schafft.

Un sin Blick deit fallen
 Up sin legtet Kind,
 Is dat swadst von allen,
 As Nahkæmlings sünd.

Is son lütt Nestküken,
 Dei mager, grise Heid',
 Deit noch suchten un süken ³⁾
 In Wehleidigkeit.

Will jo recht nich digen; ⁴⁾
 Dor ward in em hoch
 All dei Leiw woll stigen,
 Fleigen ut sin Òg.

¹⁾ gönnen. ²⁾ gepflegt. ³⁾ hat die Seuche. ⁴⁾ gedeihen.

Deure Heid' hensleiten
In ehr ganze Macht
Un dor still utgeiten
Warne, blautrod' Pracht.

Stirnspuppenfall.

Dei h̄eben makt anfangs Harwst rüm
Son hannig ¹⁾ sure Mien,
Wil mi dei Ird, sin Leiwste,
So kahl un läuhl deit sin.

Denkt an vel schöne Stunnen,
Un hei s' versöhnken will.
Dor smitt hei ehr tau Brillanten,
Stirnspuppen, heimlich un still.

Hans Nijschr

Kling! geiht dei Dör, un rinner künmt
Ein Jung', dei rasch den Haut afnimmt,
'N lütt Jung', frisch, bræsig un gesund,
Mit runnen Bäcken un roden Mund,
Mit Hoor, so gel as Sünnenschin,
Un makt 'n Deiner: „Empfehlung fall sin
Un Gruß von minen Badder in 'n Himmel, —
Dei Fuhrmann hadd al vör den Schimmel,
Dei Frachtwagen weer so hoch bipadt,
Dat ornlich Rung'n un Ræd' hemm knadt, —

¹⁾ gewaltig, stark.

Un schickt alls so, as 't weer bistellt,
As 't man gewöhnt weer up dei Welt:
Dei Kisten un Kästen mit Krent un Rosinen,
Mit Veilchenrücks un fröhlich Mienen,
Dei Kiepen un Körw mit Backbeer'n un Plummi'n,
Mit Bagelsang un Immensumm'n,
Dei Säck un Sœw mit Tüffel un Weit,
Mit Mag'weihdag' un suren Sweit,
Dei Schachtels un Schufen¹⁾ mit Krägen un Küszen,
Mit Maiendanz un Ballerbüssen,
Dei Kruken un Kannen mit Smär un Salwen,
Mit Winterrauh un Sommerdalwen,²⁾
Dei Mull'n un Matten mit Schinken un Bußt,
Gesundheit, Leiw un Lebenslust. —
Wat is noch losbäunig³⁾ bi rupper smecten:
Ein Bünnel Gedanken — ein Einmer Bergeten,
Ein El Verstand — 'n Pott Dickfälligkeit,
Ein Klugen⁴⁾ Klagen — ein Fiedel, ein Fläut,
Ein Sluchter⁵⁾ Lachen — 'n Paket mit Dröm,
Ein Tass' vull Tranen — poor Wihnachtsböm — —
Un Badder lett seggen, dei Kisten un Kruken,
Dei müsst' Sei 't Johr ewer leddig bruken.
Betahlt verlangt hei noch nich dei Sak'en,
Dat kunn'n Sei mal später taujsamen afmaken.
Un wünsch noch vgl Glück! — Un rut is dat Gör —
S' fitt noch in Sinnen — — Kling', seggt al dei Dör. —

Allensfreter.

Dor föll ein Appel vonne Twigen
Un ik et Awt so girt.
Ded gestern noch wassen un digen,
Voll hüt tau Geinäut mi em führn.

¹⁾ Schubladen. ²⁾ Sommerleben und Treiben. ³⁾ lose. ⁴⁾ Knäuel. ⁵⁾ ein wirrer Knäuel.

Nu hett dei Wind em smeten
Oewre Mur in 't Buschwarz rin,
Dor hemm'n em furt's upfreten
Dei Swin,
Dei Allensfréter.

Dor föll ein Stirn von 'n Hében,
It seih dei Blanken so girn,
Un ded' doch noch soében
Hell lüchten in dei Firn.
Sust nu as 'n fürig Draken
Dal tens min rechte Sid',
Dor hett 'n uck al æwerslaken
Dei Wid',
Dei Allensfréter.

Dor föll ein Keron von 'n Mäten,
It seih son Smuck so girn.
Hett noch gestern Abend dor setzen
Un ded as ein Demant di ziern.
Doch as if di hüt höd' Willkamen,
Dunn seg' if sei nich mihr,
Dunn hadd in dei Nacht sei nahmen
Dei Gier,
Dei Allensfréter.

Dor föll ein Hapen von 'n Harten,
It hap so vel un so girn.
Ded' dor so fröhlich starten
Un lustig sick wenn'n un fíhrn.
Dei Alldag wör dalslagen,
Wat if so nähr mit Flit,
Un glik hadd 't uck in 'n Magen
Dei Tit,
Dei Allensfréter.

Gott lett gräuten.

Un geihst du dörch dat stille Feld:
 Wat fühst? Ein Treins¹⁾, ein Rad'.
 In 'n Wind dat ripe Roggslag wellt,
 Dei Räuw smitt breide Blad'. ²⁾
 Dei leiwe Sünn, dei strahlt nich schlecht,
 Deit di so warm inbäuten:
 Du nüsst mit 'n Kopp — jawoll, is recht,
 Uns' Herrgott lett di gräuten.

Un kümunist du nah bei Minschen hen,
 Wur dor dat Leben pulst,
 Up Strat un Feld, up Del un Denn
 Sid ümmer Nigs uthulst. ³⁾
 Un doch uck lisen Glück di glimmt,
 Ein Rinnerblick, wur säuten.
 Du nüsst mit 'n Kopp — jawoll, dat stimmt,
 Uns' Herrgott lett di gräuten.

Un sittst du nahst in 'n Schummern dor
 Un kamen bei Gedanken:
 Wat för ein bunte Schaug un Schor
 Deit denn vöræwerwanken.
 Ball schemern sei in Sünnenglaut,
 Ball brusen 's as will Meutzen:
 Du nüsst mit 'n Kopp — jawoll, is gaut,
 Uns' Herrgott lett di gräuten.

Un wringt sich ut din Seel dat los
 Un fleigen Faut un Hänn'n,
 Un bläuh't tauhöchten as ein Ros'
 Din Bark un kümint ewer Enn'n

¹⁾ Kornblume. ²⁾ Blätter. ³⁾ aushüllen, herausziehen.

In steiht vör di nahst frisch un froh
 Stur dor up eigen Fäuten:
 Denu nichst mit 'n Kopp — jawoll, is so,
 Uns' Herrgott lett di gräuten.

Dei arm Swiegerdöchter.

Spoft un Spei¹⁾ deit mi nich weih,
 Nich dat Ballern²⁾ un Brummen,
 Wenn dor uch bei Kopp von dunst³⁾
 Un bei Uhren summen.

Uewerst minnachtig⁴⁾ mit ein'n ümstahn,
 Em, wenn 't geiht, utwiken,
 Un, löppt man em doch inne Möt,⁵⁾
 So vörbi denn kiken,

As weer dor nicks wider as Luft,
 Nich seggn Sur un Söten: — — —
 So kriggt ji vör mi ball Rauh,
 Dat deit 't Hart astöten.

Schirnsliperdörrn.

Wist weiten, wur ik buren bün,
 It arm Schirnsliperdörrn:
 Dei Boß ded' mi mal achtern Tun
 Vör lange Jöhrn verliern.⁶⁾

¹⁾ Spudde. ²⁾ Türenzuschlagen. ³⁾ zittern, dröhnen. ⁴⁾ geringe achten. ⁵⁾ Angesicht. ⁶⁾ Sprichw. für unehelich.

Un up dei Landstrat wör if grot
In Not un Elend — min Mudder dot, —
Hadd 't Lébn för mi nie vel inne Kiep —
Sliper, sliper, slip.

Un mur if denn nu slapen dau?
Bi 'n Kräuger up bei Streu.
Un mal tauf schönen Sommertit
Uck achter Hock un Heu.
Heff Angst nich; mi kümmt kein in 'n Weg,
Heff niðs, as wat up 'n Lim if dręg,
Herr Habenichts spelt mit mi Grip — —
Sliper, sliper, slip.

Un wat mi einer uck girn führt?
Re, keiner, Gott förwohr,
As dei oll Hund hier an min Sit,
Dei mi helpt slépen dei Kor
Dörch Küll un Regen un Sünnenbrand.
Hei frett min Brot, leckt mal min Hand,
Wenn wi an 'n Weg uns rauhn ein Strip ¹⁾) —
Sliper, sliper, slip.

Slépt Mežers ran, bringt Schirenen her,
Her mit dei stumpen Klingn.
It pedd dat Rad. — Wur sic dat dreijt!
Un ornlich Funken springn!
It slip so gaut, so gaut dat geiht,
Scharp as dat Leben slípen deit,
Nimmt ein'n uck düchtig in dei Knip ²⁾) — —
Sliper, sliper, slip.

Un wenn if nich mihr slípen kann,
Denn möt if betteln gahn.
Dei Bräuder mit dei blanken Knöp ³⁾)
Daun allerwégt jo stahn.

¹⁾ Streifen, Augenblick. ²⁾ Riemme, Kneifzange. ³⁾ Polizisten.

Dei fackeln nich lang un nehmen mi mit,
Wenn 'k mi nich vörseih up Schritt un Tritt.
Bün för 't Landarbeitshus denn rip — —
Sliper, sliper, slip.

Dat Volkslied.

Dor weer mal 'n lüttet Waisenkind,
Dat hadd nich Schap, dat hadd nich Rind;
Dat wahn bi Bur un Börger inne Kat,
Löp mit den Wannerburz längs dei Strat
Lichtfäutig up barsten Beinen.
Doch was 't ein richtig Sünndagskind,
Verstünn bei Bægel, verstünn den Wind,
Süng vörjohrs un sommers sin lustig Wis',
Un kem dei Winter mit Snei un Is,
Denn künnt uck kläglich weinen.

Dunn kem mal 'n dröger, feiner Herr
Mit Kniper un Lakenschen Rock dorher;
Den föll in 't Ihr ehr säute Snack,
Den stæk in 't Og ehr rode Back,
Ehr Hægen un Danzen un Dreigen.
Dor sett't hei sick in 't beste Licht,
Un mök sön iherlich, fram Gesticht,
Vertellt so klauf un welterfohren,
Un street den Bort un dei sperrigen Hoorn:
Lütt M'riecken wör sin eigen.

Man as 'e ehr namen hadd bei Ihr,
Swüng hei sick wedder up 't hoge Bird',
Wår wedder dei stur un dugendsam Held,
Leet sitten bei Lütt ahn Leiw un Geld,
Wår rin in 'e Welt wedder wannern.

HO MINU AINDOMILIAO

102

Dunn wör unj' M'rieken æwerall verschannnt,
 Dunn wisten bei Lüd' nah ehr mit 'e Hand;
 Hölln Kinner un Deinsten sülfst von ehr trög.
 Wat wör s' dunn daun? — Nah 'r Stadt sei tög,
 Nah 't Grotstadt mit all dei annern.

Ball fünn s' dor Herren, vcl un fin,
 Doch müß sei allu tau Willen fin.
 Dor güng' sei denn mit sminkte Bac,
 Den indischen Schall üm 't witte Bac,
 Uptakelt von Kopp tau Fäuten.
 Un wenn s' nu wedder in eht Heimat künnt,
 Denn deit s' so frech, doch ucl so petünt,
 Denn dammelt 's ümh'et ahn Scham un Blam.
 „Herrje, is dat mal 'ne feine Dam!“
 Alls deit ehr ansmachten un gräuten.

Dei häslidi Søhn.

Un sum, dat hei weer majorenn,
 Drögt hei sic af bei swarten Hänn,
 Tröck sinen latnschen Kledrock an
 Un swenzelt rüm as 'n finen Mann.
 Säd' up un güng af tau Macheil,
 Berlangte von dat Arw sin Deil
 Un wör gegn Baddern binah noch groß. — —

— — — — —
 If leet min Geld stets stahn in 'n Hof.

Denn is hei in dei Frömd rinstakt,
 Hett dor mit moje Dirns sic strakt
 Bi schöne Spisen, franschen Win.
 O Junge, ded' 't ein Leben fin!

Wör 't Mark in Knaken un Knipp¹⁾ uck all
 Un güng 't bargdal mit Knall un Fall:
 Hei seg' doch 't Leben, seg' dei Welt! — — —
 — — — — — — — — — — — — — — — —
 It ded' bestellen Beih un Feld.

Nu kem hei trög in Luntent un Plünn'u,
 Ut holle Ogen gapt em bei Sünn'n,
 Mit kahlen Kopp un duft nah vörn,
 So sleek hei in bei Achterdörn.
 In 't Hus, dor wör man rein as mall,
 Dor slachtin s' dat beste Kalf in 'n Stall,
 Dor haln s' taun Kaffee dat finst Gebäck: — —
 — — — — — — — — — — — — — —
 It trieg' inne Kiep man Brot un Speck.

Un dei Fiedel klingt, dei Brummboß dröhnt,
 Wur ward mit em rünnerjwögt²⁾ un klænt,
 Wur ward mit em rümmerdennigt³⁾ un böst't.
 Wur sin Snurrbart forsch, wur hei danzt uppe Köst.
 Un olle Wiwer lachen em an,
 Un junge Dirns drängn nah em ran.
 Hei führt sich üm as 'n Herr uppen Plan: — —
 — — — — — — — — — — — — — —
 It ewerst möt in bei Ecken stahn.

Un as man up Kanzel un Kur so predigt,
 Ward hei in 'n Hében von Glück uck sädigt,⁴⁾
 Hei kümmt voran — ne, wat ein Ihr! —
 Dei lütten Engels billn Spalier.
 Un wenn hei nahsten Geschichten vertellt,
 Denn grint woll fülwst dei Herr von 'e Welt.

It lop achterher, kum kam ik rin: — —
 O selig, o selig, ein Sünder tau sin!

¹⁾ Portemonnaie. ²⁾ verhimmeln. ³⁾ zu schaffen machen. ⁴⁾ gesättigt.

Kinnerogen.

Hei Maskenball! Dei Lüd' strömen in den Saal
Un ringeln as ein Slang sic̄ up un dal.
Ein Lachen un ein Hucheln¹⁾ — wizig Broden —
Zuhu, juchhe! Un Fläut un Fiedel locken.
Na, lütte Swart, wat löppst hier so allein?
Wur is 't mit 'n Walzer? — Will w' mal smern dei Bein!
Den Arm ümme Talj — o, wur dat Og ehr lücht,
Dei Mund di plætert un dei Bussen flüggt,
In 'n Küssel rüm so dörch den Minschenwarm.
Na, hest mi leis? Un düller drückt dei Arm.
Dat dallt un dullt. Kumm in dei Eck, min Schätz,
Dor achter 'n Piler is ein einsam Platz.
O, wur sei gläuht, wur sei sic̄ dehnt un recht,
Wur ehr sin Fingern drücken — Kellner, Sekt!
Süh, wur hei parlt, wur schümt hei in dei Gläs',
So schümt min Dirn ud. — Fött mi gor aune Näs':
„Du oll lütt Schäping!“ Treckt mi an den Bort,
„Wat deist so stis, büst woll 'n ingelschn Lord.“
Na täuf, du Racker — Kellner, wat tau zechen!
Dat kost di bülle Straf, if ward' mi rächen.
Dei olle dumme Larv, run mit ehr, runner,
Un vör mi schemert up ein säutet Wunner.
Dat ganz Gesicht ein nüdlich, hübsch Oval,
Dei Backen twors ein heten blaß un smal,
Dorför bei Ogen grot un rund un grau,
Un blot bei Mund säd' mi so recht nich tau.
Dull küßlich woll, doch heil vel sinnlich ud.
Doch worüm denken, wull den säuten Smuck
Ik hier as 'n olli Professor dörchstudieren?
Dörchleben will dei Stunn it — lat uns' swirn!
Kumm her, Schätz! Einen Kuß! O, wur dei smecht!

¹⁾ in sich hinein lachen, sichern.

Noch einen, glenlangen — o, dei treckt
Dörch Lis un Seel hen as ein selig Für
Un binnt von Jant un Lengen los dat Stür,
Dat willenlos uns' Leiw drift øwer Gaut un Leg'.
Wat bewerst? Kind, mur wahnst du? — „Ganz inne Neg'." —
Büst bi din Ollern? — „Ne, hus' ganz alleinen —
Ein'n Kuß — du Schäping, wat fröggst irst — noch einen —
Son'n smucken Kirl steiht Hart un Hus woll apen." —
Süh, mur du bewerst, ja, willn gahn un slapen,
Un weigen fall uns Schönheit, Leiw un Lüst.
Kumm rasch! Bull dei Gadrow. 't geiht al tau Rüst.
Man rin in 'n Swarm. O Gott, wat durt dat 'n Tit.
Sei krüppt in 'n Mantel, dei bequem un wit.
Dei Dörn springn apen — rin sleit 't kolt un ißig
Uns in 't Gesicht, as wenn ein Hand, ein riesig,
Mit scharpen Krallen uns heimtücksch packt an. —
He, Kutschter, he! 'N Droschk kümmt langsam ran —
Dor dröppt min Og sick mit 'n Kinnerblick.
'N Schachtel Wachsstrichölter! 'N Groschen 't Stück! —
Un 'n smalle Hand, dei streckt sick mi entgegen,
Un stille Ogen smiten ehren blagen Segen
Mi tau so dringlich, daun so kurlos kiken
Von Not un Elend, möten rümmerslichen
In Snel un Küll — ehr Badder weg — un Mudder
Uf up dei Strat — mi fött ein liser Schudder
Un löppt as 't böß' Geweten øwer 't Lis.
„Purr öh!" — Rin mit dei Swart! — Linkstraten siß!
Un hier dat Geld — un denn dei Dör siß ran
Von buten knallt. Dei Kutschter klick mi an,
As weer ik 'n narrschen Kauz. — If øwerst wend't
Un weg, as wenn mi Für uppe Hacken brennt.
Mag dei lütt Swart ucf denken, wat sei will — —
Zwei Kinnerogen draugten, trurig-still.

Reisen.

Klabuter, klabater — dei Tog fus't.
Klabater, klabuter — hei, wur hei fus't
Un wackelt un schunkelt un stött un sleit —
R-r-rack — snurrt dei Brem's — Maschin, dei steiht.
Wat röp dei Schaffner? — Fif Minuten —
Min Kopp fohrt dörch dei apen Ruten.
Bur heit dat Nest? — Steiht øwer dei Dör:
„Swaan“ — kümmt jo helligh bikannt mi vör.
Wahnt dor nich Blanf, min Klassenkamerad?
'N Wunner, dor kümmt hei lang dei Strat.
'N Dag, Kör'l — Jung, kiimm mal ran an 'n Wagen.
Du büst hier jo woll burn un tagen
Un wahnst hier nu — na, wur geiht 't süß,
Dat Leben noch lustig as 'n Ballerbüß? —
„Na ja, so dörchwussen, ball leg, ball gaut,
Man freut sich, verliert man nich den Maut.“
Un süß din Famili? Uf alls in 't Lot?
„Min Swiegervadder blew verledens dot,
Hett müß vel lidet, dei olle Mann,
Un vel utholln, hei 's woll heran.“
Un 'e Fru? Ded' sei nich früher wat quinen?
„Ja, stimmt, sei 's eine von dei Finen,
In letzter Tit doch, will nich prahlen,
Dor ded' sei sich ganz gaut verhalen.“
Un 'e Kinner? Heff mal hürt, hest drei?
„Dei sünd all, Gott sei Dank, inne Reih,
Un leigen müß ik, säd' ik wat Legs —
Je — un ein is al wedder unnerwegs.
So is dat Leben.“ — „„Instigen, dor vörn!
Affohrn! — Nu øwerst fir tau dei Dörn!““
Tu-tu-tu. Na, denn adschüss uf, Blanf!
Dei Tog führt al dei Hall entlang —
Grüß Fru un Kinner! — Holl stif dei Uhrn!

Un links un rechts al wedder Acker un Kurn.
Ein utbugt Gehöft — ein See schütt ran.
Dor achter uppe Brak pläugt ein Gespann.
Ein Holt — ein Wisch — poor Räuh up bei Wei —
Ein Luftballon ewer dei einsam Hei —
Un hier ein Minsch, un dor ein Minsch,
Un jeder hett sin Weihdag un Wünsch,
Un jeder hett sin lütt Rebeit,
Wur em dat Leben tüvern ¹⁾ deit,
Wur em dat Leben reisen lett,
Bet em dei Dot bi 'n Kanthaken hett.
Ja 't Leben — so rif — ewer Slüss' un Schütt
In 'n Wirwel un 'n Warwel — min Og sick slütt.
Dat Leben so bunt — dat Denken drus't,
Klabuter, klabater — dei Iltog sus't —
Ra-da-da-da — is 'n Lied taun slapen —
Knicks, knacks — dor hett ein Weich dat drapen —
Knicks, knacks — dat güng ehr grad ewert Hart —
Bi ewer ein Brügg, wur s' stöhnt un knarrt —
Ra-da-da-da — wedder längs dat Geleis' — —
Wat plättern dei Ræd'? — Dat Leben — ein Reis'.

Dei grote Bri.

Klatsch — Klatsch! — Legg man dei Zeitung hei.
Dat is ein gris'grag Riesenpenn.
Krüppt ewer dei Straten in jede Ecf,
Halt ut dei Gaten den ganzen Dreck.
Ward em an 'n hellen Dag utbreiden,
Dat sick dei Gier doran kann weiden,
Ward seiwern unner Geöcker un Gehiem ²⁾
Em ruter as dicke Spi un Sliem,

¹⁾ pflöden. ²⁾ Unter Husten und Nöckeln Speichel absondern.

Dat alls ein groter, dünner Bri. — —
Ji brukt dat Mæl blot uptauriten
Un slædn un slækn. — Un wat følt ji? —
Biten, segg if, følt ji, biten! —

Quatsch — Quatsch! — Mat man dei Uhren tau.
Hürst du dat uck nich so genau,
Wat s' dor in dei Versammlungs ræden
In Land- un Riksdag runnerbeden.
Dei hemm'n dei ganze Weisheit pacht,
Dewer alls ful Wize, un denn gelacht.
Wat schön un heilig — möt irst run,
Ihre geiht dei Kirl nich ut dei Tunn,
Bet alls ein groter, dünner Bri u. s. w.

Matsch — Matsch! Schuf man den Teller trügg.
Ein Prachtermann¹⁾ kum, dei dat müch.
Deisülwig Supp, deisülwig Stipp,
Dat Fleisch di mör het up dei Wipp,
Dei Tüffel mausig, dei Kohl ein Smer,
Den wabbligen Budding achter her,
Noch 'n beten Konfekt, so labbrig un säut,
Fürst Pückler-Is, al half updäut —
Ja, alls ein groter, dünner Bri u. s. w.

Platsch — Platsch! — Dat Taschendauk för 't Og —
Humanität soll leben hoch!
Kit dor den lütten lurigen Slæks,²⁾
Dat is di ein heil stramme Bæks.³⁾
Dei hett son beten bei Næs' sich stött,
Un dor dat Dings nu anfängt un blött,
Leiw Mudding glik tauhöchten fort
Un mit dat arme Kinding rohrt,
Bet alls ein groter dünner Bri u. s. w.

¹⁾ Bettler. ²⁾ und ³⁾ durchtriebener und dicker Junge.

Wat säd' hei?

Du deist hier alle Dgenblick
Mal an einen Krüzweg stahn.
Bel Stig' — un dicker Nebel liggt,
Wur soll 't denn nu hengahn?
Nich lang besinn'n, lop man drist tau,
Wat kümmt, gellt — Gaud' odder Slecht!
Is rein din Hart un gaut din Will,
Dein treckt sich alls woll t'recht.
Wat säd' oll Schéper Thomas noch:
Lat 't Schap schiten, süh, dei Wull waßt doch!

Ehr Kind kriggt Sadan un kriggt Brad',
Dreggt Krägen un dreggt Schal.
Un doch will 't nich so recht mit wardn,
Quint alle näßlang mal.
Un Nahwern fin et't Speck un Brot,
Intwei is Rock un Bücks,
Un dorbi sünd sei dicke as lang,
Kandidel — ehr fehlt nicks.
Wat säd' oll Schéper u. s. w.

'T Geschäft geiht dull, Geld in bei Kaß,
Dat Bier, dat smecht nich slicht,
Dei Buß ward gröter jeden Dag,
Doch brummig dat Gesicht?
Un 'n ruhig Leben, wat bringt dat?
Spannt nich vel Gaut un Ihr,
Ein Bauk — ein Drom — ein lachen Lipp —
Min Sähn, wat wist du mihr?
Wat säd' oll Schéper u. s. w.

Maschin, dei rast, sid' Kleed, dat ruscht,
Bün Doktor E.! Wat 'n Ihr! —
Gott säulen, Leiw un Tru hier holln,
Dat gelt för vull nich mihr.

Un doaj — sick alls up 'n Lijf ruphängt,
Wur din lütt Seel so schriggt,
Dat 's grad', as hunnert Lampen heim'n,
Un dennoch brenn'n kein Licht.
Wat säd' oll Schéper u. s. w.

Dei Jungns sitt't dor as stumm un dumml,
Kin in dei Bänken proppt,
Von Sünn un Schann un jeden Drec
Ward ehr dei Kopp vollstoppt.
Dei Bimmel geiht — hei! ut dei Dör,
Alls ded' dei Wind wegweih'n.
Wat flagst du Fründ, dat du nids schaffst,
Dat Leben ward s' woll teih'n.
Wat säd' oll Schéper u. s. w.

Man licht geseggt, 't kümmt all, as 't fall,
Min Jung, nimm di nids vör,
Denn kann di up dei wide Welt
Nie nich wat gahn verquer.
Doch, wenn ik seih son lütte Dirn,
'N nett Baal odder einen Likör,
Denn la' 't den Spruch taun Deuwel sohn,
Denn nehm 't mi doch wat vör.
Wat säd' oll Schéper u. s. w.

Dickbuk.

Hei eet för zwei, wat 'n Geßling un Geßluf.
Nu sitt hei dor mit finen dicken Bul.

Nu kreg' hei sin Fäut un fine Bein
Al södder sis Johr nich mihr tau seihn.

Un liggt hei mal in 'n Sünnenschin,
Denn deit sin Näs' in 'n Schatten sin.

Un hett hei mal Bußkniperi,
Markt hei 't irst, wenn dei Sak vörbi.

Möt hei sick mal æwern Buß ræwerstrafen,
Kann hei 't in fif Minuten sum maken.

Sin West deit so vel Stoff versluken,
As annen Lüd' taun Antog bruchen.

Föllt em mal 'n Twintigmarkstück dal —
Hei kriggt 't nich wedder up — der Deuwel hal!

Müss eigen Stauhl un Bedd sick bugen,
Kann sick dei gewöhnlichen nich anvertrugen.

Un wenn dei Strat hei lang stapeiht,¹⁾
Kein Fuhrwark denn vörbi kamen deit.

Un 's Nachts slöppt hei nich in vör Not,
Dat em sin dicke Buß drückt dot.

Am meisten Grugel æwer hett hei dorvör,
Dat hei mal nich rin kann inne Himmelßdör.

Süh, so geiht dat den armen Mann:
Nu, Kinnings, schafft keinen Buß juch an!

Lötting.

Ach Götting, säd' Lötting, wat is dat för 'n Not,
Drei Kinner in 'n Hus' di un denn nich mal Brot.
So slicht uck dei Tiden, dei Lebensormittel so dürt,
Un bi al dei Küll noch in 'n Aben kein Für.

¹⁾ schwefällig gehen.

In 'e Dönz¹⁾ schellt min Mudder, dei Öl vör dei Dör,
Wat fænt dei lütt nüdlichen Jungs denn dorföör.
Bur fall dat man warden, wat sang if blot an,
Drei Kinner, drei Kinner, un denn keinen Mann.

Dei irste, son Langschinkign Kaffschriwerbengel,²⁾
Dei hett üm mi rümwoëgt: Min Säuting, min Engel,
Ik heff di so leif un ik bün di so gaut,
För di, ja, dor lat ik gern Leben un Blaut.
Min Ein un min Alles, di bliw ik stets tru,
Ik pacht mi ein Wirtschaft, denn wardst du min Fru.
Doch as hei süll spelen naher dunn Papa,
Dunn swüng hei sick röwer nah Amerika.

'N Joehr späder — in 'n Harwst in 't Manöver, dor was 't,
Kreg uphalst uns Dörp di ein bannige Last
Soldaten, Kanonen un Wagen un Bird',
Dunn leg bi unsn Nahwer ein Uniroffizier,
Ein Kirl, as nich smuder hei warden woll kün,
Bör den smölt ik weg di as Bodder anne Sünn.
Un as hei bi mi up dei Kamer nahst seet,
Ik Tit woll un Wil un min Ihr uck vergeet.

Dunn nahst weer bi Nahwern ein junger Gesell,
All haddeñ s' em girt, wil so flink hei un grell,
Bi 't Eien heil flitig, bi 'r Arbeit nich trag,
Un Fläuten un Singen dei ganzen Dag'.
Un sünndags sein nobel, doch ball kem dat rut,
Gif Dörper inne Runn'n, un in jedet ein Brut,
Dei rohrten denn nahsten dei Ogen sick dic,
Wat fall ik 't verhöhlen, dormank weer uck if.

Süh so is dat kamen — drei Kinner, kein Mann,
Biellicht, dat unsn Kräuger sin Jochen bitt an.
Hett halt mi tau Mark un tau Danz al ost af.
Dei Lüd twors, dei riten em bannig jo ras.

¹⁾ Stube. ²⁾ dünnbeiniger Gutschreiber.

Hei weer 'n narrischen Pötter, ein grot, grotet Gör,
Hei hadd ümmer hunnert Projekte jo vör.
Un bröcht 't doch tau nicks, wör kum sülben woll satt —
— — — — — — — — — — — — — — — — — — —
Un bi mi is al wedder unnerwegens wat! —

Frugenslist.

Sei smet sich mit Lachen an sin Bost
Un höd' em den Mund as säute Kost.
Un streek siuen Bort un strafel sin Back
Mit ümmer nigen Snick un Snack.
Un hei stünn stis dor as ein Pahl,
Up 'n Börkopp brenn em 'n fürig Mal.
Dei Narw woll von ein Türkenswirt — — —
Weern Frugenslüd' dei Leiw denn wirt?

Sin Ogen leepen entlang phrn Lif.
Weer 't nich sin ihrlich, antrugt Wif
Un narr em dor Spijök un Bedrog,
Sei weer in anner Üinstänn'n doch.
Hei tröck æwerst vor zwei Joht al af
Nah 't hillig Land tau Jesu Graff.
Hadd denn dat Wif kein Scham un Schann — —
„Wat sühst jo icnst ut, leive Mann?

Du hest woll Hunger, hest woll Döjt.“
Sei richt em her ein lecker Köst,
Sei schenkt em in den roden Wint.
„Nu drink, min Leiwing, willn lustig sin.
Wat heff ik nah di lengt un dacht,
Wenn buten regier dei Sommernacht.
Wat heff ik üm die bëdt un rohrt,
Wenn Snei un Storm üm 't Hus jünd sohrt.“

Warm weer bei Win, noch warmer dat Wif,
Hei æwerst, hei blew liß still un stif,
Hei street verlegen ehr mal æwer 't Hoor
Un wunnert sick, wur ehr Og so flor.
Hei frög quanzwüs nah dit un dat
Un ob s' hadd vel Gesellschaft hadd. —
Lif' tröck dei Dak vonne Wiſchen her.
„Nu, Männing, ward 't woll Tit tau Bedd.“

Un as inne Stuw dei Lamp ded' brenn'n,
Bur flögen dor ehr lütten Hänn'n.
Dat Hoor upnestelt, bei Schörten af,
Dat Lifſchen apen, den Kledrock raf.
Un denn noch einen, noch einen Rock,
Un ümmer noch ein'n, wolln halwig Schock,
Bet s' rank un slank stünn dor as 'n Dann.
Ehr Mann leet as ein Späuk sei an.

Sei æwerst föl em üm den Hals.
„Du Schæping, du grot, segg di jo alls.
As du weerst furt ein rume ¹⁾ Tit,
Dunn kemen vel Herren von wit un sit
Un meinten, du weerst woll nu lang dot,
Un ehere Leiw tau mi weer grot,
Un sett'ten mi tau, ik süss sei friden.
O Gott, wat müß min Hart dor liden.

Dunn tröck ik Rock æwer Rock mi ait,
As wenn ik mit ein Kind ded' gahn.
Dunn blewen sei weg, dunn leten sei mi,
Dunn hadd ik Tit, tau denken an di,
Du höse Mann!“ — Dor brök sick sin Bann,
Ein hæglich Lachen föt em an.
Hei drög sei in 't Bedd mit starke Hänn:
„Dei Deuwel lihr dei Fru'nslüd' kenn'n.““

¹⁾ geraume.

Dei lussigen Hemmelsdörper.

Dei Hemmelsdörper Snider, dei sitt uppen Disch,
Sin Tung un sin Nadel gahn rasch un gahn risch.
Wat stoppt hei, wat ficht hei, wat is dor gescheihn?
Hei nehm einen Rockarm as Bügenbein —
Hei dideldumdei — ja as Bügenbein.

Dei Hemmelsdörper Schuster an 'n Buddel girt süggt,
So dat al sin Näs' as 'n Schusterfugel lücht.
Hei æwerst freut sich æwer 't ganze Gesicht,
Kann schaustern in 'n Düstern un brukt gor kein Licht —
Hei dideldumdei — un brukt gor kein Licht.

Dei Hemmelsdörper Bäcker, dei hett gor vel Tit,
Dei kennt dei lütten Dirnings von wit un von sit.
Hei leep sich nah ehr jo binah af dei Hacken,
Bi Schulter Marik doch — dor kem hei tau backen —
Hei dideldumdei — dor kem hei tau backen.

Dei Hemmelsdörper Möller, den kled't dat mal gaut,
Dei dreggt alle Dag di 'n witt West un 'n Spinthaut.
Un führt di spazieren mit Fru un mit Kind,
Hei kann dat jo lasten, hei lewt jo von Wind —
Hei dideldumdei — hei lewt jo von Wind.

Dei Hemmelsdörper Smēdjsmidt, dei hett di wæt lihrt,
Dei kann di dat Fahlen taxiern al in 't BIRD.
Dei mök sich ein Kutsch, sein von unn'n het haben,
Un führ nah dei Stadt, un föll mit in 'n Graben —
Hei dideldumdei — un föll mit in 'n Graben.

Dei Hemmelsdörper Slachter, dei makt di kein Wurst,
Dei hannelt un schutert, dat is di ein Lust,
Un liggt up dei Landstrat bi Dag un bi Nacht.
Dor kem denn dei JUD' ball un hett em — inslacht,
Hei dideldumdei — un hett em inslacht.

Dei Hemmelsdörper Kräuger, dei körtlings irst köfft,
„Taun gollenen Fröden“ sin Wirtschaft hett döfft.

8*

Un kümmt mal vörbi, geiht 't verdaug un verdöllsch,
Hei sleit sick bi Dag un bi Nacht mit sin Döllsch —
Hei dideldumdei — jawoll mit sin Döllsch.

Dei Hemmelsdörper Köster, dei is di nich trag,
Dei heiert an 'n Sünndag för dei ganzen acht Dag.
Un hängt Mandagnorgen alle Jungs al wat in,
Denn deit för dei Weken nahst farig hei sin —
Hei dideldumdei — nahst farig hei sin.

Dei Hemmelsdörper Preister, dei prædtigt nich slicht,
Oewer 'n Düwel un 'n Herrgott un 't jüngste Gericht,
Oewer Himmel un Höll dei Hüll un dei Füll —
Man as hei deit rutgahu, föllt hei æwern Süll¹⁾ —
Hei dideldumdei — föllt hei æwern Süll.

Dei Hemmelsdörper Buern, dei „pfeist“ up dei Welt,
Sei sitt' up ehr Mezhæw un Büdels mit Geld.
Sei hemm'n jo dat Best von unsen Herrgott mitkregen,
Ein breid' Achterdeck un 'n gaud' dicken Brægen —
Hei dideldumdei — un 'n gaud' dicken Brægen.

Dei Hemmelsdörper Frugens — wat kilt ji verlurn,
Wat krazen alle Mannslüd' sick achter dei Uhrn.
Je, dat sünd so Sacken — if segg nu nicks mihr,
Un sett mi inne Ech, denn min Fru is uck hier —
Hei dideldumdei — denn min Fru is uck hier.

Flöhhaß.

Riddelraddeltrumpumpump,
Größing hett 'ne Flöh in 'n Strump.
Dei söchte sick dor 'n warmet Flag
Un quält ehr nu den ganzen Dag.

¹⁾ Schwelle.

Un haus't¹⁾ dor rüm un krawwelt,
 Un wräus't dor rüm un hawwelt,
 Un pikt un bitt un függt sick vull,
 Dat ehr dat jækt vör degt un dull,
 Un will nich weg un will nich rut:
 „Dat holl dei Deusching länger ut!“

Riddelraddelrumpumpump,
 Größing hett 'ne Flöh in 'n Strump,
 Un kann ehr nu nich finnen,
 Von buten nich un binnen,
 As schick dat Diert ehr in 'n April.
 Täuf Rader! un sei halt ehr Brill
 Un tüht sei rut un puht dei Gläs'
 Un sett't dat Dings sick uppe Näs'
 Un geiht heranner an dat Licht:
 „Nu willn wi di verhürn dei Bicht!“

Riddelraddelrumpumpump,
 Größing hett 'ne Flöh in 'n Strump.
 Dei Wull, dei is so fin in 't Gorn,
 Dei fühlst sick an as sansten²⁾ Hoorn.
 Wat sünd dei Maschen fin un dicht.
 Sei söcht mi mit ehr ganz Gesicht,
 Un lett ehr Ogen kiken
 Un lett ehr Hännen striken
 Dei Strümpings rup, dei Strümpings dal:
 „Herrje, wur is dat Biest einmal!“

Riddelraddelrumpumpump,
 Größing hett 'ne Flöh in 'n Strump.
 Hest seihn, dor deit hei hüppen
 As 'n Sparling in dei Krüppen,
 Hoppla, dor deit hei springen
 As 'n Klown dörch höltern Ringen

¹⁾ bohren, wählen. ²⁾ Sammelsaare.

Flirr flarr, dor deit hei danzen
As Fähnings an dei Lanzen.
Ritsch, dörch dei Maschen wutsch'en,
As führ hei fein iinne Kutsch'en.

Riddelraddelrumpumpumpump,
Größing hett 'ne Flöh in 'n Strump.
Bur stur dredgt hei dat Köpping,
Bur glänzt so brun sin Jöpping,
Bur is so fett dei Bæker,¹⁾
Bur is so smetsch dei Læker²⁾
Un frech noch as ein Ströper³⁾
Un rascher as ein Löper.
Sin Beinings sünd uck gor tau flink:
„Weiß Gott, ik krieg hüt nich dat Ding!“

Riddelraddelrumpumpumpump,
Größing hett 'ne Flöh in 'n Strump.
Dor deit s' den Strump uttrecken
Un hen un her em recken,
Em ümdreihn as ein Westentasch,
Dörchbaulstabieren Masch för Masch,
Dörchlesen as ein niget Bauk,
Dörchfäuhlen as ein fidem Dauk,
Un will nich disen un digen:
„Täuf, täuf, wenn wi di kriegen!“ —

Riddelraddelrumpumpumpump,
Größing hett 'ne Flöh in 'n Strump,
Un grappst un grämwelt un griwwelt.
Aha! wur hei dor wibbelt.
Sühst em, dor in dei Spiken,
Dor ded' hei sick verfügen,

¹⁾ dieser Junge. ²⁾ und ³⁾ Herumtreiber.

Dor hett hei sick verslingert;
 So, so, nu wardst du fingert.
 Ei weih, ei weih, ei wanne.
 „Täuf, täuf, nu fast woll ranne!“

Riddelraddelrumpumpump,
 Größing hett 'ne Flöh in 'n Strump.
 Ward ornlich den Fäutling spretten,
 Un denn dei Finger nätten,
 Denn rasch nah 'r Spitz rinfaten
 As 'n Dūwel nah 'n Aßkaten.
 Un krigat den Olln manke Knæweln,
 Ward iſt noch mit em hæweln,
 Denn mit em gahn tau 't Hochgericht:
 „Du möſt du laten din Lebenslicht!“

Riddelraddelrumpumpump,
 Größing iett 'ne Flöh in 'n Strump.
 Ward nu em dægten wriwweln,
 Dat en dat Blaut ward kriwweln,
 Ward denn den armen Bagel
 Gor schaben unnern Nagel.
 Un knix — ha, ha! — Nu rohr un schimp,
 Dor soht hei hen ahn Himp un Himp,
 Springt edder in den Fäutling rin,
 „Denn lathat Dings nah 'n Deuwel fin!“

Riddelraddelrumpumpump,
 Größing hett 'ne Flöh in 'n Strump.

hei knut sick.

Vör sin Telt, dor seet Ibdullah,
 Sæhn von 'n riken Scheen Oman,
 Seet dor up sin Beisenmitten,

Ein Bein æwer 't anner slagen.
 Ded' sin Waterpipen sugen.
 Üm den Kopp streek em dei Abend
 Weik un lustig mit sin Flünken,
 Straft em in den Bort, den grisen,
 Keek em in dei hellen Ogen,
 Dei gor lustig güngn in 'e Widen.

Kem dor üm dei Ecken Mussad,
 Nahwer weer hei von Abdullah.
 „Allah, di taum Gruß, leiw Nahwer,
 Rings so still dei Welt deit liggen,
 Blot in Westen, wur dei See ras't,
 Swulft dat swart, jüst as in 't Hart mi . . .“
 „Snack di ut, rein ut, leiw Mussad,
 Mat dat Hart di hell un lichten,
 Sünd 't uck Würd' man, gangbor Geler,
 Likerst doch nich tau verachteu,
 Linnern Würd' doch oft dei Leiden
 Rascher noch as warme Tranen.“ —
 „Wat ik seggn wull, al sit öltling,
 Drückt mi dal ein streng Gelöfns.
 Grot is Allah, grot weer Allah,
 As hei mi, den halben Jung nch,
 Schützen ded' mit starke Arme
 Dor an twintig sunne Minschl,
 Ach un uck min oll leiw Vader
 Mügten dunn den Lepel sm'en,
 Dor uns midden in dei Wüsten
 Ded' dei Samum æwerrassen
 Un ein Graff uns' Karawän grön
 Hart un grausam. If deinen
 Wör den annern Dag pfunnen,
 Dor ein Trupp beisülg Strat kem,
 as ein Wunner reij tau nennen,

Denn min Fäut bet rup taur Voſten
Steeken fast in 'n deipen Sand al.
Künn nich rüppel mi noch rögen,
Un dei Tung' klew̄t mi an 't Gagel.
Ded' dum Allah dat Gelößnis
In min Angst un Hartensweihdag:
Wenn hei glücklich ut dei Röten
Mi ded' helpen, wull ik trecken,
Soball ik 't künn möglich maken
Hen nah Mekka, nah dei Kaaba
Un wull dor an Muh'meds Graffstäd'
Danken em mit Seel un Sinnen.
Un bün nümmter nich tau kamen,
Leep tau raschen dörch dei Knæwel
Mi dei Tit mank dei Geschästen.
Un gedullig is jo Allah.
Doch verledeii Woch, as bruſte
Gor so kolt dei Storm ut Nurden,
Dat hei fast reet von dei Streben
Run dat Linn'n, wör hei sick mellen:
Summen wör 't mi in dei Uhren,
As wenn wat dörch Dör un Teltwand
Rinner kröp up lisen Sahlen.
Kröp mi längs den Rüggen dalen,
Kröp mi längs dei Arm un Beinen,
Leet dat Blaut in 'e Adern bewerit,
Leet dat teihn bet in dei Spizen,
Rin in Finger un in Tehnen,
Wör dor riten, tulen tasen,
As wenn mi dor einer förfotjch
Knipen ded' mit gläuhnig Tangen.
Is noch niemals mi passiert so."
„Ha, ha," lacht dor los Abdullah,
„Lat din Angst, min leiver Nahwer,
Wi wardn olt, un männig Nachten

Heim'n wi seten up den Rüggen
Von den willsten Hengst inne Gegend,
Aftaufaingh dei Wüstenröwers.
Legn bi männig schöne Eklavin,
Dat ehr nich dei Tit tau lang wör,
Sünd dorvon nich jünger worden.
Kloppen ded' bi di dat Oller . . .“
„Ne, weer Allah, dei ded' schicken,
Wur künnt süs so glupsch dat wesen,
Drüm will ik nich länger täuwen;
Nächste Woch fühst du mi nümmier.
Doch ein Sak maßt mi dat Hart swer:
Süh, du weißt, ik heff ein Dochter,
Dei sick noch kein Mann ded' wählen,
Ded' sei uck noch keinen gümien.
Mihr as all dei annern leif ik s',
Is 't Restküken doch, heff uppaßt
Bi ehr mihr as bi min Mähren,
Un sei wüß, ik kann 't woll seggen,
Slanker as in 'n Gorn dei Datteln,
Flink von Fäuten as Gazellen,
Swart dei Kikers as 'n poor Borrens,
Dei ut düster Büschchen schemern.
Un kein Mannsog' seg' des' Schönheit
As ik sülben. — Doch wur lat 'k s' nu,
Dor ehr Mudder längst inne Irden,
Dat ik frisch un rein ehr wedder
Nehmen kann woll in min Armen,
Wenn ik trög kam von min Reisen? —
Süh, so mücht ik di denn bidden,
Di as ollen Fründ un Nahwer,
Dat du doch so gaut müchst wesen
Un sei nehmien in din Hüsing,
Ummer will ik dat danken.“

Lang' in Sinnen seet Abdullah,
 Néh'm dunnahst 'n deipen Sogg ist
 Ut sin laugen Waterpipen.
 Dreicht sick rüm nah sinen Nahwer:
 „Wenn ik raden soll bi iherlich,
 As ein Mann den annern, hür mi,
 Seker is s' bi di alleinen,
 Nimm s', wenn 't irgend geiht, nimm s' mit di,
 Lat sei nümmen von din Siden.“ —
 „Mücht dat woll, man dei Strapazen
 Sünd tau grot, is jo 'n halw Kind noch.
 Un worüm wist s' denn nich nehmen,
 Kannst sei etwa nich hier schützen,
 Büst nich Herr mihr in din Hüsing,
 Büst nich Scheik mihr in din Dörpen.“ ..

Un in 't Enn rich't sick Abdullah,
 Un sin Bost, dei ded' sick widen,
 Un hei hewt sin sehnig Armen:
 „Woll, woll, woll, leiw Nahwer Mussad,
 Gau't stah 'f för dat ganze Dörp di,
 Gau't för Jungkirls un för Knechten,
 Un wenn jemals kem ein Frömdling
 Längs dei Strat, tau Gau't, tau rideu,
 Un wull stürn minen hüslichen Fröden,
 Nümmen leet ik 't up mi sitten.
 Noch heff 'f Murr in Knick un Knaken,
 Scharpen Dolch noch in minen Bostdauf.
 Un wat nu ist in min Hüsing,
 All dei von min eigen Blaut sünd,
 Weißt jo uck, dat viertig Lében
 Ut min Lennen sünd herutgan,
 Dormank Jungen söhuntwintig,
 All al rin in 't frigbor Oller,
 Doch up Wink un Wurt gehorsam.

„Nn if kunn di dat woll schwören,
Keinen wör dat je infallen,
Ungebührlich sick tau führen,
Dat ein jemals wör din Dochter
Annvers as ein minig kamen.
Un if wulst 't chr uck nich raden,
Denn min Hand sitt eßlich losen.“ —
„Na, bi Allah denn un Muhs'med,
Jeder Zwand is henfällig.
Also hier min Hand, sla in denn . .“ —

Blänkern wörn AbdusSahs Ögen
Unner sine mächt'gen Branen:
„Horch an 't Ein, min leiver Mußad,
Lat utrēden irst as Mann mi.
Für dei annern kann 'k di börgen,
Doch — för — mi — je för — mi — jülbent
Kann ik di man blot nich gautseggn.“

III. Tk.

Fri.

Fri weiht dei Wind æwer Kaiser un Kind,
Fri löppt dei Regen æwer Wisch un Wegen,
Fri schint dei Sünn æwer Barg un Grünn',
Fri geiht min Seel dörch Kampf un Spel!

Solang . . .

Un singt ji uð in dusend Wisen
Mit spizzen un mit säuten Mum'n,
Un Melodien, ball lud', ball lisen,
Wat ji in Welt un Seel hefft funn'n:
Bon starke Helden, smucke Dirnings,
Bon Bægelsang un Maiendag,
Bon bunte Biller, blanke Stirnings,
Bon Bigelin un Trummelstag,
Bon Leiwen, Küssen un von Rosen,
Bon Scheiden un von Denken din,
Bon sidan Kleder, Ring' un Rosen,
Bon lustig Lieder, Bier un Win,
Bon 'n Kaiser un von sin Soldaten,
Bon Banneru æwer Barg un Höhn
In Heimat un up frömden Straten — — —
Un dat dei Welt so wunnerschön: — — — — —

Solang noch süken Seel un Liwer
 In Krankenhus, in Schaul un Kark;
 Solang nich alle Manns un Wiwer
 Mit Freuden saten an ehr Wark,
 Solang hier Flidder noch un Fludder
 Tausamen danzt mit 't gele Geld,
 Solang noch nich ein hillig Schudder
 Un Warmnis dörch bei Minschen wellt
 För alls, wat dor ein Gott hett schapen
 Un langsam nu lett wassen ran,
 Solang noch Sünners dorup haben,
 Dat einer eht erlösen kann;
 Solang man ümmer noch bi annern
 Sin eigen Spledder söcht un Spön;
 Solang noch Herrn un Knechts hier wannern — —
 Solang is noch bei Welt nich schön!

Wur?

Dor lopen woll æiver dei Heiden naug Straten hen un Weg'.
 Lat 't sin, stahn naug Handwiser's jo uck an Stig un Steg'.
 Un Milensteins un Slagböm un Teikens ling un lang.
 Æwer ji, min leiwen Gedanken, wur geiht denn lang jug'
 Gang?

Un Sünnischin strahlt von 'n Heben, un Stirning lücht un Man,
 Un Lampen un dusend Lichter an allen Ecken stahn.
 Dei maken dat düllste Düster di hell, wenn uck nich vcl.
 Wecker æwerst deit austiken ein Lücht di, arm lütt Seel?

Un warden swack uns' Ogen, un Arm un Fäut uns lahm,
 Mitleidig Minschen ledden uns dörch den Lebenschram,
 Un leggen nahst denn sachten in 't kühle Graff uns hen.
 Wur æwerst findet uns' Schusucht, uns' Schusucht mal ehr Enn'?

Dat ewig Licht.

Hefst ji as Gottesgaw dat uck bimött¹⁾
Un bunte Hirds un Altors dorvör bugt
Un Pap un Röster dat blot anvertrugt,
Un dat biwohrt in Lampen, Schapp un Pött.

Hefst ji dat uck von frischen stets upfött,²⁾
Wenn dat in Dodesangst hett swankt un duigt,³⁾
Hefst all un jeden Find ji von trögschugt⁴⁾ — —
Dat ewig Licht weer 't nich, wat ji hefft hött.

Gript in jug' Hart, dor deit dat lijen tucken,
Dor ward bi all dei Weltenlast un -list,
Bi all jug' eigen Lunen, Sorgn un Mucken

Von Gott dat ümmer wedder apen küzt,
Dat rein un hell dat deit tauhöchten blucken.⁵⁾ — —
Dat ewig Licht — jug' eigen Sehnsucht is 't!

Weihdag.

Wenn an den Dag sovel ik seih,
Denn deit so oft dat Hart mi weish,
Wenn dörch dei Strat dat Glend löppt,
Dei Minshen mit sinen Hamer dröppt,
Dei Not mit scharpe Tähn üm sich bitt
Un langsam Lijf un Seel territt,
Dei Kummer un Sorg pisadt un plagt
Un jeden woll wat up 't Bödding gragt⁶⁾
Un gor in Flutterkram un Tand
Dei Dot sleit rin sin Knakenhand.

¹⁾ behüten. ²⁾ auffüllen. ³⁾ zuden. ⁴⁾ zurückkehren. ⁵⁾ aufflammten ⁶⁾ dünn aufs Butterbrot schmieren.

Doch oft uck, wenn taur stillen Nacht
 Nahst alleus slöppt, min Seel noch wacht.
 Dei Bisternis dor gärt un garrt ¹⁾
 Un Swulk un Swark bankt ²⁾ gnäternswart,
 Koll Nöbel stigen ut Mur un Wisch,
 Windhunn' n sick messn, will'n wat uppen Disch,
 Un bléken: wurher un wurhen fällt gahn?
 Kein Licht lücht' t un kein Wegwiser stahn. — —
 Denn deit dat Hart noch düller weih,
 Wenn ik nicks seih, wenn ik nicks seih.

Drömen.

Seel, wat kicfst du so girn in 'n Hében,
 Weg æwer 't Schutermaus ³⁾ von 't Leben?

Weißt nich, mur 'k tagen bün un bureu,
 Bur 'e stille Hei deit liggn un luren,
 Dei einsam, nedderdütsche Hei.
 Dor gift 't mani wenig Ogeuwei.
 Dei Rüm is as son slacken Teller
 Mit Lüffel-, Hawer- un Baukweitenfeller,
 Ein kräplich Ficht, ein Knirkbusch, ⁴⁾ ein Bark,
 Ein Sandweg, poor Katens, ein lütte Stark,
 Ein Koltraw, ein swarte Adelbor
 As lezten Punkt, dem büst du flor.
 Denn kümmt dei wide blage Firn,
 Dor gah ik deim so girn spazieren,
 Dor is min grote Rosengorin
 Mit Wunners, dei dei Engels verlorn:

¹⁾ weinen. ²⁾ sich dunkle Wolken aussichten. ³⁾ Kram, Richtigkeiten. ⁴⁾ Wachholder.

Springbrunn'n un Nixen up Marmorbeden,
 Breid' Bänke, verstecken in Taxushecken,
 Ein Slott schint ræwer, von Marmelstein,
 Kein Minisch tau hürn, is ganz allein,
 Dor fann is lopen, dor fann is spelen,
 Un keiner kümmert un deit bischlen,
 Dor bün is Herrscher, un alls is min — — —
 Un weder mücht woll nich König sin?

Fast kiken.

Jung, waſt völ Koppweihdag noch hemm'n,
 Wenn di dat Leben iſt degt deit lämm'n,
 Wat sittſt al mit din teiden Sohr
 So einsam up 'n Chausseestein dor
 Un ſickſt di nu an allet fast,
 Wat lewt un wewt in 'n Sünnenglaſt.
 Wift jedet Stück dörchbaufstabieren
 Bet run un rin in Hart un Mieren.
 Jung, is niſs för dei Welt, rein niſs,
 Dor heit dat „ſlink“, ſüß ward 't fein Büg,
 Ümmer niget funn'n un rögt un richt't.
 Wat kümmert di, wat achter liggt.
 Den Büdel vull un vull dei Mag,
 Denn nahſt, denn kannſt du warden trag.
 Denn kannſt di utrauhn von Sorg un Mäuh. —

Un doch, min Jung, mafſt du mi Freu.
 Di hett bei Herrgott æwerſtraft,
 Ut sön Ort warden dei Kirs di makt,
 Dei an dei Spiz vonne Minischheit gahy
 Un dei för eht dei Slackten ſlan,

Furchtlos in 't wide Weltall wäumeru,
 Licht runtauhalen för dei annern,
 Un mit ehr Hänn nah Stirnings gripen,
 In dei ehr Harten Saaten ripen,
 Dei Brot gebn för dei armen Seelen,
 Dei sick in Angst un Twifel quälen.
 Min Sæhn, verlurn büst för 'e Welt,
 Doch för dei Menschheit wardst ein Held.

Wes' still!

Un allens üm mi rüm liggt still un stumm — — —
 Ein wirrig Mainacht waft up Strat un Dörp.
 Un Busch un Böm, dei al ehr Knuppens weigen.
 Dor bluct ein Licht up dræben bi den Burn.
 Sin junge Fru hett sich up 'n Stuz¹⁾ müßt leggen.
 Dat is woll slichter mit ehr word'n; hei kriggt
 Sin beiden Brunen jo vörn Fedderwagen.
 Dei Lücht anstæken noch un heidi geiht 't
 Den düstern Weg lang, un dei Lamp, dei smitt
 Bet rechts ran an dei Burd ehrn hellen Schin,
 Dei mit den Wagen as ein grote Hund mitlöppt
 Un langsam in dei wide Firn verswinnt — — —
 — — —
 Un du min Seel wankst mit, noch wider hen
 Rin in dat Düster, dat dat Weltall füllt,
 Un findst kein Städ', mur du woll blichen künnt.
 Dei Mailust rückt so säut in 't Finster rin.
 Wat bewerst du, du büst heil fewrig jo.
 Will in di wassen wat, dat du nich kennst,

¹⁾ plötzlich, Sturz.

Liggt di ein heimlich Krankheit in dei Glieder,
 Un ahnst noch nich, wat sick dor ut entspinnt? — —
 Wes' still! — Du hest jo doch nich Wag un Pird',
 Kannst di kein Lücht anstelen up den Weg,
 Weizt nich mal, wur dei Doftter Hüsing hett,
 Dei för di paßt un dei di helpen kann. — — — —
 — — — — — — — — — — — — — — — — — — —
 Un still un stumm liggt als wedder üm mi rüm.

Quellen.

Min Seel, wenn du noch Tranen hest,
 Denn lat dat Leben noch so forsch los smeden,
 Wenn 't denn uck Dag un Nacht den Text di lest,
 Du gräunst licht wedder ut as widen Weden.¹⁾
 Büft as ein Feld, dat inne Mat is west
 Von Hitt un Küll nu dægt tau Gast is bæden.²⁾ — —
 Dreggt dat noch Quellen unner Rock un West,
 Sleit 't wedder ut, magt noch so dull hemm'n leden.

Heiraten.

Jn mine Hoor spinn'n ball dei Sommermetten,
 Un if heff noch kein leive lütte Fru,
 Un alle Anverwandten bringen nu
 In 'n Vörsrag mi dei Guesten un dei Jetten,
 Dei Brun un Blonn'n, dei Netten un Koketten,
 Dat if mit ein von ehr fall gahn taur Tru,
 Dormit if rutkam ut den einsam'n Bu
 Un Kinner in dei Welt dau rimmersetten.

¹⁾ Weidentuten. ²⁾ mitgenommen, ruiniert werden.

Ja, niqet Leben! — Fäuhl, heff noch kein eigen,
It slep von dat, wat mine Ahnenreigen
Upstapelt hemm'n, noch vel rüm as olln Plunner.

Rut mit! Klor will ik irst erkenn'n dat Leben,
Dat ik wat heff, min Kinner mittaugaben,
Un 'n Weg ehr wisen kann dörch 't Weltenwunner.

Gaud' Gewissen.

Ein gaud' Gewissen is dat beste Küffen,
Dor kannst du warm un sekter 's nachts up rauhn.
It heff as Kind got oft iüm bëdt mit Lüffen,¹⁾
Hüt æwerst will min Hart dat nümmern daun.
Hüt geiht dat swanger jo mit anner Slüssen,
Hüt, mur ik mit dei Welt mi möt rümhaun:
Gott kann mi geben uch kein rein Gewissen,
Schaff ik 't allein nich, helpt nich muttn un maun.²⁾

Dei Dichter.

I.

All min Acker un Wischen swemm'n up 'n Ozean,
All min Stäuhl un Dijschen daun as Dann'n noch stahn.
All min Roggn un Räuben riht up 'n Narendsdag,³⁾
All min Kinner täuben noch up 't Engelsslag.
All min Krüz un Kronen hängen in min Dröm,
All min Trümf un Tronen wassen up dei Böm,
Wassen up dei Stirnings un den blanken Man. — —
Wat schad 't? — Jungs un Dirnings, kummt, will s' säulen
gahn!

¹⁾ Lust, ²⁾ miauen, weinen. ³⁾ St. Rimmerleinstag.

II.

Künn noch nich einen Dag för anner dichten
As för mi sülben woll. It will fri warden,
Dei Fefel¹⁾ lösen, dei mi narrn un tarrn,
Dat gaude Kurn ut all dat Raß rutsichten.²⁾

Börwëfers³⁾ bröchten, wat uns stünn in 'n Lichten
Un wat fit öltlings uns will murdn un marrn,⁴⁾
Al meist bisit, wörn jo ul Sporn un Spatt'n
Gegen Küll un Stormwind, Mätt un Hitt uprichten.

So stuckert wenig man dei Butenwagen.
Doch in min Seel, dor hemm'n sic noch bi 'n Krägen
Béi wirr Gewalten. Möten ran taun Bichten!

Un dümpelt⁵⁾ ward, wat dor will æiverdamen,⁶⁾
Un hëgt un plegt, wat æwer Enn deit kamen.
So heff ic bi mi sülben naug tau slichten!⁷⁾

III.

Gefalln di nich min Lieder, Fründ, dat s' mi pottegal.⁸⁾
Dei Sün deit uð nich fragen, schickt s' ehren warmen Strahl.
Dei Storm deit nich ankloppen, wenn dorch din Lung hei fußt,
Dei Regen sick nich enschülligt, wenn hei di dëgt bibrus't.⁹⁾ —
Will as dei Blaumen bläuden, dei Blaum in Holt un Feld,
Ahn Stanz un Dank ehr Rükels¹⁰⁾ sei riñjein in dei Welt.

Von Rechts wegen.

Lacht ruhig æwer mi, minetwëgen,
Lacht los man, gew girt minen Segen.
Bün mal so, dei juch reizen, dei Sakén,
Ut 'n Kram von 'e Welt taun 't mi nicks mafein.

¹⁾ Fessein. ²⁾ aussieben. ³⁾ Vorfahren. ⁴⁾ martern. ⁵⁾ niedergehalten. ⁶⁾ überwuchern. ⁷⁾ schlichten. ⁸⁾ ganz gleich. ⁹⁾ bebrausen. ¹⁰⁾ Duft.

Sick Neden un satt drincken un eten,
Denn nahst ik 'k leiverst in 'n Heben ein beten.
Wat König, wat Bur, wat Feldmarschall,
Säuk Seelen, bei gift 't øverall.
Sünd Minschen, bei nich wesen vör Schin,
Doch vull von Kraft un Sünn daun sin.
Ji annern, ji lacht man minetwegen,
Dat juh bei Buł woll bewert vör Hægen.
Segg eins blot, möt'k von hier ji wilken,
Denn daut ji trög, ik vörwarts kiken.
Jug' Eg vull Tranen, jug' Mund vull Snack,
Jug' Seel vull Wünsch bet unner 't Dack,
Jug' höllt noch sovel Krimskrambs hier,
Still bün ik wordn — ik nicks verlier.
Will Wahrheit blot, mi lodt dat Ni,
Dei Purt is apen, dei Bahm is fri — —
Ja, lacht man, lacht man, minetwegen.
Wer taulegt lacht, ji weit jo 't — un dat von Rechts wegen.

Dag un Nacht.

Dag, o du min Vadder,
Mit din hellen, stahlgrisen Ogen,
Dei bet in dat himmelst Hart rinblizzen,
Mit din harten, schnigen Hänn'n,
Dei fast taufaten un gaut wižhollen,
Du grippst bei Kauh bi bei Hürn
Un stenschst einen orulich t'recht,
Dat man arbeiten un schaffen lihrt,
Du kned'st un führst einen üm un düm,
Un haugst ein gaude Naht,
Wenn einer unorig wesen deit. — —
Dank di, min Vadder!

Nacht æwer, o du min Mudder,
 So still kiken din Ogen.
 Un din weiken Hänn'n,
 Dei gliden mi lijen æwer 't Gesicht.
 Dor ward bei Vost so fri,
 Dei Aden geiht ruhig, dei Spannung löst sic.
 Un Dröm swében üm mi as Engels,
 Dei holln æwer mi ehr vullen Körw.
 Un all bei Wünsch, dei bei Dag nich erfüllt hett,
 Dei fallen mi nu as ripe Appels in den Schot. — —
 Dank di, min Mudder!

Dag'.

Einsam un still sünd bei Frénddag'.
 Bill Arbeit, Mäuh un Marach
 Lopen sei as as dat Kurn von bei Rummel.
 Un wat man uch upschüdden mag
 An Leiw un Fründschaft, Lieder un Lust,
 An Blaumen un Schönheit — — —
 Unkrut un Bulster¹⁾ is ümmer dormang.
 Un bei Räd' klappern hellischen müchtern un blekern.
 Doch süss ik mi dorüm grunsen²⁾ — ne, wat gellt 't mi an,
 Is jo den sin Sak, bei uns int Leben smet.
 Wat willn wi nich seggn as jene Jung bi bei Küll,
 'T schad't minen Badder nich, wenn mi bei Finger verfriern,
 Wat köfft hei mi kein Handschen.³⁾
 Un ewrigens, wat weiten wi denn vel,
 Hei mag jo uns' Dag' uptreden,
 Uptreden as Parlen an ein Snur,

¹⁾ Kornhülsen. ²⁾ ergrimmen. ³⁾ Handschuhe.

Un sei mægen mal annerwægent strahlen un lüchten,
Billicht bi dei, dei noch deiper in Maraz¹⁾ un Wirniß,
In Düster un Twifel staffen as wi. — — —
Denn uns' rodet Hartblaut flütt io dorin.

Abendgebet.

So säut un sacht kümmt ran dei Nacht.
Dei wille Dag leet Larm un Slag,
Mölk Arm un Fäut mi mör un mäud.
Kann blot min Hänn'n taun lezten Enn'n
In'nannerleggn un lisen seggn:
„Kumm mal so sacht, du ewig Nacht!“

Upwaken.

Hüt kem taur Nacht dat hoch in 'n langen Drom: — —

Ein Buernkäf, dorachter ein lütt Bef,
Swarzbunte Räuh, dei drängen hinner't Ref
Un willen rut. Dei Hird' kümmt: „Kusch di, Strom!“

Un in dei Stuw deit ein jung' Fru hantiern.
Ehr frisch Gesicht ut 't Finster ruterlücht't.
Sei schüddt bei Beddn, dat Dun un Hedder flüggt,
Un unnre Linn'n spelt ein lütt Jung un Dirn.

If straf ehr heid' fir æwer Back un Kinn
Un lop, dei Mährn vörn Wagen wranjchen al,
Sünd wehlig, legen poor Dag jo in 'n Stall.
Hei, wur sei stöwen in dei Keller rin!

1) Семиб.

Dei Morgensünn stritt sich noch mit den Dak
Un drängt em langsam ümmer wider trügg.
Ein lütt blag Öschchen bläucht al an dei Brügg.
„Purr — öh, purr — öh!“ Dor röppt dei Klewerbraß.

„Na kümmt nu ball, mi jælt so dull dat Fell,
As kreg' wat Niges il noch hüt tau hürn.
As ded' wat Schöns un Grots up mi taustürn!“ —
„Zawoll, dei Blaug kümmt! Saat is uß taur Stell!“ —

Dor wal il up. — Gasßflammen buten flimmern,
Dei Bahnen füsen, Minschen hasten, sveiten.
It lieg allein — dei sänten Herrlichkeiten,
Dei deden längst in wide Firn verglimmern.

Un doch, il dank di Gott, för dat, wat min,
Dedst mi nids wider as mi sülben geben,
Un holl nu in dei Hand min arm lütt Leben — — —
Is doch ein Welt, wu'r il kann König sin!

Mummelsee.

Tröd dörch den Swartwold un lem uß tau di.
So klor din Ög, will mal sin Rätsel radeu.
Kein Minsch tau seihn, dor is dat Tit taun Baden.
Tüg run un rin! Dor fäuhl ic mi as ni.

Bet middwarts hen! Wat 's dat? Gott, wur ward mi.
Wurher bei Küll? — Leggt sich as 'n isern Faden
Mi üm dat Hart, as wull 't tausnern ahu Gnaden —
Dei Tähn tausam! Holl ut! — Dor 's Land! — Bahñ fri! —

Berstand, Nor-ruhig schemert uck din Fläch,
 Swümm mal up di, wit von dat Äuwer weg.
 Wat 's dat? — Hart fäuhlt ein Dodenhand, ein Fäuhl.
 Torügg, torügg! — Wur arbeit' faut um Hand! —
 Kein Minjch! — Holl ut, Hart! — O, dei Bein spört Land. —
 Nu stah ik wedder up din Feld, Gefäuhl!

Müggelsee.

Nheit Sommerdag deit strahlen up di nedder,
 Din frische Luft läuft mi dat hitzig Blaut
 Un lockt taun Baden bi dei Sünneglaut,
 Un ball scheit längs din Fläch ik as 'n Fedder.
 Ümmer wider! — Doch mit 'n mal ik mi verhedder,
 Glatt Ranken leggn sich rasch üm Arm un Faut
 As Slingn, mi daltauhalen in dei Flaut, —
 Angst kümmt! Holl ui! — Dei Holt wirst him as 'n Redder. —
 Swemm ik up di, Welt, kamen uck oft Stunn,
 Wur dei Glattsackers mit ehru ölichen Munn
 Mi willn runtrecken mit ehr Kleinigkeiten.
 Un Macht kreg' æwer mi uck woll ehr Will,
 Reep mi nich ümmer wedder trög dei Still,
 Dei Still mit all ehr heimlich Säutigkeiten.

Speigels.

Wat bruk ik einen Speigel, min leiw Fründ,
 Um nahtauseihn, wat mi dei Slips sitt scheif,
 Wat mi bei Hoor noch glatt un schier sünd,
 Wat mi biliitten gris ward Kopp un Keiw? —
 Wat bruk ik einen Speigel, min leiw Fründ.

Heff von dei Sort jo duſend üm mi rüm,
 Bruf nich mal in 't Geschäft tau föpen gahn,
 Bruf nich dei Taschen irſt kihrn üm un düm —
 Sei daun mi ümmertau vör Ogen stahn,
 Heff von dei Sort jo duſend üm mi rüm.

Ut all dei Ogen, dei mi lopt inne Möt,¹⁾
 Dei jichtens mi in Welt un Hus begegen;
 Ein Daun, wat s' brun odder blag, sur odder söt,
 Ut all strahlt mi min Ebenbild entgegen,
 Ut all dei Ogen, dei mi lopt inne Möt.

Wat mi biwegen deit, mi freut un fehlt,
 Wat Gott in mi tauhöchten wassen lett,
 Wenn dörch dei Dag' hei mit mi schört²⁾ un spelt:
 Dor steiht dat schreben, dor kümmt dat tau Brett,
 Wat mi biwegen deit, mi freut un fehlt.

Kann ik woll beter Speigels finn'n, leim Fründ,
 As Schiben, dei dor dörch Milljonen Johr
 Von duſenden Geslechtern slipt word'n sünd,
 Un alls nu weddergeben up ein Hoor — —
 Kann ik woll beter Speigels finn'n, leim Fründ?

So wenig.

Du brufst so wenig, Minſch:
 'N Stückſchen Speck un 'n Guäd' groſſ Brot,
 Ein Hand vull Appel, rund un rot,
 Ein Kell vull Water ut den Sot,
 Üm jatt tau wardn — so wenig, Minſch.

¹⁾ Gesicht, in die Arme laufen. ²⁾ herumwirtschaften.

Du brukt so wenig, Minjch:
 Frisch Lust un Licht un Sünnenschin,
 Ein Lied mit leive Melodien,
 Un hen un wenn mal ein Glas Win,
 Üm warin tau wardn — so wenig, Minjch.

Du brukt so wenig, Minjch:
 Ein fründlich Òg, ein fründlich Wurt,
 Ein Hart, dat mit di waniert furt,
 Ein Klingn mal von ein anuer Wurt,
 Üm selig tau wardn — so wenig, Minjch.

Sünnerin.

Un hest du mal in Sünnen gahn
 Un deip in Schimp un Schann dorstahn,
 Will s' smiten up di den irsten Stein:
 Weder fött sich 'n Hart un lett 't gescheih? — —

Freut juch nich buten dei Sünnenschin?
 Hei glémert doch uck ewer Krankheit un Pin,
 Hei danzt doch uck ewer Maraz un Mad' ¹⁾
 Un ward doch ümmer wedder hell un gad'. ²⁾

Drinkt ji denn nich den Wind un Storm,
 Su'st uck nich blot üm 'n Starkentorm.
 In 'n Meß hei wäuhlt, in Müll un Möl ³⁾
 Un smedt doch so kräftig, so frisch un föhl.

Du dreggst nu nich mihr Flidder un Smud,
 Du dükerst di as son lütte Klud.
 Doch in din Hart, dor steiht ein Schin
 Un Kraft un Heiligkeit — ein Königin.

¹⁾ Schmuß, Modder. ²⁾ gut. ³⁾ Gerümpel.

Un smiten s' up di den irsten Stein,
Kein ein, dei gänzlich gaut un rein,
Dei Regenflauken, dat jünd dei Narrn,
Kumm mit, willn ümmer bëter warden!

Nicks tau maken.

Un fröggst mi uch so fründlich, wat mi fehlt,
Un wat mi oft in 'n stillen heimlich quält
Un elend mäst — as wost du trösten mi
In all dat Misch un Masch, dei Twifeli,
Dei œwer Gott un Welt un Menschheit brött,
Hör den, dei haben weg, blot is Gespött.
Es all recht schön von di jo meint, wur gern
Wull ic mi helpen laten un belihrn.
Man kann ein Bom förn annern Saft upnehmen,
Sick 'n Mensch för 'n annern Brot un Bodder tehmen.
Ic möt allein mi rümslan mit dei Geister,
Um œwer eht tau warden Herr un Meister.
Dei Kraft in mi möt ut sick von allein
Versäulen, dortaustahn up eigen Bein,
Wenn sei 't nich will, is nicks dorbi tau daun,
Denn helpt kein Macht, kein Maddeln un kein Maun.
Bün jo. ein Mischung blot, ein Her un Hen,
Ein Ton, ein Popp — — ein, je wat weit ic demu. —

Uns' Hund.

Uns' Hund, dei hett söß Jungen haft
Un alltausam lis kręgel¹⁾ un glatt.

¹⁾ munter.

Un doch, föß Stück weer æwer dei Maten,
Dei künni w' unmæglich all liggen laten.
„Kumm, Hünne, inne Næl, dor is warm Welt!“
Jl̄ sſit mi wedder nah 'n Stall as 'n Elf. ¹⁾
Ein, zwei, drei, vier un sis ik pack — —
Stek' s' mit 'n groten Stein in 'n Sac̄,
Un mit ehr furts nah 'n Dörpdik dal
Un rin int Water — tau Gunn dei Dual.
Oewerst nu uns' Tæw, nur geiht s' tau Nihr
Un hult un jaumelt un föcht so sihr
In Hus un Schün, in Stall un Gorn
Un snüffelt nah di alle Sporn.
Un wat ehr blew von all den Segen,
Dat deit sei rasch int Mul wegdrægen.
In 't Schünſack, in dei düsterst Eck,
Dor hett s' mit em nu ehr Geleck.
Lütt Schäping, meinst, dat seker dei Urt,
Ein Handgriff, un din Best is furt.
Man ruhig! — Jl̄ möt nah 'n Heben kiken,
Wi daun hier uck so rümmerſlikeu.
Un rümmerſäulen un Krupen un trecken
Un verſtēken uns' Bæten in allen Ecken.
Möten uns mit dit un dat betähmen,
Wi Schäplings, kann uns doch allens nehmen
Sei, dei unsichtbor, dei düster Macht,
Bur minn un wormmalig ²⁾ is uns' Pracht. —
—
Doch will 'l nich jaumeln, trurig sin un trist.
Hier stah ik, Macht, dau mit mi, wat du wiſt!

¹⁾ Illis. ²⁾ von Würmern zerfressen.

Fetelfri.¹⁾

Wat sett' ji Denkmal un Postür,
Sünd läuhl as sommers dat Abenrühr.
Un deden grote Lüd un starwen,
Ehr Wark un Will soll för ehr warwen.
Makt up dat Hart — dor lat't sei rin,
Dat s' un upbugen Seel un Sinn,
Dat ümmer höger geiht jug' Bahu,
Dei Ked föllt, dei üm juch is slan.
Doch wat selen dor dei stiwen Stein —
Haugt s' man in Stücken, fort un klein.
Wat fängt ji Gott in 'e steinern Burken²⁾
Un quarrt vör em as Poggn un Lurken,
As frür hei up sin ollen Dag.
Si täuscht juch blot — man nich so trag'.
Hei deit dei ganze Welt dörchgläuhn
Un will uch in jug' Seelen bläuhn
Un ümmer wider sei ruter pahlen,³⁾
Dat sei wardn ümmer heller strahlen.
Doch em inspunn in 'u düster Sark — —
Slat't man in Stücken Sark bi Sark.
Bingst di in Kleidung, Strümp un Schauh
Un snerst di Leben un Lif mit tau.
Un doch willn Sünnschin, Licht un Luft
Di straken un küssen mit ehren Duft.
Smit all den Blunner mit Hütt un Mütt,
Mit Hühn un Verdühn un gah ahn Stütt,
As du büst insett' von dinen Gott,
Fri stah vör em ahn Hohn un Spott —
Dau so in diu eigen Glück rinwutsch'en,
Dei annern kent di 'u Rüggn runrutsch'en!

¹⁾ Fesselfrei. ²⁾ Bauer. ³⁾ herausföhlen.

Jakob.

Du, Jakob, du habbst dat lichten sach^t,
Du wrüngst mit Gott di blot ein Nach^t,
Un giäng dat u^c bet up dat Blaut,
Din Gott wör di doch wedder gaut.
Un dedst di u^c bei Hüst verrenken,
Hei wör di Fröden un Rauh vör schenken — —

Doch hüt vörlöppt 't nich mihr so licht,
Hüt geiht 'e ganz anners in 't Gericht,
Hüt möst du Städte un Dörper afgräsen,
In Bahnen un Autos rümmerräsen,
Dörch Wäusten un æwer Weltmeern stéweln,
Un männig Lust un Weihdag kueweln,
Hüt möst durchsnückern Bäufer, Müsscen,
Termautbarsten di von Kopp bet Lehru,
Un schinn'n un scheweln mit aller Macht,
Ward heller bei Dag, ward dicker bei Nacht,
Möst langsam so Lif un Seel verrenken — —
Un hei deit sich uns doch nich schenken.

Wecker?

Wecker leet mi mal eins fleigen
Int helle Licht hier rin,
Un leg bi mi inne Weigen
Un sleep dor bi mi in?

Wecker eet mit mi von 'n Teller
Min Lüffel un min Fleisch,
Un ströpt mit æwer bei Feller
Un Brat un frischen Dreisch?

Wecker seet mit bi dei Bäuker
Un flög üm Sit bi Sit,
Wull warden ümmer kläuker,
Verstahn, wat nah un wit?

Wecker sei mit vullen Masten
Mit mi in 't Leben rin,
Weckern wull dat Hart nahst bisten
För Schönheit, Sünnenschin?

Wecker klagt nich, wenn mit Fusten
Dei Alldag dunn em dröp;
Müß blot ümmer snuben un prusten,
Dat 't Leben nich inslop?

Wecker schüfft mit mi so wider
Dörch Distel un dörch Durn
Un singt mit mi sin Lieder
Un söcht, wat hei verlurn?

Wecker zuckelt mi so dörch 't Leben? —
Langsam ward al min Trott. — —

— — — — — — — — — —
Wann deist du Rauh mi geben,
Du unbekannte Gott?

Vörbigelungen?

Worüm versteckst du di, min Gott, lettst di
Von Angesicht tau Angesicht nich seihn,
As schämst du di vor uns? — Is dat denn nödig?
Hest Minschen maht, Kreturen sullen 't sin
Wull Fröhlichkeit, Gesundheit, Lebenkraft,
Dei kriegen sullen den Rikdum von bei Welt,
Üm sich tau tehmen em nah frier Wahl,

Üm sich den Rock tau maken, bei eht paß,
Üm fri dörch 'n Weltentrum tau wanneln.
Un so bünnst du den Reip af von ehr Hilti,
Den Reip, bei Bom un Dier in Grenzen höllt. — —
Zawoll — wi störmtet as dei Willen los
Un führt un lant'ten alls un slögen
In dusend Stüde, wat uns tem inne Möt,
Un slöden, söpen wahllos denn von dal,
Wurnah uns Smeder stünn, un mügt 't uck irft
Dörch dusend Künstlichkeiten trecht makt wardn,
Dat Lif un Seel dat in sich sugen müchten,
Dat Gier un Giffel kunn sinen Zwickel spelen . . .
Un deist dörch Sük un Sucht, Wehdag un Dot
Dei alltau geilen Twig affnidn uck
Bi einzel Minschen un bi ganze Völker,
Gor oft — gor oft — dei Narr will doch nich gahn.
Soball s' den Kopp wedder jichtens hören können,
Geiht uck dat wille Wäusten wedder los
Up Lebenschraft un all dei Tugenden,
Dei in uns wassen, bet sei æwerdamt,¹⁾)
Un irft von Unkrut möten reinweidt²⁾) warden. —
So loppt dat Wedderspill von ötlings al.
Wi füllen Herrn sin un sünd Skaven blében,
Dei bi sich sülm nich kent taun Rechten sehn. —
Schämst du di, Gott, nu vör din eigen Kinner,
Dat sei so hannig ut bei Ort sünd slagen?
Dr argerst di, dat di din Wark nich glückt
Un sittst nu Dag un Nacht, üm ruttaußlüstern³⁾)
Nig Weg' un Wink, dat din Gedank ward Dat,
Dat wi so warden, as du di dat drömt,
Dat wi in Kraft un Schönheit dihn un bläuden,
Un lettst di nu nich in dei Korten kiken,
Dat wi din Spill nich wedder rümmeriten,
Dr deist mit uns heten Kläterbor⁴⁾) blot spelen?

¹⁾ überwuchern. ²⁾ reinjäten. ³⁾ ersinnen. ⁴⁾ Versted.

Gott Arbeitsmann.

Is dat bei Gott, bei gaud', bei di rinschröw
 Twei Ógen in den Kopp, bei wohrschu'n kenen
 Dei Stirns an 'n Lében, un bei doch din Arm
 Nich lang naug makt hett, sei dor runtauhalen.
 Dei dinen Brégen bug, dat för gewiz
 Du di 't vermauden sin möst, dat dor liggt
 Noch achter Form un Schin ein bëter Lében.
 Un doch din Sinn'n nich dortau ufstatt't hett,
 Dat sei dat faten kenen, weer 't ud man.
 Dat ringste Enn'n von 'n allerlüttesten Timpen.
 Dei in di ümmertau ut nige Düpen
 Un frische Löker hochquelln lett bei Sehnsucht,
 Dei Sehnsucht nah wat Grotet, Unbilanntet,
 Un dei di doch bünn an uns' Mudder Frd
 Mit dusend, hunnertdusend Këden fast — —
 Is dat ein Gott? — Ne, 'n armer Dùwel is 't,
 So as wi all, wi all dat wesen daun.

Is dat bei Gott, bei gaud', bei di rutstödd
 Ut düster Düpen in dat helle Licht,
 Un nich gew Richtung di, noch Fohrt un Zweck,
 Dei up di dalpläddern lett, as gütt 't mit Mollen
 Gewitter, Meinungen, Storm un Gedanken.
 Dei di mit Sülen, Angst un Sünden quält,
 Di anner Lében lett ahn Scham vernichten,
 Dat du din eigen dormit fristen kannst.
 In Blaut un Glend müten deit un walten,
 Un di in Wirrnis un Bertwiflung drift,
 Dat du den Reip leggst üm din eigen Kéhl,
 Dat du di sülfst verspottst un all dat anner,
 Dat hier noch lewt, un em un finen Namen? — —
 Is dat ein Gott? — Ne, 'n armer Dùwel is 't,
 Un as wi all, wi all dat wesen daun.

Ein armer Düwel, dei dor strewt un schafft
 As wi 't all daun, gahn w' nu in 'n siben Kleid
 Odder'n ingeschleddern Büx uns' Węswark nah.
 Hei schinnt un schewelt sich dörch Dag un Nächten
 Milljonen Jöhrn, dei wi nich mal kœnt ahnen,
 Un dreicht un drift sin Weltmaschinerie
 In sleigen Fohrt rüm, stentscht sin Kreaturen
 In Gegensätzlichkeit von Pol tau Pol
 Mank Lust un Leid, mank Gautheit un mank Böset.
 Oft rein ut Ried un Schick, dat sei langsam
 Sich vörwarts schuben up den Middelweg
 Nah 'n friedlich Lëben, stille Harmonie,
 Hen nah dat Unbekannte, Namenlose,
 Dat in sich sülben raugt un lewt un starwt
 Dörch Ewigkeiten — un von dat du büst
 Ein Deiner, so as wi — Gott Arbeitsmann.

Dei Minschiensæhn.

Du lewst allein, för di allein — —
 Allein in all din Irdendag,
 In Fröhlichsin, in Sorg un Plag.
 Du hürst den Stormwind fusen un brusen,
 Fäuhlst em uck dörch din Lungen fusen,
 Du segst bei leiwe Sünn dorstahn,
 Fäuhlst ehre Warmnis dörch di gahn.
 Du brölst dat Brot un drünfst den Win — —
 Un blot din Gott ded' mit di sin.

Du güngst allein, för di allein — —
 Un folgten di uck Fruns un Kinner,
 Din velen Jünger, un Zöllner un Sünder.
 Güngst defftig un drift uck unnre Ogen
 Dei Fulen un Finen, dei Satten un Hogen,

Un hest s' uđ lihrt un führt un rögt,
Berstünn'n nich, wat in di wüß höch,
Wat in di ləwt un ut di Klüng — —
Ne, blot din Gott, dei mit di güng.

Du stünnst allein, för di allein — —
Allein in all dei groten Fragen,
Dei jo in jedet Leben ringragen,¹⁾
Dei ball rankrupen as 'n grise Spenn,
Din Seel inspinn'n — wurher! — wurhen! —
Dei ball ranblaffen as wille Hunn',
In 't Hart di rinbiten deipe Wunn'n,
Di driben in düster, dunkel Nacht,
Bur nich mal Gott mihr bi di wacht.

Du stürwst allein, för di allein. — —
Haddst jo nich Not un Arbeit schugt,
Langsam in di tauhöchten bugt,
Wat 't Best di schin von Sünn un Frd.
Doch hett nich günnt eht Gis un Gier
Di din so einfach, innerlich Leben,
Dat in sich sülben söcht den Haben.
So mügt du wanken dörch Dod un Grünn',
Bet wedder din Herrgott bi di stünn.

Du ləwst allein, du stürwst allein,
Un nu, dor swelln bei Bregens un Lungn,
Dor preistern alljöhrlich Milljonen Tungn,
Du kemst för dei Minschheit un ehr Not,
Du haddst sei löst von Düwel un Dod,
Du, dei dor säd': „Sülwst is dei Mann!“
Un 'e Læg as 't grötste Unheil seg' an — —
Du ləwst för di, du stürwst för di,
Un mölst dei Bahñ nah Gott di fri!

¹⁾ hineindämmern.

Speigelbild.

den

Minsch, segg, wat hest du blot mit dinen Gott,
As weerst du 'n Bull un hei dat rode Dau^k.
Wat schimpst un schellst up em rein as nich klau^k
Un tredest din Glüsen up, Fri-, Driw- un Middelschott.

As seet in Slaprock hei un Troddelkrott ¹⁾
Dor achtern Aben hinn'n in 'n Ellernbrauk,²⁾
Un in dei Welt, dor weer ein schön Klamauk,³⁾
Dor danzten up bei Dischen Mus un Rott.

Wei^ßt, kümmt mi vör as min lütt Teckelhund,
Wenn hei mal in dei gaude Stuw rinslicht
Un quanzwiss in den groten Speigel ficht.

Hett irst heil narrsch sic^d — denn ward 't em tau bunt,
Denn fohrt hei los, hei! up sin Ebenbild
Un jault un jaugt ⁴⁾ un jappst as dull un wild.

Gott un Minschen.

Jn olle Tiden, dor dei Minschheit noch
Ein Kind weer — dunn dürf keiner dinen Namen,
Gott, nennen — süß wör hei vör 'n Richter kamen,
Dei gew den Bäker em mit giftig Sogg. ⁵⁾

Hüt sünd w' inne Fliegeljohrn — dat markst du doch —
Un Wig un Wohl deit alles æwerdamen, ⁶⁾
Un jeder deit mit 'n leiven Gott rümframen,
As möl sin Lung nu ball den letzten Dog.

¹⁾ Zirfelmütze. ²⁾ „Beim lieben Gott im Ellernbruch“ wird Herzweise von verstorbenen, schlafenden oder schlafmützigen Menschen gesagt. ³⁾ Durcheinander, Aufstand. ⁴⁾ fauchen. ⁵⁾ Bei den alten Juden mußte z. B. jeder, der den Namen Jahwe aussprach, den Giftbecher trinken. ⁶⁾ überwuchern.

Doch mal, dor ward bei Menschheit woll ein Mann,
Un nüms hett Angst denn mihr vör di, min Gott,
Un nüms begütt di mihr mit Hohn un Spott.

Wi siken fri uns Og in Og denn an.
Ein jeder deit den annern ganz verstahn
Un lett sin eigen Weg em ruhig gahn.

Täuwen.¹⁾

Min Lis, dei leg un slöp bi di, min Wif.
Dunn wakt ik up, so middwards in dei Nacht
Un seg' di nich, wat uč min Ogen söchten,
Denn König Düster sin Soldaten stünn'n
In swarte Uniform un trüzig Mien
Allæwerall up Posten, dat kein Licht rankem.
Un 'n Schuddern leep mi lis' den Rüggn entlang,
Un all min Sinn'n füngn an tau spionieren,
Un füh, dor spörtan s' al dinen lisen Aden,
Un as min Uhr ik an din Hart ranled,
Dor hört dat, wur din Klock tick-tack dor slög.
Un as min Hand di œvre Bäden street
Un denn den ganzen leiwen Lis dalgled,
Dunn sprüng ehr allerwégent uč entgegen
Din warmet Blaut un böd' ehr gauden Gruß.
Dunn freut ik mi un folgte lis' bei Hänn
Un seet nu dor stillswigends un wör täuwen,
Bet dat bei helle Dag int Finster keel —
Un ik di neben mi int warme Bebb
Künn seihn von Angesicht tau Angesicht.

¹⁾ warten.

Min Seel, dei liggt un slöppt, Gott, in din Armen,
 Un walt oft up un kann di nich wohrschugen,
 Wat s' sick för Mäuh uð gift un sick austrengt —
 Denn üm ehr stillet Lager danzen rümmer
 Dei Fürstin Welt ehr dußend Deinerinnen
 Un schemern dor mit ümmer nigen Reizen,
 Dat sei ganz blinnisch un øwerögsch von ward.
 Un doch, ehr Sehnsucht lett ehr keinen Fröden
 Un liggt uppe Horf — un markt ball allerlei,
 Spört dinen Aden, dei dei Ird langgeiht,
 Den Pulsslag, dei dei ganze Welt dörchémert,
 Dat Leben, dat ut all din Föhren quellt
 Un ehr as gaud' Bikamten veit bigräuten.
 Denn freut sei sick un sett't sick stillung dal
 Un täuwt, un täuwt noch hüt un dissen Dag
 Up himmlisch Licht, bet sei di denn, o Gott,
 Kann seihn von Angesicht tau Angesicht.

Dat Leit.¹⁾

Dei Ird'boddn dræhn, juch flögen Fell un Flank.
 Dei kerten, stiwen Hürn rin in den Nacken,
 Dei Nüstern wid't — so kunn juch keiner packen,
 Wenn ji, Räuh, scheesten Wijsch un Steppen lang.
 Un hüt, wur langsam, ruhig is jug' Gang,
 Wur still un friedlich saugen nu jug' Baden.
 Dei Minsch kann Welt un Bodder nu insacken,
 Dor juch an'n Pahl fasthöllt dei hempen²⁾ Strang.
 Un wi sünd uð mal towt dörch Welt un Wäller.
 Hüt driben Haß un Plaug wi øvre Feller,
 Hüt hemm'n wi Kledung, fünn'n wi Unnerkunft.

¹⁾ Baum. ²⁾ hanfene.

Si smet' dat Leit uns rüm üm Bost un Bregen,
 Si Götters — hefft uns langsam unnerfregen,
 Gahn ruhig nu an 'n Bügel:¹⁾ dei Vernunft.

Leid.

Dei Harten Hänn'n von Buern Holln den Blaug
 Un rit't dat Fell vonne Frd dormit vonein.
 Un Egg un Walz makt denn noch fort un klein,
 Wat klutig²⁾ is, dennahsten gift ißt Raug.

Un lisen in dei Wunn'n, in Fohr un Faug
 Föllt rin dei Saat un kint un kümmt inne Bein,
 Un hewt sich hoch un ward inne Welt rinsehn,
 Un freut sich an ehr Kinner ehr Gewaug.³⁾

So holln uck Geister in ehr Hänn'n dat Leid
 Un daun dat Hart mit haken un mit eggen
 Dörch Tit un Stunn'n di hen heil lang un breit.

Un sein dor rin ehr Wünschen un ehr Lengen.
 Un ut bei Wunn'n, Wehdag' un Leidigkeit
 Daun destig Daten sich tauhöchten drängen.

Drift⁴⁾ — Will.

Regiert hemm'n mal dei Muskels eins dei Welt.
 Hei, wur s' dor fri rümbulsten un rümdalsten,⁵⁾
 Up frömde Beisters, findlich Bräuder pralsten
 Un Vor un Brünn rinslepten in dat Telt.

¹⁾ Bügel. ²⁾ von Klut = Erdloß. ³⁾ Gewoge. ⁴⁾ Trieß. ⁵⁾ umhertolsten.

Wur s' nahst den Haken dreben æwer 't Feld
Un twischentids mit Scheit un Mörsers knallten,
In grote Städte sid tauhopen ballten — —
Nu sünd sei olt un bannig al affwellt.

Hüt is dei lütte Seel dat Slachtrebeit.
Dei Nerven laten dor ehr Riders flügen.
Hei, mur ehr Flinten un Haubizzen bližen!

Hei, mur so lustig ehr smud Banner weiht!
Un ümmer wider rut wardn Postens stellt. — —
Maleins woll, denn regiern s' allein dei Welt!

Rowdiere.

Hjänen, Böß un wat noch so gesinnt,
Dat sid dat deit von annen Leben nährn,
Ud Orten, dei dei Tit al ded' vertehrn — —
Ji sünd henwörgt titlēbens wild un blind.

Doch hüt, hüt geiht 't dormit irst as dei Wind.
Hüt brukt ji gegen Külen,¹⁾ Spitt ²⁾ un Speern,
Zuch gegen Slingen un Falln kum noch tau wehrtn,—
Hüt dunnert dal juch meist ein Waff: dei Flint.

In mine Seelenwelt, dor hefft ji towt,
Hafz, Reid un Arger un wat sünft noch rowt
Dei Dögden,³⁾ dei dor wahnen fram un still.

Kam juch nich mihr mit Wut un Loff ⁴⁾ un Schell,
Nich mihr mit Gaut- un Legheit up dat Fell, —
Hüt dunnert dal juch meist ein Waff: dei Will.

¹⁾ Külen. ²⁾ Spieß. ³⁾ Zugenden. ⁴⁾ Loh.

Ummer ruhig!

Min Sæhn, wenn du blot üm dei Ecken fußt,
Un wenn din Faut poor Treppen man rupstiggt,
Flüggt al din Vost, din Lung' sett't ut un swiggt.
Un 't Hart möt mit un al ward di dei Vust.

Man ruhig, wenn dei Dag uck buten fußt,
As di dei Aden geiht, so langsam un so licht
Ward nah un nah din Sinn, din Weg un Richt,
Un höger hewst du di ut Wahns un Wust.

Uns' Herrgott al, bei hier hett sin Rebeit,
Wur lang sin Aden — halt em rin taur Nach
Un lett em ruterströmen dörch den Dag.

Un nu dei Bäwelst gor, den keiner weit,
Dor fehlt dat Mat för Rin- un Rutersogg,
Dor 's ist bei Ewigkeit ein Atentog.

Geist.

Dat Meiste, wat uns hegt un plegt, is bunn'n:
Dei Warminis an dei Sünn ehr blanke Schiw,
Dei Regen, bei mi awascht rit un riw,
Föllt ut bei Wulken rut. — Dei Irdenrunn'n

Gift mi an Spis' un Dranl, wat mi deit munn'n.
Un blot du Wind, Gotts Geist, hest frien Driv
Un frie Drift, un sinedst drüm Seel un Lif
Bel heter uck as all bei annern kunn'n.

Du büsst bei einzig echte Demokrat,
Du brüsst kein Hollung, keinen Staff, kein Strat,
Danzst ahne Tom dörch 't wide Weltrebeit.

Nu, Nüstern, Lung un Lifs, nu dehnt juch mal
Un drinkt den läuhlen Win heil kräftig dal,
Dat hei juch licht un lustig malen deit.

Lichten Sinn.

Dat Lëben hißt, dat Lëben lockt,
Ik tier mi nich ein hëten,
Dei Supp, dei ik mi heff inbrocht,
Dei will ik uch uteten.

Mal mi nich hëter as ik bün
Un mak mi uch nich slichter.
Dor föll al männig, dei hoch stünn.
Wer spel dor girt woll Richter?

Uu hest vél Geld un 'n hoget Amt
Un Anseihn œwre Mateu,
Un bünne ik uch dortau verdammt,
Tau gahn barwst up dei Straten.

Berdori — süh, dei Macht, dat Geld
Is man wortmalig ¹⁾ Tunner.
Zuchhe! licht ströp ik dörch dei Welt
Ahn all den bunten Blunner.

In 't Lëben blös' mi rin ein Macht,
As ik den Stoff vonne Dischen,
Un danzt un lihrt mi stramin un sach't
Hem œwer Welt un Wischen.

Un schécht ²⁾ grad'tau sin ewig Drift,
Naugnèhmig ³⁾ as son Panner, ⁴⁾
Wat sei di up dei ein Sit gift,
Dat halt sei up dei anner.

¹⁾ von Würmern zermahlt. ²⁾ große Schritte nehmen. ³⁾ geizig, genau nehmend.
⁴⁾ Glutschuß.

Smit' juch man düchtig in dei Post
 Ji all, ji groten Lichter,
 Wat nuȝt, wenn ji juch rannerlost ¹⁾
 Dorbi heil mäud' Gesichter.

rs fünd
efen.

Un hefft dor kein Minut woll Rauh
 Bi all jug' Postens un Pflichten —
 Kamt kum in all den Sums ²⁾ dortau,
 Jug' Notdurft tau verrichten.

Prost Jung! un sett di scheif den Haut,
 Wi hemm'n nids tau verlieren,
 Doch alle Morgen den frohen Maut,
 Den ni'n Dag tau probieren.

Un smedt hei säut — denn ümmer noch mal,
 Denn daun wi duwwelt drinken.
 Un smedt hei slicht — sluck dal, sluck dal!
 Bet dor dei Boddn deit blinken.

Taulihrn.

Jawoll, gah alle Dag noch in dei Schaul. — — — — —
 —
 Heff irst verleden son half hunnert Stück
 Bon Fibelschütten wedder tauwist kregen.
 Dei meisten von des' lütten Krüpers sünd
 Schauspeler s frilich as ehr Ollen al,
 Mit allerhand Manieren un Affichten,
 Mit Nahgedanken, Hinnerhölligkeiten.
 Doch weck dorvon sünd uck noch echte Kinner
 In ehr geruhig un taufrēden Wesen.

¹⁾ losen. ²⁾ Vergnügen, treiben.

Bur lüchien ehre groten, stillen Ogen,
Bur lacht ehr dat Gesicht, dat Hart in 'n Liw,
Wenn ehr wat Nigs un Schönes baden ward,
Wenn bunte Biller in ehr Seel rinfleigen
Un olle Märken in ehr Uhr rinsummen. —
Ja, son lütt Mann, dei kann uns oft bischämen,
Wenn hei so dorsteiht ganz up eigen Bein,
So „il bün il“ un „wat wist du von mi“,
Wenn drist un gottesfürchtig hei geiht ran
An allet, wat em untre Ogen kümmert,
Un Seel un Liw lett finen Zwickel spelen
Un sid nich schert üm Mod un oll Herkamen,
Mit all un jedet steiht up Du un Du
Un 'n Deuwel nahfröggt, wat dei Plan verlangt,
Un kümmert em nich up an, bi 't Schriben un bi 't Räken
Döder, wenn Herr Christus weckt 'n Doden up,
Mal lustig losstaufläuten un tau singen,
Wenn em ein lije Melodie in 'n Harten klingt,
Wenn em ein wise Wind dörch 'n Brügen weiht. — — —

O swer, heil swer lett sid' des' Ort dressieren
Un ehren Lif in Bänk un Stunn'n rinpremsen
Un ehre Seel in Ordnung un Gesetz,
In Tüftelien un Spizfünzigkeiten,
Un wehrn sid' as dei Helden Dag för Dag,
Bet ehr taulezt dei Mass' doch ewerslüdt — — —

Bon jich, dor liht il alle Dag' noch tau —
Kann dat schön bruken buten in dei Welt.
Dei 's jo uck wider nids' as 'n grote Schaul
Mit all ehr Fis'matenten un Gesegen,
Ehr Schuglünd', lütt un groten Potentaten.
Will as bei lütten Krüpers mi uck steilen,
Will rannergahn an alls mit grote Ogen
Un 'n stim Genick un denn up Du un Du,

As „hier stah ik“ un „wat wist von mi, Welt?“
 Dat s' mi nich mir nids — dir nids deit rinstecken
 In ehr Kasern, wur alls in Reih un Glitt
 Möt stahn un lopen un an Dischen fitten
 Un eten, drincken, laun un aderlaugen — — — — —
 —
 Jawoll, gah alle Dag noch in dei Schaul. — —

Grad'dördi.

Hest recht! — Dei Storm deit sik irst säufen,
 Wur hei dörchfann, ein Lock or Riz.
 Dei Bäl, dei treckt dörch Wisch un Bäuken
 Up krumme Weg' eht sülwern Liz.
 Wur wiwagt mit den Swanz dei Heister,¹⁾
 Schütt dörcht Gebüsich hei Krüz un quer!
 Jawoll! Doch segg, sünd sei din Meister,
 Dr büsst du ehr?
 Ik segg: grad'dörd!

Un deist du 't uch verfhört mal maken,
 Dor kann ein Gott sic sülfst mal irrn.
 Un stöttst di uch mal Kopp un Snaaken,
 Dat in din Daun di nich verwirrn.
 Wist irst up anner Minschen hüren,
 Dei ein seggt so, dei anner so,
 Wat in din eigen Hart deit süren,²⁾
 Dat dau un do!
 Ik segg: grad'dörd!

¹⁾ Hähert. ²⁾ Säuern.

Wat nuȝt 't, deist ein grot Diert du wesen,
 Un jederein lawt di in 'n Klump,
 Un möst den Tegt di sülben lesen:
 Herrje, wat bün if doch förn Lump!
 Stah leiwerst, leiwerst ganz alleinen,
 Un wardst uð dorbi mör un matt:
 Di kann, büst mit di sülffst in 'n reinen
 Kein Düwel wat — —
 Also: grad'dörd!

Kliben.

Sammeln.

Sammelt ward Dod hüt un Düwel — möf sülffst dat mit
 Münzen un Marken,
 Worüm irst gahn in bei Firn denn — ne, hüt fang if an
 bi mi sülben.

Fröden.

Rimt sic̄ denn dat: Du höllst Fröden un büst uð för 'n Krieg.
 „O ja haut juch
 Lahm un taunicht man bei Knälen — dennahst kümmt dei
 Fröden von sülben.“

Frünn'u.

Hochdütsch di snacken un schreiben, un dennoch di leis hemm'n,
 min Plattdütsch,
 Wat sünd för snakſche Kirls dat, dat segg mal? „Sei nenn'n
 sic̄ min Frünn'n!“

Kritiker X.

Hochdütsch gedacht un platt schreiben! — — Min Leiwung,
 if mücht di mal fragen,

Schrew in 't Gesicht if di rinner, wat hoch odder platt dat
weer dacht.

* * *

Lyrif hett Grenzen! — Ne, Fründing, sei wannert hen as
dei Gedanken
Endlos dörch Rum un dörch Tiden, un blot din Verstand
is begrenzt.

* * *

Meinst, dat man windig min Plattdütsch un wist dat an 't
Hochdütsche meten,
O — ha! Dei Bur springt von 'n Wagen, Professor, dei
breckt sicke dat Knick bi.

* * *

Plattdütsch, din Geist soll nich allwégt mihr weihn, mur
bigäng noch din Würden,
Säuf em man, findst em mur möglich woll dor, mur up —
hochdütsch man schrift.

* * *

Sprak is dei Mudder von 't Denken! — Arm Fründing,
denn büsst du woll taubstumm
Un hest dat Snacken nie lihrt nich, wil du — as man führt —
nich kannst denken.

* * *

Dichter süss 'k sin — so meinst du — doch ein von dei
plattdüschen nümmer,
Leiming, so seih up din Red' doch — sit wann is bei Eik
denn kein Bom.

* * *

Insinuert in Frack un Gamaschen, so dänzelt in Taft vor dei
Höfeling,
Als em wüss' Bregen un Bein, geiht dörch dat Leben dei Bur.

* * *

Zust so as Böm sünd Gedichte, sei wässen tauhöcht in den
Haben,
Reek mi bei Ogen nah ut, ahn Knurrn un ahn Knaft seg'
it kein.

Ordens.

Smittst in dei Post di, sei bammelt vull Ordns as bei Haben
vull Stirnings.
Schad', denn hier buten is Licht naug — vel heter, sei
gluminten dor binn'n.

* * *

Kind dor up 'n Arm, süh, wur grippt dat nah Man un
nah Stirnings, dei blanken.
Fründing, un du wörst des' Sucht noch in din Öller nich los?

Bessel.

As hei noch unbikannt weer un nicks sed, dunn weer hei
bischeiden —
Hüt is bilannt hei un seggt nicks — nu deit man em
hochmäudig nenn'n.

Fantastie.

Eten allein höllt den Lief nich, ahn Drinken verjacht hei,
Denken allein nährt dei Seel nich, du möst uch mal drömen.

Maaten.¹⁾

Rinnigs, willn dei Hänn'n uns faten,
Hans un Fritz, Chines' un Christ,
Un dei Räd' soll riten, Maaten,
Uttenein kein Macht un List.

¹⁾ Genossen.

Südwig Macht reep uns in 't Leben,
 Südwig Rudder gift uns Spis',
 Lust spennt uns deisüdwig Hében,
 Südwig Lengen weigt uns lis'.

Lengen woll nah glücklich Dagen,
 Wur uns schint ein ruhig Man.
 Wur w' nich üm verschieden Fragen
 Uns bei Kopp noch bläudig slan.

Seiht dat Meer! — Milljonen Druppen
 Treckt bei Sünn un Wind woll weg,
 Doch nah Hus, den groten Kuppen,¹⁾
 Finn'n s' all wedder Stig un Steg!

Un sünd s' wedder bi ehr Ruddern,
 Geiht 't tausamen Hand in Hand,
 Ewre Minshen loppt ein Schuddern,
 Breken s' ewer Dilk un Land.

Seiht den Wind! In alle Ecken
 Schickt hei sin Kamraden rin —
 Wat sei dor nich Schöns entdecken
 Mit ehrn wedderwendshen Sinn.

Ewerst deit sick 'n Storm up'smiten,
 Stahn s' fast as up einen Bein —
 Juchen, jagen, tosen, riten,
 Bet bei Wedderstand vonein.

Sünd wi minner as des' beiden,
 Sünd wi nich bei Herrn von 'e Welt,
 Wenn man stets in Lust un Leiden
 Ein den annern stütt't un höllt.

¹⁾ Schale.

Wenn nah Schöns un Gaus wi streben,
 Kann dei Storm nicks, nicks bei Well.
 Höger noch stiggt in den Hében
 Unse Macht woll, rein un hell.

Un dei Welt liggt uns tau Fäuten,
 Warden ruhig, grot un still.
 Daun den leiven Herrgott gräuten,
 Fragen, wat hei mit uns will.

Wohre Freu.

Bün wannert bei Straten hen un her,
 Bel Lust un Radau kem mi in 'e Duer.
 Man firte Feste alle Dag
 Mit Hippfurra un Paukenflag.
 Un Dirns, bei fiedelten dor för Geld,
 Jungkirls stolziert'n as Herrn von 'e Welt,
 Ein König höll sich gor för 'n Gott,
 Dat man süll hür'n sin „Hü“ un „Hott“.
 Üm em wör lacht un jucht un sprungen,
 As höll ein Rausch dei Minschen fungen
 Un schörwarkt ehr in Tung' un Bein:
 Dor kunn man 'n Diewel danzen seihn.
 O, du leime Tit,
 Flöt ucf in Strömen Bier un Win,
 Bur æwerst blew Freu un Sünneschin,
 Dei weern noch wit, so milenwit.

Dunn kem ein Bannerburh up mi tau,
 Mit stöwigen Rock un grawe Schauh.
 Un güng' so staffrecht un so stor
 Un gräut bei Blaumen un den Bur.
 Ein lütte Kul grün em in 't Kinn.

Hei keef so lustig in 'n H̄eben rin
 Mit Ogen, dor speigelte sich dei Sünn,
 Un allens, wat dor stöw un stünn,
 Un alls, als klappte bi em an:
 „Lat mi doch rin, du leive Mann!“
 Un mök dat Hart em weih un wit,
 Un will wedder rut — un singt ein Lied
 Dörch Holt un Hei
 So wunnersäut, so wunnernett,
 Dat man dor Tit un Wil vergett. —
 Ja dor, dor weer dei woahre Freu.

Un mine Sehnsucht wüß . . .

If drust un drömt, if weer ein Stück von 'n Stein
 Un leg' up stille Heiden bor un blank.
 Ein lütte Bäuk füng' tens min Fäuten lang,
 Dei fäuhle Wind ded' mi ümme Uhren weihn
 Un Regendruppen slögen mi inne Sid'.
 Dei heite Sünn brenn mi up Bost un Stirn,
 Un in minen Harten wör dat gärn un giern,
 Wildefß min Ogen güngen höcht inne Wid'
 Un gröter würden — — un mine Sehnsucht wüß . . .

Un quüll ut de Ird' un schöt as 'n Bom int Enn'n,
 Lehr mit sin Wörtel nah dei Irdenspis',
 Doch wüssen in den H̄eben höcht al Twig un Riß,
 Üm rümtaufäuhlen dor as nülich Hänn'n.
 Un bunte Bulken dedn tensköppen teihn,
 Un Lust un Leben snurrte üm mi rümmer,
 Un Bægels Iemen, Smetterling un Brümmer,
 Un flögen wider, un fast weern min Bein
 Un künñ'n nich mit — — un mine Sehnsucht wüß . . .

Un reet sic̄ los von 'n Boddn un wör ein Minsch,
 Leep nu mit flinke Fäuten öwer Land un Meer,
 Steg' in dei Lust, dörchnücker Krüz un quer
 Woll Plant un Sand, min eigen Ort un Wünsch
 Un recht bei Arms wit ut un schreg' taun Hében
 Un leg' so oft in Twifel, Wahnsinn, Ged: —
 Wur büst du, Gott? — Un wur is Wahrheit, Fröd? —
 Un keine Stimm, dei wör mi Antwort geben.
 Dor wör ic̄ still — — doch mine Sehnsucht wüß . . .

Dor föll ic̄ lisen utenein as Dust,
 Dei Seel löst sic̄ von 't Fleisch as Dust von 'n Win,
 Un licht wör mi as Sünn- un Abendschin,
 Un von mi af föll Alltagsleid un -lust.
 Un lustig güng 't — dei Stunn poor duzend Mil
 Up stofflos Sahlen, flinker as bei Wind,
 Un feel in alle Ecken as ein ahnig Kind
 Dei ganze Welt dörch, wat uns' Zweck un Ziel,
 Un künnt 't nich finn'n — — un mine Sehnsucht wüß . . .

Gedanken.

I.

Pst! Ruhig! — Hürst du 't ruschen unsichtbor dor un hier?
 Dat stumme Heer, dat stille, dat will bi di Quartier.
 Weizt nich, wer bei Soldaten hett meidt¹⁾ un exerziert,
 Wer sei in 't Feld lett rücken un dor nu kommandiert.
 Sei stigen ut düster Düpen, von hoge Barg uch dal,
 Sei wäuhlen as wille Kempen²⁾ un gliden as glatte Aal,
 Sei störmen dörch Winterweder, marschieren in Sommerhitt,
 Sei treden enzelt, in Schaugen, up Söden, mit fasten Tritt.
 Sei lachen un sei rohren, sei stahn up Hau un Stet,
 Sei leggen bi in Keden un lösen Fetzl³⁾ un Ketzl.⁴⁾

¹⁾ gemietet. ²⁾ Ober. ³⁾ Gessel. ⁴⁾ Umsäuung.

Sei kamen an 'n hellen Middag, in 'n Drom taur stillen Nacht,
 Sei nehmen alle Festungs un bréken jede Macht.
 Bet du di still deist geben un unner ehr liggst as 'n Land,
 Wur sei kænt haken un eggen un sei'n mit 'n flitig Hand.

II.

Leim Sünn, dei kümmt achtern Auken¹⁾ rut. —

Alle mine Wilegäuschings²⁾ nu fleigt man ut.
 Dei Dörn stahn up sparrangelwit,
 Nu säult juch Fauder wit un fit.
 Dei ganze Welt liggt vull von Lasten,
 Bull Krut un Räuben, Weit un Gasten.
 Nu sniickert rüm in alle Ecken,
 Rukt vull dat Lijf achter Tun un Hecken,
 Ut jede Bütt drinft, jeden Borrn,
 Dor 's noch seindag kein dummer von wordn.
 Kilt in dei Ogen, in dei Harten,
 Lewt mit dei Freuden, mit dei Smarten,
 Fleigt øwer dei Auwers, øwer dei Lunken,
 Swingt hoch in 'n Hében Hédder un Flunken,
 Seilt øwer den groten Ozean,
 Seiht bi dei Swarten un Gélen mal ran,
 Anne Sünn juch warmt, läuhlt juch an 'n Wind
 Un seggt uch „Gun Dag“ min lütt smuck Kind. — —

Leim Sünn, dei will tau Bedd' nu gahn — — —

Alle mine Wilegäuschings, nu kamt wedder ran!
 O wat för 'n Hallow, o wat för 'n Snatern,
 Wat för ein Kraischen, wat för ein Pratern,
 Wur ji sünd allerwègt rümkamen,
 Wat ji hefft hier un dor vörnamen.
 Un snüffelt un wiwagt mit dei Köpp,

¹⁾ Horizont. ²⁾ Lockruf für die Gänse.

Un hefft al so premſig' n¹⁾ vull dei Kröpp.
 Dat't man dat Wef'wark — rin inne Dör
 Un denn von binn'n den Schüwer vör.
 Buten lurt dei Riesenwulf, dei Nacht,
 Slucht, wat em kümmt in Möt²⁾ un Macht.
 West ruhig un stelt dei Kopp unnre Flucht
 Un sticht inne Seel jug' an dei Lücht.
 Dor mag sei brennen, mag sei blücken,
 In säute Dröm tauhöchten tucken,
 Bet wedder dei Sünn dor buten lacht — —
 Alle mine Wilegäuschings, gun Nacht, slapt sach!

Ideen.

Sei stahn as Barg in uns' Gedankenwelt,
 Nutwussen ut dei Seel ehr wit Rebeiten,³⁾
 Wur Phantasie ehr Unkrit deit upscheiten,
 Wur dei Vernunft ehr nüchtern Kurn hochquellt.

Autoritätenstein holln 'n Weg verstellt,
 Gewer Bäken möst, wur Minschenmeinungen fleiten,
 Gewer Almen, dei vull Fauder stahn, dat Weiten,
 Dörch Twifelsschluchten, dei kein Sünn'nstrahl hellt.

Un finnst in Hart un Bauf uf männig Hütten,
 Dei Spis' un Drunk di geben, dei di nütten,
 Rup up dei Spiz kümmt irst nah rumer⁴⁾ Tit.

Dor bewerst noch, denn kolt weiht dei Verstand,
 Dei Sünn fülmst, Logik, hett son längle Hand,
 Un selten is dei Utsicht fri un wit.

¹⁾ gedrängt voll. ²⁾ Gesicht. ³⁾ Gebiete. ⁴⁾ geräumter.

Ramat.¹⁾

Wat redst von Disziplin un von Dressur,
 Dat 't geben möt up Irden Knecht un Meister,
 Un König, Dokter uch un Preister.
 Kif dor den Eishom in dei fri Natur,
 Wur breit sin Kron, wur staffrecht sin Statur,
 Un dreggt sin Stamm uch männig Narw un Reister,
 Steiht doch vel stiwer vör den Storm sin Beister
 As fine Bräuder, glatt leckt von Kultur.
 Un du, dei stets dei Schuld bi annern söcht,
 Wardst uch von fröni Lüd' up dei Söcken bröcht,
 Kannst Rauh un Richtung nich von sülben finnen.
 Wenn du tauvull di Lif un Seel stets rafst,²⁾
 Denn is 't kein Wunner, wenn du æwerlafst. —
 Denn möst din Driv du durch Geseze hinnen.

Dressur.

Sühst du bei Kinner an dei Bänken nagelt,
 Dei Fäut rechtwinklich, hänn'n inne Folg³⁾ tausam.
 Wat s' nie bileyt, all möglich Krim's un Kram,
 Dat kaun s' un wedderkaun s', dat 't man so hagelt.
 Man all dat Schöns, wat in ehr wigelwagelt,⁴⁾
 An Eigenort hoch will, blist krumm un lähm,
 Blot wat genéhm un 'e Herrn maßt keinen Blain,
 In Reiħ un Glitt pažt, dat ward nich daltagelt.
 Nu glöm ic sülſſt, dat sic̄ bei Welt rümfüſelt,⁵⁾
 Dat in 'n ewig nigen Kring sei düſelt — —
 Wi hefft as Apen hier mal rüümmerstaſt.

¹⁾ rechtes Maß, maſthalten. ²⁾ raffen, frazen. ³⁾ gefaltet. ⁴⁾ hin und her bewegt, schaukelt. ⁵⁾ wie ein Kreisel dreht.

Un hüt, deit man bei Sal ahn Brill aniken,
 Deit stille Wehmaut in dei Seel sick slichen:
 Nu ward wi webber all tau Apen małt.

Dogma.

„It bün ein Für, dat di in 'n Bussen brennt,
 Dat di dörchwarmt het in dat hinnelst¹⁾ Hart,
 Dat di małt selig uč bi 'n grötsten Smart,
 Un dat kein Hinnernis, kein Grenzen kennt,

 Dat jenen hogen Maut di smedt un spennt,
 Dei hüt di øwer Land un Meer al farrt,
 Un langsam dörch dat Weltall küseln²⁾ ward.“
 Dat segg iſt di, so man den Globen nennt. — —

Un wi, wi hukt tausam im Stein un Stadt,
 Sünd al verzagt, wenn 't Middag nich mal smedt,
 Lopt vör 'n Bazillus al as 'n Mus vör 'n Katt. — —

Sattheit un Herrschaft dreihen einen Tom,
 Dat Dogma, dat uns in dei Bitt ward trecht —
 Un spaddeln lett as 'n Fleig dörch suren Röhm.

Kämpfen un nich klagen.

Un bläuden, Jesuſ, hüt uč noch din Wunn'n,
 Un is din Lif, trechthaugt ut Holt un Stein,
 An Strat un Stig, in Schaul un Kark tau seihn,
 Un wannert noch din Nam von Munn tau Munn,

¹⁾ innerste. ²⁾ kreiseln.

Un liggn naug¹⁾ Harten, dei von Leid inspunn'n,
 Noch allerwegen vör di up dei Knein,
 Dat du ehrn Maut fast bringen up dei Bein,
 Ehr lösen helpst dei Feteln,²⁾ dei s' holln bunn'n.

Du hest doch in Gethsemane noch klagt,
 Un weerst up Golgatha rein ganz verzagt,
 Un hest in Leiden dinen Tod jo funn'n:

Wi ewerst willn hier stor un staffrecht stahn,
 Mit lachen Lipp in Dag un Tod ringahn,
 Dat wi in Leiden mit dei Tit gesunn'u.

Seelenappels.

Du Dichter, fühl, din Lif liggt längs inne Gruft,
 Un dine Graffstäd' smüdt kum noch ein Blom,
 Un selten uck, dat din Gesicht in 'n Drom
 Upstiggt vör mi ut 'e Nacht ehr düster Kluft.

Doch dine Seel swéwt üm mi mit ehrn Duft,
 Dor in dei Bäuerburd in 'n brunen Som,
 Dor steiht un waht sei as ein staatschen Bom
 Un reckt ehr Twig un Telgens in dei Lust.

Wur sei so proppning vull von Appels hängn,
 Wur dei ehr dicke, roden Baden drängn
 Nut dörch dat dichte Low so rund un säut!

Un oßt in wirre Dag, wenn ik heß Dößt
 Un Hunger up ein gaude, smachhaft Kößt,
 Hal 'k mi weck run un führ s' mi tau Gemäut.

¹⁾ genug. ²⁾ Fesseln.

Wärmnis.

Fründ, früst¹⁾ di, wenn dei Snei dor buten föllt,
 Dei Winterstorm rümbrust üm Dack un Dur?
 Holt spennt bei Wold, Torf liefert di dat Mur.
 Böt²⁾ di den Aben, dat bei Küll wegsmöllt.

Doch reckt 't nich hen, büst du tau degt dörchföllt,
 Un soll din Wärmnis düller stahn in Flur,³⁾
 Denn nimm dei Kahl, dei mäuhselig un sur
 Irst ut 'n oll versunken Welt ward ruterpöllt.

Un früst din Seel di mal, wenn dei Verstand
 Sei æwerstrakt mit sine folle Hand — —
 Nimm all dat Schöns, wat Dag un Welt di bütt.

Un warmt noch nich, denn graf in Bauk un Schrift,
 Wat mal uns' Ölln hemm'n glöwt un dicht' — dat gift
 Di ni Begeistrung woll un nige Hitt.

Schenken.

Dei lütten Vögel singen, dei bunten Bläumings bläuhn,
 Dei hellen Klocken klingen, dei Morgenwulken gläuhn.
 Sei all, sei winken un wenken, un jedet will sich schenken:
 Rüttel mi, schüttel mi, plück mi, nimm mi.
 Ik will din lütte Seel tapziern mit Woll un Wéhl,
 Sei fülln mit Kraft un Mark, dat sei för 'n Dag ward stark.

Dei Appel un dei Beren, dei Hasselnæt, dei brun,
 Dei daun di giern un gären dor ræwer æwer 'n Tun.
 Sei all, sei winken un wenken, un jedet will sich schenken:
 Rüttel mi, schüttel mi, plück mi, nimm mi.
 Ik will dinen leiven Lif di maken stor un stis,
 Em fülln mit Kraft un Mark, dat hei för 'n Dag ward stark.

¹⁾ friert. ²⁾ einheizen. ³⁾ in Flur stehen.

An 'n Weg, dor steiht ein Dirning, vußtakelt vörn un hinn'n,
 In 't Dg glummt ehr ein Stirning, ein Küling ehr in 't Kinn.
 Un deit mi winken un wenken, will ganz un gor sic̄ schenken:
 Rüttel mi, schüttel mi, plück mi, nimm mi,
 If will di Līf un Seel erquicken mit Woll un Wēhl,
 Un denn in eins sei faten, inne Taufkunst rinwassen laten.

Schöpfung.

Wif un Kirl, daut' Kinner maken,
 Dat 's nu einmal uns' Geschäft.
 Düchtig daut dei Hill¹⁾ vußtaketen,
 Gēben süß ut 'e Hand dat Hest.

Fastbunn'n is nu mal dat Leben,
 Fast an Knaken, Fleisch un Hut.
 Wenn dei Kauh gaut Melk fall gēben,
 Möt frisch utslan stets dei Dreisch.

Man ward 'e Lust ehr Fatt anstecken,
 Mischt as 'n Dier nich blot dat Līf.
 Lat uck von jug' Seel upbrēken
 Alle Knuppens, Mann un Wif.

Un ehrn säuten Duft lat't wēben
 Üm jug Lust ehr selig Flach,²⁾
 As mal Gottes Geist ded' swēben
 Ewre Welt an 'n Schöpfungsdag.

Drif un Daun.

Wi willen stärker sin as bei Natur,
 Dei wahllos ut ehr Bosten ruterhängt,

¹⁾ Dachraum der Scheune. ²⁾ Ort, Stelle.

Wat in ehr Düpen¹⁾ still tauhöchten drängt,
Dat mank dat Kurn uch Unkrut steiht in Flur.²⁾

Gaht as dei irsten Minschen nich mihr stur
Un glupsch³⁾ upnanner dal un mischt un mengt
Uns' Lust tausam, wenn blot dat Hart mal lengt
Un œwern Lif henraſt ein bruddig⁴⁾ Schur.

Wi weiten, wat dor kümmt un sick ruthulſt:⁵⁾
Ein ni Geslecht, in dat sin Eigenheiten
Uns' Gaud un Leg in 'n Wessel widerpulſt.

So lat't uns dat in höchste Seligkeiten
Als Künstlers schaffen, raffen⁶⁾ ut dat Bullſt,
Dat idel⁷⁾ golln un gaut furtwaſt uns' Weiten!

Spill un Ernst.

In 'n willen Wessel warwelt Dag un Stunn'n:
Deit Meß un Meißel in dei Sit uns setten
Un langsam Stück för Stück ruthauu, aſſpletten,
Dat ümmer mihr uns' Ort ward ruterschunn'n.

Un maſt 't uns Weihdag uch un sleit 't uns Wunn'u,
Un ward uns' rodet Blaut dat Slachtfeld nätten:
Sei daun noch ümmer mihr ehr Warltüg wetten,⁸⁾
Bläuht man dei Ort, mag 't Einzelt gahn tau Grunn.

Hest du blot Lust un Freuden an dat Wif,
Dat du in 'n Arm höllst, üm sei tau bisamen,
Denfst nich an 't Kind, dat rutwaſt ut ehr Lif,

Nich an dat Volk, dat ein gift Ort un Namen,
Denn pläugſt 't mit Schorn,⁹⁾ nich gröter as ein Knif,¹⁰⁾
Dein ward din Wark noch bannig, bannig lahmen.

¹⁾ Diesen. ²⁾ Flor. ³⁾ wild, brutal. ⁴⁾ schwül, sinnlich. ⁵⁾ herausſchält. ⁶⁾ raffend, nehmend. ⁷⁾ eitel, sehr. ⁸⁾ wezen. ⁹⁾ Pflugschar. ¹⁰⁾ Stumpfes Messer.

Ufseiden.¹⁾

Wi all sünd Burn, wi ackern Stück för Stück
Von Dag un Tit üm, sein ein ni Geslech.
Un geiht verschieden Richt ucf Stig un Steg,
Wi willn doch heid' uns' Volk sin Ruhm un Glück —

Dat Leben smeet uns eben rin in 'n Lüd,
Wur grad dei Dod einen Kämpfer em reet weg. —
Wat hier, wat dor, hallo! wat Herr, wat Knech,
Hauptsač, dat staffrecht dręgen wi uns' Jüd.²⁾

Du pläugst mit Sehn un Muskels, stramm un stis,
Un seist den Samen in din Wif ehren Lis,
Dat so din Ort un Wif' kann widerleben.

Iſt awerst pläug mit Nerven un mit Bregen,
Dat min Gedanken in dei Seelen ręgen,
Dat so min Ort un Wif' kann widerwęben.

Blaut.

Blaut will ik seihn, ja, rodet Blaut fall sleiten,
Denn Kampf un Striden is nu mal dat Leben.
Doch heff kein Angst vör Stecken un vör Scheiten.

Dei Tiden sünd vergreten un vergeben.
Dat Blaut schütt nich mihr rin in Arm un Hänn'n,
Üm dor 't Signal tau Murd un Dod tau hęben.

Hüt deit sick dat nah binnen rinner wenn'n,
Un wat dei Nerven dor in Formen saten
Un as Soldaten rut nah buten senn'n:

¹⁾ aussäen. ²⁾ Joch.

Din Dröm un Denken un din Daun un Läten,
 Dat lat din ganzet rilet Hartblaut arben,
 Dat 't nich utkümmmt mit all tau swacken Aten,
 Dat nich bei Welt mit ehr Gefuw un Karben¹⁾
 Dat slüdt, ahn dat 't sick steilen²⁾ kann un steden.³⁾
 Gew mit em drüm din Blaut sun roden Farben — — —
 Solang tau drägen, het 't sick sülfst kann kleden.

Feste!

Brav, Krischan, ümmer feste druff as Blüchert.
 Un tell weck ut un gew weck up den Haut —
 Un argert, hofst di uch ein ganze Laut,⁴⁾
 Man gegenan un düchtig em inschüchert.

Dat di bei Seel in 'n Liw mal ornlich jüchert
 As 'n mäudlopen Hund, dat utsweit' mal dat Blaut —
 Dat reinigt as Gewitterschurn, gisft nigen Maut,
 Man fühlst sick frisch verstopert un versichert.⁵⁾

Doch wat, du wist up annern dal so less'?⁶⁾
 Wat aunnern? — Denn hitahlst an 'n falsch Adress',
 So heff ic dat jo ewerall nich meint.

Sei hemm'n kein Schuld, dat du so splitterndull —
 Ne — haug di sülben man dat Ledder vull,
 Denn in din eigen Fell, dor sitt dei Feind.

¹⁾ langsam und bedächtig lauen. ²⁾ aufrichten. ³⁾ widersehen. ⁴⁾ Meute. ⁵⁾ verstopt und gesichert. ⁶⁾ led.

Dat Leben.

Up 'e Weltenwei graft 't Leben, dei grot Kauh.
 Chr Uder¹⁾ höllt dei allersäufste Mest.
 Ward 't stripp't uck Dag un Nacht, ward nie nich wett,
 Je düller 't geiht, je mihrer lett dat tau.
 Dei Minschen kamen ran mit völ Gedau,
 Dei meisten füsen as son stækert Elf,²⁾
 Doch weck, dei swäken³⁾ as uthungert Pölk.
 Man jeder jachert,⁴⁾ maßt so, as hei slau,
 Dat 't Leben stahn fall. — Doch dor helpt kein Weden,
 Kein Draun un Slan mit Swep⁵⁾ un widen Weden,⁶⁾
 Kein Lcken: „Öllsching kumm, nu holl man stopp!“
 Weißt nich, wat 't Sprëkwurt seggt, wurso, wurans,
 Ein Kauh, dei kriggt man seindag nich an 'n Swanz.
 Wen sei deit tauhürn, dei nimmt sei bi 'n Kopp.

Dei Frömdling.

Du löppst so einsam rüm mank Minsch un Welt,
 As kemst von 'n anuern Stirn un weerst verbistert,
 As weern din Sinn'n noch heil un deil verlistert,
 As segst kein Schönheit du in Holt un Feld.

Un denfst, du büsst noch wunners wat för 'n Held,
 Wenn Süffzen un Bedröwnis in di knistert,
 Dat du mit nicks verswägert büsst, verswistert,
 Dat du di freun wörst, weern din Dag ball tellt.

Iß al man half so slimm — sünd all in 'n Druck.
 Wi all stahn vör wat Nigs tauirst as 'n Buck.
 Gah man up dal un dau bikannt di maken.

¹⁾ Guter. ²⁾ aufgeicheuchter Gitlis. ³⁾ vor Schwäche kaum fortkommen können.
⁴⁾ wie ein Hund jappen. ⁵⁾ Peitschenklappe. ⁶⁾ Weibentruten.

Giff man din Hart, denn wardst woll Harten finn'n —
 Lew mit dei Welt, denn deit s' sick di verbinn'n,
 Un ball führst du din Bild in allen Saken.

Kirls.

Kirls hefft ji Ordens un 'n bunten Rock
 Un allerhand Titels un 'n gollen Klock,
 Un et't ji Braden un drinkt ji Win,
 Deit zentnerswer jug' Buk uch sin:
 Sleit doch nich dal den Desen,¹⁾
 Kirls möt 't ji wesen!

 Un les't ji dusend Bäufer un Schriften,
 Un geiht jug' Geist up dusend Driften,
 Hannelt ji mit Würd' as Slachters mit Räuh
 Un weggt jug' Brügen ein Fäuder Heu:
 Sleit doch nich dal den Desen,
 Kirls möt' ji wesen.

 Kirls, dei sick nümmer bücken un högen,
 Dei sick von 't Weltall laten fögen.
 Rum Hart, flor Krimming — if bün if!
 Dei süßst sick holln in Rück un Schick,
 Mit Gott un Welt un sick eins wesen:
 Dei wégt uppen Desen.

Plängen.

Hand an 'n Plaugstart! Mähren jüh!
 ISEN, brëkt dei Köft²⁾ vonne Brak ehr brune Bost!
 Malt ehr Hart blot, ehr Millionen Münnings apen,
 Dat s' den farben,³⁾ fetten Erdgeruch utaten kann

¹⁾ Desemer, Wage. ²⁾ Kruste. ³⁾ herben.

Un sid Wärminis, Licht un Lust rinhalt in Lüng un Lief,
 Dat un Regen drinckt un Morgenrot un Abendglemer,
 Dat sei Köst un Tauköst hett, wenn nahst dei heilig Hand
 von 'n Seiher
 Ehr dat Kurn in 'n Arm rinsmitt as 'n Schaug lürlütte Skinner,
 Dei sei sögen un ranfaudern soll taun fröhlich Ripen. — —
 Höger rup, höger rup!

Hand an 't Messheft!¹⁾ Muskelj jüh!
 Klingen, nu snidt dei Köst von 't brunbackt Roggenbrot,
 Rem jüst eben ut den Aben un is noch ganz warm,
 Un sin frische Dust, dei füsst dat ganze Hus,
 Kettelt Näs' un Müstern un lett Tung un Gumen watern.
 Tähnen, bit't up in! Dat 't Lief sid laben an dei reimen Gaben,
 Dat dat Hart inne Bost hüppt un dat Blaut inne Adern danzt,
 Dormit niget Leben ewerall in Fleisch un Hart kann finen — —
 Höger rup, höger rup!

Hand an 'n Kopp! Gedanken jüh!
 Bläugt dei brune Köst von 'n Brügen lang,
 Läf't nich nah, halt ornlich deip dei Föhren rüm,
 Dat dei Quäken unnerkamen un verfulen,
 Dormit nahst dei Saaten, dei Gotts Geist rinstreut,
 Bunte Bläumings, säute Dröm un hog' Ideen,
 Gaut in 't Bassen kamen un ehr Bläder breiden
 Rin in 'n widen Weltenrum nah Sünn un Man un Stir-
 nings — —
 Höger rup, höger rup.

Ji — un dei annern . . .

Sünn un Regen un Wind — ji sünd min Königs!
 Sünn mit dinen gollen Panzer un din blanken Lanzen,

¹⁾ Messerheft.

Deist in all din Bracht un dinen Glanz so dull glizern un
glummen.

Blinnsch ward man dorvon, wenn man di ornlich anfiken
will. — —

Regen mit din hunnerdusend Milljonen Soldaten,
Dei in Milensteweln æwer dei Feller un Minschen lopen,
Dei den Dunst un Dreck ut dei Lust rutschan
Un em uppen Draff bringen un in Eden un Winkel s rinner-
jagen. — —

Wind mit din waltige, mächtige Röhrl,
Dei as Dunner æwer Feld un Heiden grummelt,
Dei dei Weltmeere ut ehr Auwers röppt
Un dei widen Wäller in Bost un Bein rinfohrt,
Dat sei as Strohhalms ümknicken — —
Sünn un Regen un Wind — ji sünd min Königs,
Dei annern kent mi den Buckel runrutsch'en!

Sünn un Regen un Wind — ji sünd min Preisters.
Sünn, dei segent mi fast alle Dag mit ehr molligen Hänn'n,
Dat mi Warinnis un Leiw tau alls, wat dor lewt un swewt,
In Lif un Seel rinrieselt un sei as säute Win dörchgläucht. —
Regen, du döfft¹⁾ mi nich blot einmal, ne, alle Welen²⁾ woll,
Un späulst dei Undæg un Wehleidigkeiten, Angst un Bang
von mi af

Un versüppst den ollen Adam in din Noren, läuhlen Wellen. —
Wind, du preisterst un predigst nich blot sünndags,
Ne ümmertau un förfötsch weg mit indringlichen Munn:
„Wessel is Leben, is Warden un Wassen. Gah södder dei
Ewigkeit al

Dörch Tit un Welt un rög allens an un up
Un säuk un säuk, Wahrheit un Klarheit. — Matt 't ud
so!“ — —

Sünn un Regen un Wind — ji sünd min Preisters,
Dei annern kent mi den Buckel runrutsch'en!

¹⁾ taufft. ²⁾ Wochen.

Sünn un Regen un Wind — ji sünd min Dokters.
 Sünn, din spiken, scharpen Mezgers gahn mi dörch Hut un
 Hoor,
 Dörch Lung un Léwer, un sniden un biten dor allens weg,
 Wat swürig un sülig,¹⁾ wat sic versüllt²⁾ hett un unnerküttig³⁾
 worden is,
 Dat ik mi wedder gesund un gaut tau Beg fäuhlen dau. —
 Regen, din glatten, läuhlen Druppen lopen mi dörch Fell
 un Fleisch,
 Dörch Sehnen un Knochen un ölen un riwen sei in,
 Dat allens wedder blizeblank is un smidig un gelenkig blist,
 Dat ik wedder Will un Wohl heff tau nige Dat. — —
 Wind, din sachten, smedschen⁴⁾ Finger straken mi dei
 Schrumpeln un Sorgen weg,
 Beg von dei Backen un rut ut dei Bost un begäuschen Hart
 un Sinn,
 Dat ik wedder lachen un lustig sin kann. — —
 Sünn un Regen un Wind — ji sünd min Dokters,
 Dei annern kant mi den Buckel runrutsch'en!

Up Du un Du.

Möt jo alle Dag min Mundmark bruken:
 Herr Direkter, Herr Dokter, Herr, wecker weit, süß noch wat!
 Möt woll dit un dat beteutnorsen,⁵⁾ belakeln un beswögen,⁶⁾
 Möt dei verlangte un schullige Reverenz malen
 Bör gor männig einen stockstiwen, intrusterten⁷⁾ Herrn,
 Dei as 'n hoget Diert för mi in 'n Räfig sitt,
 Ingittert von Titel, Uniform, Gewohnheit un Stumpsinn.
 Na, man will jo leben un möt sic sin Brot verdeinen. — —
 Un daun jo uck blot min Lis un min Lippen,

¹⁾ verseucht. ²⁾ entzündet, mit Blut überfüllt. ³⁾ eiterig. ⁴⁾ geschmeidigen. ⁵⁾ und
⁶⁾ verhimmeln. ⁷⁾ eingestet.

Min Seel, dei wahnt in 'n Rosengorn
 Un spelt un lacht un dennigt¹⁾ dor rüm as 'n lütt Kind
 Un snackt un vertellt sic wat mit alls, wat bi un nah,
 Un steiht mit jedet Ding up Du un Du — — —
 Uf mit juch, mine leiven Börgegesetzten!

Möt ud süss noch allerhand daun, wat mi keinen Spaß makt,
 Möt weck von dei lütten Beilchen dor up den Brink,
 Dei mit ehr blagen Ogen so truhartig in 'n Heben rinkiken,
 Mit min breiden Stewelsahlen perdauz! up den Kopp peddn,
 Wenn ik in 't Geschäft odder tau 'n Bergnäugen gäh.
 Möt den nüdlichen Appel mit dei roden Baden
 Afriten von sin Muddersbost un ut Licht un Sünn
 Rinsmiten in den düstern Magenkeller,
 Dat hei mi Hunger un Döft Löschchen deit.
 Ewerst daun blot min Liß un min Lippen, — —
 Min Seel, dei wahnt in 'n Rosengorn
 Un spelt un lacht un dennigt dor rüm as 'n lütt Kind,
 Un snackt un vertellt sic wat mit alls, wat bi un nah,
 Un steiht mit jedet Ding up Du un Du — — —
 Uf mit juch, mine leiven Unnerdanen!

Un nu du, du Macht, dei mi höllt un weigt,
 Dei mi utspruckt hett ut dat ewige Düster,
 Dei mi hier nu trechtlnëdt un trechtbadt
 In Licht un Luft, in Stark un Dank, in Hass un Sorg
 Un mi mal wedder upfréten ward — —
 Un dat alls, ahn ein Wurt tau seggn as Trost un Richt.
 Manchmal, dor kann man würklich binah verzagen,
 Dor ward man upsternatscht,²⁾ dor wütericht un taufsecht³⁾ t
 man rüm
 Un geiht mit Schelln un Schimp un Schändlichkeit gegen
 di an — —
 Ewerst daun blot min Liß un min Lippen.

¹⁾ herumtollen. ²⁾ aufjäßtg. ³⁾ herumtoben.

Min Seel, dei wahnt in 'n Rosengorn
 Un spelt un lacht un dennigt dor rüm as 'n lütt Kind
 Un snadt un vertellt sich wat mit alls, wat bi un nah,
 Un steiht mit jedet Ding up Du un Du — —
 Uf mit di, min leiw Herrgott!

Verplanten.

Dei Wessen von dei Welt smeten mi mal wedder
 An 't Kuwer ran von min lütt Heimatdörp,
 Wur still dei Dag hensläust as Räd' in 'n Sann'n
 Un 't Ihr henhorcht nah 'n Runschén in dei Firn,
 Dat rœwersummt as Maiwind, bunt un drächtig. — — —

Du min lütt Dirn, dei dor in ehr oll Dracht
 Ewer 'n Tun licht mit ehr groten, blagen Ogen,
 Ein rodet Röckchen an, witt Bänn'n rüm üm den Haut,
 Un ein Gesicht vull Sünnshin un vull Lachen.
 So steihst du dor as 'n Ros' in 'n Buerngorn.
 Süll ik di plücken för dei grote Welt,
 Süll ik rinnéhmen di in Hus un Stuw,
 Ein Nest di bugen middn mank Larm un Haste? — — —

Wat gapt ji, Ogen? — Ja, dei Burn, dei trecken,
 Mit ehere Wagens grad' nah 'n Akern rut.
 Un wat hemm s' up, meist Reters un Schellpläugen,
 Ehr lütten spizzen Iesen blinken in dei Sünn.
 Blot hen un wenn ein Haken noch dortwischen. — — —

Wat finnst, Seel? — Is ein Kind, ein grotet Kind,
 In Still un Einfachheit tauhöchten wussen,
 Sei wör' ehr Hand utsstrecken nah dei Ladens,
 Dei vull von bunten Land un Zanzelkram,

Nah Zirkus un Theater mit ehr sminkten Backen,
 Dressierten Hunn'n un Löwen un Gefäuhlen;
 Nah 't elektrisch Licht, dat dörch dei Straten flimmert
 Un fluckert as Unrauh un sicht Gedanken.
 Dor hadd s' dei Hänn licht vull, is alls jo brallig
 Un hupenwiss' up Platz un Strat henseit.
 Un satt wör s' ball, bihaglich un bidräplich,
 Dei Riuwen sett'ten Fleisch an — mit zwei Vird
 Pläugt sei ehr Feld — wat segg ik, reet s' un schell¹⁾ s',
 Un bunt, uneben leg dat üm ehr rüm. — — — — —

Un it? — Min Haken is noch von 'n oll Ort,
 Grad'weg dei Start, dei Schorn heil breit un sharp,
 Wur gahn sei deip rin in dei Ird' un bréken
 Dei Palten²⁾ up in 'n grade, deipe Fohr.
 Un Kreigen achterher un säulen Wörm.
 Hier kráscht ein Stein, æwer den dat Iesen schrappt,
 Dor flutscht dat dörch einen weiken Mulworpshupen
 Un nu dörch stiwen, fetten Leim, taudeigt
 Von Sünn un Wind un Weder — sted't³⁾ sick ornlich —
 Hü — hott, hü — hott! — Dei Hänn, dei kriggt al Duesen,
 Dei Sweit leckt von 't Gesicht — dei Haf fitt fast —
 Hü — hott! — Dei Swep, dei knallt — möt Börspann her! —
 Mit Bieren lang, dor geiht 't ümmer helleweg.
 Un achter liggt dat Land as 'n swarte Sammetdeck — —

Wat finnst du un wat soll 't? — Wi kënt tausamen
 Ein Fohr nich ackern — — süh, ein Drom flüggt weg,
 As haben bei will Gäuf' nah Nurden trecken.
 Wat raupt ji run nah mi? — Ik kam jo al. — —
 Wind weiht ud mi wedder wider dörch dei Welt.

¹⁾ Mit Schälpflügen umreißen. ²⁾ Erdgeschossen. ³⁾ widersezen.

Beamter.

Un holln mi nu uck Stein un Stunn'n,
Binnt Deinsteid mi un Pflicht,
Un hett min Lif sick uck in funn'n,
Min Seel ji doch nich kriggt.
Min Hand križelt woll för dęgt un dull
Dewer Bagen un Bagen weg,
Un sleit dei Jungs bei Jack mal vull,
Wenn sei sünd alltau frech.
Min Tung snacht woll von Himmel un Höll
Un wurdel drei mal drei,
Bur Dütsch un Dän sick garwt hemm 't Fell,
Güng mal dat Ei intwei.
Doch mine Seel liggt ruhig dor,
Dor geiht ein Kirl dræwer hen,
Stim Knick, blag Ogen, flassen Hoor — —
Bur is hei denn? — mur denn? — — —
— — — — — — — — — — — — — — — —
Sühst em nich achter dei Buernkat,
Bur bei lütt Bæk langflütt,
Up 't frischpläugt Slag, dat von bei Strat
Bet an dat Holt ranschütt.
Dei Morgensünn fret in den Dal
Al grote Löder in,
Dei Fezen nimmt dei Wind inne Mak
Un jöggjt s' nah 'n Dannenkamp rin.
Up 'n Acker schemert noch bei Nätt.
Sin dusend Fohrn un Krilln
As luter Münn'n un Müler dat lett,
Dei wat inne Mag hemm'n willn.
Man duldig! — Is ball dor, dei Bur,
Sin Seilaken lücht't al hinn'n,
Breitbeinig tümmmt hei, stif un stor,
Wiß, irnst von buten un hinn'n.

Dei Ewigkeit brött in sin Seel
Un smitt em rüm bei Hand,
Dat Kurn summt noch mit lise Kehl,
Denn slukt 't dat hungrig Land.
Un is dat satt, hei, wur 't sick rögt,
Denn gärt dat in sin Blaut,
Denn böhnt sick dat un schütt tauhöcht
In Sommerglast un -glaut.
Un drinkt den läuhlen Dak taur Nacht,
Un dags den Sünnenschin,
Un süggt den blagen Hében sach
Sick in dei Seelen rin.
Un wenn dat Kurn nich höger kann
Mihr rup in Lust un Licht,
Leggt haben sick dat Hübung an,
Bel Kamern, dicht bi dicht.
Dor wahnen sin velen Kinner denn,
Dor spilert dat up finen Segen,
Wat je an Söhnen un Kraft leep hen
Dörch Seel em un dörch Brügen.
Un ward dat olt un rip un rik,
Ward gris un witt sin Hoor,
Ward wackeln al sin Kopp — süh kik,
Denn steiht bei Bur wedder dor
Breitbeinig, stolt un stor un stis,
Wiß, irnst in deipet Sinnen,
Dei Ewigkeit brött in sin Lif
Un in sin Seel dor hinnen.
Un swingt bei Hand — bei Seiß, bei burrt
Un flüggt dat Kurnfeld lang,
Ehr Snabel happst un summt un surrt
Den urollen Dodensang. —
Geburt un Dod — Dod un Geburt —
Dei Schunkel up un af —
Hoho, man nich bei Seel versurt,

Lütt Dirns kamen ran in 'n Draff.
Wur flüggt dei Hart, wur flüggt dei Roc,
Wur sleigen dei slinken Hänn'n,
Un æwer dat Slag löppt Hod bi Hod
As lange, gèle Bänn'n.
Dei holl'n den Segen von Sünn un Ird',
Von Sünn un Ird dei Kraft,
Wat heid' in stedig Wedderkühr,
In selig Dag' hemm'n schafft.
Dat Irdenfleisch un Sünnenglaut
Rin in dei Minschheit strömt,
Un Hand un Hart un Brégn un Blaut
Tau nige Dat uptömt.
Sæln fast wardn as tensfäuten dei Ird',
Warm as tensköppen dei Sünn,
Heil di, Bur, achter Plaug un Pird',
Dei dorbi Padén stünn.
Breitbeinig staffst du æwer 't Slag,
Wiß, icnst von buten un binn'n,
So steihst du vör mi, Nacht un Dag,
Geihst mi dorch Seel un Sinn'n.
Un makst mi ruhig, fri un licht,
Höllt mi ud Muß un Mur — —
Min Seel, min Seel ji doch nich trigg,
Ist bün — un bliw — ein Bur. —

Blof eins nich . . .

Alls kænt ji mit mi maken, wenn ik dot bün,
Alls, wat ji för gaut inseihn daun,
Bedd't mi in dei käuhle Ird unner Mos un Krut,
Lat't dei weiken, warmen Flamm'n sick an mi liwen,
Singt Lieder obder Psalmen, lat't den Preister ræden obder 'n
Köster,

Laf't dei Kloden gahn odder dei Böller's krachen — —
Blot eins daut nich, bidd juch, so dull ik kann,
Klagt un weimert nich as bei ollen Wiwer,
Wat segg ik, blot bei ollen Wiwer,
Hett sich bei ganze Welt upstunns nich so, bei ganze Welt,
Mi 's min Léwdag fast nicks anners in bei Künd kamen.
In Schaul un Kark, up Strat un Markt, in Rat un Rik
Is dat ein grot Maddeln un Maugen, ein Zauwen un Paugen.
Den deit bei Buł weih un den bei Tähn,
Dei hett sich in 'n Finger sneeden un dei bei Näs' stödd,
Den smedt dat Eten nich un den nich bei hogen Stürn,
Dei hett sich mit sin Fru vertürnt, bei mit finen Fründ,
Den fitt bei Angst in 'n Nacken, dat hei mal hungern möt,
Un den, dat sich bi em mal ein Schruw lösen kunn.
Dei makt Schulln øwer Schulln, un dei kann sin Geld nich
wedder kriegen.
Den is sin Chef tau groff un den sin Kommis tau frech.
Dei möt in 'n engen String draben un hett son schöne Gaben.
Den sünd sin Kinner tau Klauf för ehr Zohrn un den noch
tau dummm.
Dei liggt vör Gott, dat hei em Hülp von haben schicken soll.
Un dei gor vör 'n Dirn, dat sei em nehmen un leif hemm'n
soll.
Dunnerslag noch mal! Wur is bei Knüppel ut den Sad,
Dat hei danzen kann up bei Buckels un Rüggens,
Dei sick nich rinfinnen in Tit un Schickal,
Dei kein Freu mihr hemm'n an Dag un Leben — —
Dunnerslag noch mal! — Ach so, ik bün jo dot
Un ligg up 'n Schraben un seih un hür nicks mihr.
Oewerst ji sünd doch likerst so gaut un daut mi den Gefalln
Un klagt un günst un rohrt nich — —
Minen besten Dank al vörweg!

IV. Hei.¹⁾

Hei.

Hei kümmt — un löppst uck vör em weg. —
Hei kennt jo jeden Stig un Steg.
Hett Milljonen Bein, Milljonen Hänn'n
Un grippet di doch an 'n ležten Enn'n.

Hei kümmt — un fröggst uck Pap un Perceptor,²⁾
Hei schrift sic doch sin eigen Recepte.
Hett Milljonen Ogen, Milljonen Uhrn
Un deit di taur rechten Tit belurn.

Hei kümmt — un deist uck betteln un barmen,
Hei kennt kein Mitleid mit di Armen,
Söcht Milljonen Minuten, Milljonen Sekunn'n
Un gift sic nich, het hei di suun'n.

Hei kümmt — so sicher as Dag un Nacht,
Un peddt ewern Süll in all sin Macht. —
Ein Kaiser un König — — winkt lisen denn,
Un folgen möst, weizt uck nich, wurhen!

Gevadder Dod.

O schell mi nich, as 't meist geschüht, den Dod,
Un mal em nich as 'n ollen, grisen Knaakenkirl,
Dei mit sin Seiz bei Minschen dalstan deit
Wahllos as 'n dammlig Knecht dat rip un unrip Kurn. —

¹⁾ Gr. der Tod. ²⁾ Lehrer.

Ik seih ganz anners em denn doch vör mi:
Ein Mann in beste Jöhr'n so üm bei viertig rüm,
Noch sitt vull Krasch' un Kraft bei ganze Körper,
Fängt uck bei Dünn'ing lisen al tau grisen an.
Uck is sin Hand noch fast as Stahl un Eisen
Un kann doch weiken straken as ein Mudderhand,
Un sine Ogen sünd so still un deip,
As haddeñ sei dörchwannert al bei ganze Welt
Bei Krüz un Quer un haddeñ dörchleken
Un -baukstabiert woll jedet Minschenhart un Leben,
Wat nödig un taudräglich wesen ded' för jedwereinen.
Un nicks trüw ehren Schin, nich Storm un Wind un Weder,
Nich Klag' un Weimern, Not un Mildum nich.
Sei bleben Flor as 'n schöner Harwstdag Enn'n September,
Wur all dat Rip un Satt, dat 't Jöhr utbrödd',
Lis' ewergahn deit in ein Schnsucht, still un deip,
Dei nich mihr Wunsch un Sorgen kennt un litt,
Dei blot noch helfen will ut Schell¹⁾ un Schal tau pulen,
Wat nu al dotrip wör för 't ewig Leben.
Un up sin Backen liggt sönn sanftet Lüchten,
Half schelmsch, half irnst, half Spott un half woll Gäud',
Besorgnis half, dat man em so verfennen künne,
Em un sin weiket, kinnerweiket Hart.

Wat drew em füs, tau halen in den stillen Haben,
Dei 't Leben blot noch drégen as ein Kled,
Dat längst tau lütt ehr worden is in allen Kanten.
Dor drückt hei lisen ehr bei Leid' denn tau,
Dat sei nicks seihn mihr von bei Welt ehr Kleinigkeiten,
Von bei sich längst loslös' ehr Glow un Hapen,
Un dat sei endlich kenen ewergahn int Land,
Wur al sit lang ehr Leiw un Schnen wir.

Doch is 't uck Leiw, fröggst du, mur hei ut 't vulle Leben.
Dei Minschen ritt, bei noch ant Frdsche hängen

¹⁾ Schale, Hülfte.

Mit all ehr Fesen ¹⁾ as ein Gzhals an sin Dahlers.
 Wat soll ik seggn, hei ward woll deiper seihn,
 Dat dor wat fehlt un in dei Still wat franken deit,
 Dat Lif un Seel nich recht tausamenpaßt,
 As weert ein Guß, den Gott göt in ein falsche Form,
 Un wäuhl dor rümmer nu un fünn nich Fröden
 Un müß sich rümmerßlan mit 'n Alldag un sin Sorgen,
 Dei langsam em intweipölln un termaddeln. ²⁾

Dor grippt hei denn woll öfters tau mit 'n scharpe Fust,
 Wenn 't Not deit rin woll in dei höchste Lust,
 As 'n Badder, dei sin eigen Kinner strafen möt
 Mit 'n bläudig Hart, un wißt dei Seel den Weg,
 Wur man woll heter gahn un wannern kann as hier.

Drüm schell mi nich den Dod, Gevadder Dod,
 Ne, hark dei Stig' un streu s' mit Gräuns un Blaumen vull,
 Wist doch, dat hei di mal eins gaut bihannel,
 Wenn hei di afshalt un einen Schritt di wider bringt.

Saditen.

Irgend 'n Well smet di an 't Auwer un trünnelt ³⁾ di
 æwer 't Land,
 Irgend 'n Wind kem un nehm lisen, di lisen an dei Hand
 Un jöggt di dörch dei Tiden un drift di æwer 't Feld,
 Un pitscht di dörch dei wide, dei will un wirre Welt.

Un staffst uck in Emersteweln un ingeschleddern Zad,
 Un leckt in dicken Druppen dei Sweit di von dei Back:
 Dei Snick, dei möt jo slépen up 'n Rüggn ehrn ganzen Bu,
 Dor kem noch keiner wider, kein ein as sei un du.

¹⁾ Fasern. ²⁾ germartern. ³⁾ fugelt.

Un fust di in dei Niwwen binah son Automobil,
 Dat 't stinkig Dings man räsen. Min Sæhn, wat soll son Zi?
 Dei Hæben kicht so irnsthhaft run in sin vörnehm Ruh,
 Dor kem noch keiner wider, kein ein as hei un du.

Hürst du dei Dampfschep tuten, dörch Wellen geiht ehr Weg.
 Dei Welt hett so vel Straten, Chausseen, Stig un Steg.
 Beckern di ein Gott deit wisen, den wank in irnste Ruh,
 Dor kem noch keiner wider, kein ein as ik un du.

Weg gahn jo krüz un queren, dörch Düster un dörch Dag.
 Weg gahn dörch Blaum un Beeren, dörch Kummer un dörch Plag.
 Ob s' breit sünd odder afdammt, ob s' utsürt odder small,
 Bi'r Harbarg von „Badder Irdmann“, ¹⁾ dor drapen s' sidh
 doch all.

Dei Likendeiler.²⁾

If bün dei Likendeiler,
 Un wat dei Welt maht slecht,
 Wur s' hannelt as Hæller un Stehler,
 Un mur s' mök Herr un Knecht
 Un lustig un trüw Gesichter,
 Un mur s' mök arm un rif,
 Kam ik as rechter Richter
 Un weg un mak alls glit,
 Schörwarl ahn Larm un Reden:
 Poor Ellen Linn, poor Ellen Bræd',
 Inne Ird' ein läuhl un ruhig Städ',
 Dei met ik tau einen jeden!

Du lüttet Kind inne Weigen,
 Deist vörn un hinn'n utslau,
 Di hängt bei Himmel vull Geigen,
 Du grippst nah Stirn un Man.

¹⁾ der Tod. ²⁾ Gleichsteller.

Du halst sei doch nich runner,
 Stechst langsam din Sticke's trügg.
 Kein Teiken un kein Wunner
 Bugt rup nah ehr di 'n Brügg.
 Kannst glicks din Ariw antröden:
 Poor Ellen Linn, poor Ellen Bréd',
 Inne Frd' ein käuhl un ruhig Städ',
 Met ik di tau as jeden!

Wat 's dat för 'n Daun un Birden,
 Du König up gollen Thron?
 Wat fall dat Spelen, Hantieren
 Mit Hermelin un Kron?
 Büst Asch as all bei annern,
 Wurtau denn sönn Höpphei?
 Kriggst, wenn du möft mal wannern,
 Uck nich mihr mit as sei.
 Is licht as Spön un Weden:
 Poor Ellen Linn, poor Ellen Bréd',
 Inne Frd' ein käuhl un ruhig Städ'
 Met ik di tau as jeden!

Du Brut in lichten Hooren,
 Wat zoppst du so torügg?
 Din leddiglost Swestern in Goren,
 Dei stahn un neiden di 't Glück.
 Ehr Hut hett Fol'n un Krillen ¹⁾
 Un din is witt un prall.
 Un wist du uck nich willen,
 Kumm, danz mit mi, bet 't all.
 Hoi! nügt kein Wehrn un Weden:
 Poor Ellen Linn, poor Ellen Bréd',
 Inne Frd' ein käuhl un ruhig Städ'
 Met ik di tau as jeden!

¹⁾ Rillen.

Wat deist, Gausſieken an 'n Graben
 Dor jaumeln un ſinnen un garrn,
 Dat di dat Leben mit Elaben
 Un Mäuhn ded' narrn un tarrn.
 Un rings bläuh Gras un Weiten,
 Un Lust un Hæg rings fin — —
 Di ewerft hadd keiner heiten,
 Wur du künnt glücklich ſin.
 Na täuf, ik bring di Fröden:
 Poor Ellen Linn, poor Ellen Brød',
 Inne Frd' ein käuhl un ruhig Städ'
 Met ik di tau as jeden!

Iſt bün dei Lifendeiler,
 Un wat dei Welt maſt ſlecht,
 Wur ſ' hannelt as Hæhler un Stehler,
 Un mur ſ' möſ Herr un Knecht
 Un lustig un trüw Gesichter,
 Un mur ſ' möſ arm un rif,
 Ram ik as rechter Richter
 Un weg un maſ — alls glif.
 Schörwarf ahn Larm un Reden:
 Poor Ellen Linn, poor Ellen Brød',
 Inne Frd' ein käuhl un ruhig Städ',
 Dei met ik tau einen jeden!

Tit.

Dei Tit, dei waggt vöræwer as ein Meer,
 Ein Meer in 't Riesenrik vonne Ewigkeit,
 Un 't Leben is dei Wind, dei ræwer weiht,
 Un Wellen spöltern mi up hen un her.

Dei Dag smitt, stelen von dei Sünn ehrn Speer,
 Mi hoch, dat Schum un Brandung üm mi sleit,
 Dei Nacht, dei øwer singt ein liset Leid ¹⁾
 Un malt mi in dei Waggendiüp ein Bedd.

Man mal stah 'k up nich von dei weiken Dunen,
 Bon all dat Schunkeln wör if mäud un Lahm,
 Stöd' mi tau oft bi Brüggen un bi Bühnen. ²⁾

„Up,“ röpppt dei Dag, „segg mal, wat soll son Kram?“
 „Ik mag nich mihr!“ — Ein liset Ruschen, Runen —
 Un øwer mi slan rasch dei Welln tausam.

As 'n Mann.

Un stedig deit dei Dot hier aberlaun.
 Sin liset Gnurrjchen ³⁾ surrt dörch Dag un Nacht,
 Un ümmer nige Saat sei't ut sin Macht,
 Milljonen Middel, dei bringn ewig Rauhn.

Dor 's 't glif, wat di dei Säbel deit dalhaun,
 Wat di dei Bliž dalsleit in all sin Pracht,
 Wat du von 'n Süf vertehrst wardst lis' un sach't,
 Dei hempen Sleuf ⁴⁾ di binnst in 'n wirrig Daun.

Dat 's Mus as Mies, muran du di verblöttst,
 Solang den Dod du sülben nich bimöttst, ⁵⁾
 Drum lat dat heiten: Kopp hoch, stark dei Will!

As du hier scheid'st, so wankest du dörch dei Welt,
 Dei vör uns liggt, un dei kein Strahl uns hellt — —
 So starw as Mann denn, ruhig, irnst un still.

¹⁾ Lied. ²⁾ Schußdämme, ins Meer hineingebaut. ³⁾ Knirschen. ⁴⁾ hanfene Schleife (Strick). ⁵⁾ aufhältst.

Stillnfridag.

Un wedder hest em, Preister, starben laten,
 Em, den dei hilligst Leiw in 'n Harten brenn,
 Dei hilligst Leiw tau alls, wat Lew un strew,
 Un dei nich Elend schug', nich Dod un Dūwel,
 All Kreatur den Frēden tau verschaffen,
 Den hei sic̄ fulben habb von 'n Hēben halt
 Still rinner in sin vull, sehnsüchtig Wost
 Dörch unvermäudlich Arbeit an sic̄ fulwst,
 Dörch stedig Säuken nah dat Allerbest,¹⁾
 Ein König in sin Rik — bet in den Dob. — —

Un wör nu straft dorför, so branddull straft,
 As 't mal den Griedengott Prometheus güng,
 Dei uck dat Licht von 'n Himmel halte dal,
 Un den dorför dei gierig Geiers quälten —
 Denn din armselig Lif, du Minschensähn,
 Mör un afmagert bet up Hut un Knaken,
 Mit Durnenkron, mit Wunnen in dei Siden,
 Mit lange Nægels dörch dei Hänn un Fäut,
 Ward in sin Dual dörch dei Zohrhunnert slept
 Dörch Schaul un Kark von Preister un Schaulmeister,
 Mit vel Helfhollen, Weimern un Geswög — —

Un all din fünnigen, din tapfern Dag,
 Bur du stünnst gegen Rat un Pharisäer
 In 'n Kampf för Recht un Friheit un Geseß,
 Bur du hest seten an den stillen See,
 Unner Busch un Bom up Brink un hoge Barg,
 Un Minschen üm di rümmersammelt hest,
 Einfach un arm an Lif un Seel un Geist,
 Doch rik an Gott un vull von ewig Licht,
 Dei uns vertellen kœnen up uns' Wegen,

¹⁾ Allerbest.

Wat Minschenwill un Minschenſehnsucht kann,
Wur laten diſſe Dag ehr Banner fleigen? — —

Dei ſlimmen Dag, dei kamen ganz von ſülfſt,
Un wer uppen Barg will, möt uck dörch dei Grünn,
Un keiner hett in Tempelhallen stahn,
Dei in Gethſemane mit Gott nich rungn.
Wat fall dei wunne Christus uns, dat ſeggt —
Dat poor oll Zumfers, poor oll Kæfſchen preſſn
Ut ehrē Tranensack ehr æwerflüssig Water.

Wat æwer fall hei för geſunne Lüd
Un gor för Kinner, dei nah Kraft un Saft
Un Leben lechzen — binn't man 'n jungen Bom
An 'n inbraken Stel, dat dei em ſchützen fall? —
Am besten is 't, sei waſt von ſülbien hoch
As dor dei Gilbom up dat frïe Feld,
Dei ſine Kron nah alle Siden breid't,
Dei ruhig rinsührt in dat Land, dei Welt,
In Sünnenschin un Regen, Lust un Leid,
Un ſinen Stamm ümmer höger drift in 'n Hében,
Un unner ſich dei Ird lett, Haß un Wunn'n.
Un ritt dei Storm em Telgen ut dei Sit
Un stört hei mal — denn lat't — is Gott ſin Will.

„As du wiſt, Badder,” ſäd uck in ſin Angst
Hei, den dei Preiſter hett wedder starben laten,
Un all dei dicke Burn un Börgers gložen.
Wat güßt 't ehr an, ſei haddn gaut Frühstück eten,
Un achterher noch 'n Kæm hüt extra drunken,
Dat in dei Karl ehr nahſt nich freien ¹⁾ wör.
Denn weer upſtunns noch hellſchen kolt un iſig,
Un wenn dat Weder nich ball Inſeihn hadd,
Denn led' dei Saat dorvon un 't Wiſchenfauder.
Wat æwer güßl ehr an dei arme Mann,

¹⁾ frieren.

Dei wenig in un uppen Lif hett hadd,
 Dei Øhrn utrüssel, güng hei æwer 't Feld,
 Un sic̄ drög' Brot in Win un Water bröł,
 In deipe, lange Tæg drünkt Gottes Geist,
 Dei Lust, dei em un 't wide Weltall füllt,
 Dörch Tit un Ewigkeit henspäult un -weiht
 Un nümmer Rauh hett, ümmer is uppe Bein,
 Un nids hett as sic̄ sülben, Lif un Seel,
 Rich Rauh un Vird un Land — wat sull son Kirl? —
 Glikgüllig gapen sei — un hen un wenn
 Nicht einer half in 'n Drom — un hen un wenn
 Knurrt einen al bei Mag — un hen un wenn
 Nicht einer nah bei Klock, wur wit bei Tit —
 Lat s' stelen man, för di steiht still bei Stunn,
 För di blift ümmer storben, den bei Preister
 Hüt wedder starben leet, un niemals lüdden
 För di bei Klocken mal ein Østern in.

Dalstan.

Vörgistern noch löpst du mit mi dörch 't Feld,
 Sprüngst as ein Fahlen æwer Stock un Stein,
 Luchst mi den Handstock af un güngst an em
 Breitbeinig, bræsig as son Mastigmann,¹⁾
 As stellst du wunner wat up Irden vör.
 Un uahsten föfst ein mit din beiden Hänn'n
 As David mal dat Swirt von Goliath,
 Un wat tau hoch di schin anne Grabenburt,
 Wat dull in 't Krut schöt — hoge Distelföpp
 Un Kliwen,²⁾ Kalwerkropp, uck männig Øhr
 Slögst du den Kopp glatt weg un hægst di noch,
 Bet ik mi twischen led dor, denn din Daun
 Schint mi ahn Sinn tau sin un ahn Verstand.

¹⁾ hochmütig, stolz, aufrecht. ²⁾ Kletten.

Un hüt liggst al uppen Schragen kolt un stif,
 Un 'n heimlich Grugel bewert dörch min Seel,
 Hefst ji juch rächt, ji Geister, dei dor wében
 Um uns rüm unsichtbor un unbikannt,
 Is einer von juch uck mal mit sin Kind
 Spazierengahn up 't wide Minschenfeld,
 Un hett sin Sæhn sick wichtig fäuhlt as 'n Held,
 Dalsäbelt all dei Köpp, dei em nich paßten,
 Un weer min Kind dormank un slög hei 't dal,
 Dal in den Sand ahn Sinn woll un Verstand?

So schön . . .

Un mur sei güng un mur sei stünn,
 Up vulle Strat, up stille Hei,
 Dor keeken alle Lüd' ehr an — —
 Dei smallen Hänn'n, dat fin Gesicht,
 Un Lif un Seel voll Sünnenlicht. — —
 Un freuten sich un tuschelten dann,
 Wur 't sovel Smudsin geben kunn —
 So schön, so schön weer sei.

Un uck uns' Herrgott seg' sei mal,
 Un hadd an ehr sin Ogenwei,
 Un keek sei lange Tit sick an — —
 Dei smallen Hänn'n, dat fin Gesicht,
 Un Lif un Seel voll Sünnenlicht — —
 Un reep einen lütten Engel ran,
 Dat hei s' nah 'n Himmel rupperhal —
 So schön, so schön weer sei.

Ein Jahr.

Sei hafken un sei pläugten
Un sei'ten Solt un Saat.
Dunn güng sei mit em danzen
In vullen Glanz un Staat.

Dei Rogg schöt in dei Ohren,
Dei Klewer bläuh up 't Feld.
Dunn fügn sej an tau tußheln,
Wur dat mit ehr bissellt.

Un as s' den Hawer döschten,
Dor sei dei Lüffel rut,
Dunn weig sei ein lütt Kinning
Un weer noch nich mal Brut.

Dat sniit, dei Storm hult buten;
Dei Wihnachtsklocken gahn.
Sei horft entlang dei Straten,
In 't Og ehr Tranen stahn.

Sei haken wedder un pläugen
Un seiden Solt un Saat.
Dunn liggt ein up den Schraben
Schregreuer in dei lütt Kat.

Stratendirn.

Dor loßt ein Born anne Straten,
Is käuhl un kolt as 'n Sot.
Un kümmt ein arme, döstig Seel —
Hall, hallo, drink nich tauvel,
Du halst di füß den Dod.

Dor locht ein Mund anne Straten,
Upsminkt un brallig rot.
Un kümmt ein arme, döstig Seel —
Halli, hallo, drink nich tauvel,
Du halst di süss den Dod.

Dei olle Jumfer.

Du haddst ein Hart so vull von Leiw,
Wüxt gornich mit, wurhen.
Dei Kinner, dei Bägel, alls, wat du dröpst,
Dat kreg' dorvon ein Enn.

Un doch, in 't Og blew di bistahn
Ein Lengen nah eigen Glück.
Weerst jo för Danzen un Sollen nich — —
Man 't Leben hadd sin Rück,

Man 't Leben drew sin Spill mit di,
Kest di dat Og uck ut,
Dei Dag, dei kem, dei Dag, dei güng,
Un nümmer wörst du Brut.

Un nümmer wörst du 'n ihrsam Fru,
Dei Manns weer'n tau bequem.
Dat hewel ¹⁾ mit di, dat jökel ²⁾ mit di,
Un keiner, dei di nehm.

Un blewst glif rissig un glif rank,
Hest Pulver un Pilln uck slucht,
Un männig buntet Kled di maßt
Un heimlich süffzt un snucht.

¹⁾ und ²⁾ nedden, flirten.

Un haddeßt ein Hart, so vull von Leiw,
 Längst ögst du nich mihr ut. — —
 Witt wör din Hoor — dor künkt dei Dör — —
 — — — — — — — — — — — — — — — — — — —
 Dei Dod halt sich sin Brut.

Gewitternacht.

Du meerst dat irste Mal bi mi
 Dei swäule Sommernacht.
 Vull Rosen stünn dei Achtergorn,
 Dei Lust hett lockt un lacht.
 Dor bankt ¹⁾ un swulst ²⁾ dat düster up,
 Dat Weder blykt un kracht —
 Un so hett dat dörch Tit un Stunn'n
 In Hart un Hében maracht. ³⁾
 Nu kem dei helle Morgensiinn. — —
 Kift blot nah 'n Goren rut.
 Dei Bläder an 'n Boddn, dei Twig afknickt
 Von 't Weder in sin Wut. —
 Un doch, un doch — nah ein poor Dag
 Hett alls wedder frische Hüt. — — —
 Blot du min arm lütt Myrtenkron,
 Du gräunst nie wedder ut.

Astern.

Dei irste Snel! — Man dach anfangs, hei fopp,
 Doch föllt hei furt, ahn dat 't sich rühr un rüppel,
 Nu lett 't dei Yrd as 'n Olln mit 'n witten Kopp,
 Den jüst dei Winter dalslög mit sinen Knüppel.

¹⁾ und ²⁾ Gewölk türmt sich auf. ³⁾ wild arbeiten, toben.

Blot in dei Gorns swemmen Astern up den Sney
Bi'nanner mit ehr Blaumen, rund un roden,
As weerent luter lütt Blautplacken sei,
Ransprigt un andrög't an den Irdendoden.

Likenlichter.

Lis' stiggt dat Schummer nah den Dag sin Warf
In 't Finster rin — still is dei Stuw as 'n Kark,
Un blot zwei Lichter brennen up din Sark —
As weerent 't din Ogen.

Ehr bläufig Läuchens ¹⁾ gaht förfötjch ²⁾ inne Widn
Un willn dat tolle Düster helln nah alle Sidn
Un sick 'n Wegspor winn'n ³⁾ up korte Tidn — —
As mal din Ogen.

Un mäuhn un extern af ⁴⁾ sick bet up 't Blaut,
Un sact bei Nohrung weg ehr unner 'n Faut — —
Sei ampehn ⁵⁾ hoch von frischen mit ehr Glaut — —
As mal din Ogen.

Bet up den lezten Happen hemm s' kein Rauh,
Nu smölt uck dei — langsam wardn s' matt un mau,
Un lisen fallen dei beiden Flammen tau —
As lezt din Ogen.

Seelenlustmord.

Dei Seel danzt as ein smudet Gör weltlang.
Sünnschin in 't Og, as Melk un Blaut bei Backen.
Sei veit mit Bægels un mit Stirnings snacken,
Plückt Marl un Mos, un Bläumings uck dormang.

¹⁾ Der bläuliche Flammenchein. ²⁾ Fuß vor Fuß. ³⁾ gewinnen. ⁴⁾ abplagen.
⁵⁾ streben, bemühen.

Dor künimt Herr Hohn in 'n stiwen Slackergang.
 Deip liggt sin Dg. Dat Laster ded' rinhardt
 Ein in 't Gesicht völ dusend Käilln¹⁾ un Tacken,
 Leck em dat Hart von Schöns uck vor un blank.

Süh, uns' lütt Seel em dor inne Ogen steckt,
 Sin gierig Blaut brennt achter dünnen Stacheln.
 Sin scharpe Tung, dei smëdt dor Würd un Wisen
 Tau luter Pilers,²⁾ dei mit spiken Stacheln
 In 't zorte Fleisch chr rinnerdrapen lisen
 Un widerfræten, het s' tausamenbrekt.

Dei Discher.

Dadber Discher, Dadber Discher, wat ridst so benaut,³⁾
 Wat deist du so still, as weer di nich gaut? —

„Sühst buten uppen Hof dor den Hümpel Brød,
 Wur dei sick bewegt,⁴⁾ dat lett em kein Frød‘,

Dor wardn weck von bruft, dei kænt nich mihr rauhn,
 Min Sæhn, för mi gift nu ball wat tau dauhn.

If weit dat, dat ward ein Sark woll sin,
 Schultenvadder, dei liggt al lang in Bin.“ —

Schultenvadder, dat is ein tagen Gast. — —
 Weizt, dat deit blot dei Sünnenglast,

Dei æwer den Hof un dei Brød hensleit.
 „Wat redst du Sæhn, if weit, wat if weit.“

Will doch mal seihn. — — Ut 'e Dör hei störmt,
 Uewer 'n Hof un denn up 'n Stapel ruptörmt⁵⁾ — —

¹⁾ Käillen, Falten. ²⁾ Pfeile. ³⁾ erschrocken, ängstlich. ⁴⁾ Dieser Übergläube ist vielfach verbreitet. ⁵⁾ hinaufgestürmt, gestiegen.

Dei wackelt, dei rastert, schütt run von haben
Un ward den Jungen unner sic̄ begraben. — — — —

Badde Dijcher, wat büst so späd' an 't Wart? —
Möt hüt noch farig hemm'n ein Sark.

Dei letzte Fohrt.

Käppen Pött, dei steiht up dei Landungsbrügg.
Hei tröck sic̄ verleden vonne Schiffsfahrt trügg.
Dat leddig Leben bihagt em nich mal,
Hei geiht noch oft nah den Haben dal.
Steiht dor an 't Geländer, Hand an 't Kinn,
Un Gedanken lopen em dörch den Sinn.
Hei lädt in 't Water, hei ögt in dei Firn:
Wat danz dor ran as son smucke Dirn?
In 'n brunen Rock un witte Blus'
Ein vußtakelt Brigg vör Wind ransus'
Grad'tau up dei Brügg, dor leggt sei an.
Un up dat Schiff, dor steiht ein Mann,
Ein kräftig Kirl, uppe Schuller dei Litz
Un salutiert, dei Hand anne Müüz:
„Min leiw Herr Käppen, kamen E' an Burd,
Sall haln in 'n fröndet Land Sei furt!“
Dei Oll starrt em verwunnert an:
„Wat seggn Sei dor, min leive Mann,
Iſt füll up 'n fröndet Fohrtug führn?
Marsch weg, süß daun wi uns vertürn.
Iſt heff up min eigen Planken stets stahn,
Dei sünd üm dei ganze Ird rümgahn
So föftig Fohr in einen Ritt
Nah Nürden un Süden, bi Swart un Witt,
Dei hemm'n bi Island den Walfisch söcht
Un nahst den Tran nah Hamborg bröcht.

Sei deden von Aljund Stockfisch halen
 Un von Amerika kurn un kahlen.
 Uck Pest un geln Jakob¹⁾ hemm s' mitkregen,
 Oft naug för Monsun un Taifun legen." — — —
 Un dei Kirl: „Zawoll, ik weit, ik weit,
 Din Lében weer Arbeit un suren Sweit.
 Nu hest up 'e Ird nicks mihr tau daun,
 Nu kumm in 'n Land, dor du kannst rauhn,
 Wur Storm un See un Hannel swiggt,
 Ein golser Schémer up allet liggt,
 Ein miller Wind bei Backen strakt,
 Ein weike Hand bei Bedden makt,
 Ein lije Freu din Seel stets rögt." — —
 Dei Øll sick wit vörnæwer bögt,
 Dat em kein einzig Wurt entgeiht,
 Wat dor so säut an 't Uhr ransleit,
 Wat em so wirrig makt den Sinn,
 Dat Blaut em drift inne Dünning²⁾ rin,
 Dat em dei Kopp so swer, so swer. — —
 Winkt dor nich 'n Hand: Kumm her, kumm her! — —
 Treckt sach em æwert Gelänner ræwer — —
 Kluck, kluck! — Dei See, dei slöök em æwer.

Anhau.³⁾

Sommerabend! — Sünn an 'n Aufen⁴⁾ steiht
 As ein groter, runner, bleckern Teller.
 Nicks sick rögt; ein voller Wur blot geiht
 Mäuden Gangs allcain noch dörch dei Teller.
 Bör sin Roggenslag, dor blist hei stahn,
 Gottes Segen rings un sovel Pracht,
 Halms so stif un stemplich as son Fahm,

¹⁾ gelbes Fieber. ²⁾ Schläfe. ³⁾ Anhieb des Korns. ⁴⁾ Horizont.

Drägen kum dei Õhrn ehr Õewermacht.
 Dag för Dag drückt deiper dal dei Last.
 Un dei Õll pöllt rut poor Künern un bitt
 Sei entwei, wat s' al sünd drög un fast,
 Un dei Roggen woll is gaut taun Snitt.
 Ja, is rip! Morrn kriggt hei sinen Lohn.
 Rasch nah Hus! Doch wat summt dor för 'n Ton?
 Sünn swünn weg. — Un Abendwind künunt ran
 Von dei See mit sinen käuhlen Aten,
 Kriggt dei Halms dor un den ollen Mann
 Allmit'nanner in dei Sit tau faten,
 Fohrt dörch mäude Knaken, indrögt Fleisch,
 Weckt den, dei lang sleep, den slimmen Gast,
 Un in Vost un Kehl, dei drög un heisch,
 Kümmt dei Haust hoch. — Un dei Kopp, dei sadt,
 Un dei Lust ward knapp bi apen Munn'n,
 Un dei Õll steiht dor, krummpuckelt un dufnackt,
 Steiht dor as dei Halms rings in dei Runn'n.
 Bewern all, as dröp ehr al dei Seiß — — —
 Un 'e Õll haust ümmer noch... noch eis... noch eis...

Œwerwordn.¹⁾

Hei wull sei œwerwardn — dei velen Bäufer,
 Dei in sin Stuw stünn'n an dei Wänn'n entlang
 In brunet Ledder, upschicht't as Briketts,
 Dei preßt un formt woll weern ut Blaut un Bregen
 Bon Dichters, Denkers aller Tungn un Tiden. —

—
 Hei lett sei rinspaziern nu in sin Seel,
 Wenn hei dei stillen Nächte dörch dor sitt
 Un leßt un sinnt un sick den Kopp termautbarst.

¹⁾ Besiegt.

Is nich so licht — twors lopen all dei Reigen
So glatt un so egal up jedet Blatt
As buten dei Chausseen dörch dat Land.
Doch all dat rike, vulle, wirre Leben,
Dat dörch dei Minschheit sit Jahrhunnerten
Henbrus' un sus'te, sleek un kröp un krönnig,¹⁾
Dor wank un weimerte un schimp un schölper,²⁾
Un dat nu hannt weer in diss' swarten Zeiken,
Diss' krusen krickelrackelüm Baukstab'en,
As man in 'n Käfig allerlei Gediere
Inspunnt un rinsett' in 'n zoologischen Gorn,
Wur sei nu achter 't Gitter rummerrönnen
Un ruterwilln. — Wer hett den isern Maut
Un nödigt s' rut — un wecker will sei meistern,
Wenn sei sick wild un wütig up em stört'en? — —
Hei deit 't un kennt kein Angst un geiht up dal —
Un deit sick Dag un Nacht mit rümmerslan —
Hei will sei øwerwardn — dei velen Bäufer — —
— — — — — — — — — — — — — — — — — —
Un eines Morris fünn man em in sin Stuw.
Dor buten walte jüst dat Leben up,
Dei irsten Bahnen sus'ten unnen lang,
Schregæwer in 'n Hain slög al ein Amsel.
Hei hürt s' nich mihr. Hei seet as fünst an 'n Disch,
Den Kopp runsackt up 'n grotet, dicdet Bauk.
Dei rechte Hand null grad ein Blatt ümslan
Un frische Köst un frischen Drunk bisorgen:
So fünn man em. — Dat Licht von sine Ogen,
Bon Lif un Leben weer em lis' utgahn,
Jüst as sin Lamp, dor sei kein Öl mihr hadd —
Dorför sleek rinner nu bei Morgensünn
Un strakel mit ehr warme Hand alls øwer
Un mök dat hell un licht. Blot in dei Ecken
Un an dei Wänn rings, dor blew dat noch düster,

¹⁾ trachzen, husten. ²⁾ spülen, überschäumen.

Dor trugt sei sick woll nich so rechten ran,
 Dor stünnen jo in Reih un Glitt dei Bäufer
 As Kriegslüd' in brunleddern Panzers dor
 Un segen irnst un truzig up ehrn Find,
 Den sei in 'n iherlich braven Kampf haddn daljan,
 Wil hei ehr Seel un Hartblaut rowen ded,
 Dat dei em hellen fülli den Lebensweg. — — —
 Ein gegen dusend — künnt nich anners kamen —
 Sei weern em ewerwordn — dei velen Bäufer.

Irdmann.

Novemberdag! Dei Lust jo frisch, dei Hében gris.
 As reiden Stahl glemint up den See dat dünne Is.
 Strik mit minen Teckel dor dörch Musch un Kolf,
 Seih plümpern up dei apen Stelln ein Aantenvolk.
 Rasch achter Rusch un Busch dal, üm dat tau bilurn.
 Uck Irdmann dükert sick un sitt mit luring Uhrn.
 Hest em nich kennt mihr? — Echte Raß; as 'n siden Dauf
 Fäuhl sick sin Fell an un hei was as Minschen klauk.
 Horch, dor 's 't mit 'n mal, as wenn in 't Schölpwark sick
 wat rögt,
 Un hurr! swerfällig stiggt vör uns dei Swarz tauhöcht.
 Den Drilling an dei Back, scheit tau, is ganz egal.
 Un as 'n Klumpen Bli seilt eine von dei Aanten dal.
 Son föstig Schritt von 'n Lann — un fuck, as hest 't woll
 seihn,
 Ward Irdmann rantissäuten mit sin fortan Bein.
 Will apportiern — un is al ran — un bückt sick dal,
 Dat hei dei Aant, dei mank dat Is rinklemmt is, ruterhal.
 Doch bi dat Tasen knackt 't, dat Is sick runnerbögt
 Un breckt — hei stört't koppesæwer rin — kümmt wedder
 höcht —

Un planscht un ampelt mit dei Vörbein sick up 't Is —
Un will sinen Lif von achterwärts rupschuben lif',
Doch knister, knaster, ritt 't nah alle Siden fort un klein
Un breckt von nigen unner dei lütt Last vonein.
Hei fött von frischen wedder nah, doch all sin Künft
Un all sin Mäuh sünd hüt vergebens un umsünft.
Hei markt' dat woll un lud hei günsen ¹⁾ ward.
O Gott, wur sned' dei Ton mi scharp un deip in 't Hart.
Un düller ward hei alschen, palschen, düller winselt hei,
An 'n ganzen Körper flüggt hei al vör Angst un Weih.
Sin Og, dat kift so bang, ik fäuhl 't in 'n Harten brenn'n,
As wull dat beden mi: „O mak dor doch ein Enn'n,
Wat fall dei Dual un Angst, wurtau dat Mäuhn un Maddeln,
Kein Hülp is mæglich, langsam möt 'k tau Dod mi spaddeln.“
O ik verstünn em woll — — sack achtern Wid tauhop
Un schuf ein Kugel fix in drütten Flintenlop.
Min Frdmann künnt 't nich sehn, un ik legg an un ziel. —
Dei Tähn tausamen un dei Ogen tau 'ne Wil,
Treck ik den Hahn mit 'n bewrig Hand. — Ik hür den Paß,
Dei Kugel simmen un upt Is einen hellen Blaff,
Klüng as ein Dank, un as ik 't Og wedder open rit',
Löppt mi ein Tran dal — un dei Fläch liggt stumm un
wit. — —
Güng still tau Hus. — Öft is dei Dag al wedder kamen,
Doch nie heff ik an em ein Flint inne Hand wedder nahmen.

Verkämpft.

Harwstnæbel starwen up dei Woldwisch dor,
'Sünn bohr ehr in dei Flank sin blanken Spraten,
Un brungel Bläder gräut' as Dodenkränz. —
Wat Dod? — Hürst 't Leben nich as 'n Löwen brüllen,

¹⁾ winseln.

Süßt auf den Flugblitc hahn een zwang¹⁾ Kiel.
Dei Rät is 't Gern den Reet deiz rin in 'n Nader.
Taufamentholz bei Lutz us' in ganzen Lue:
„Ho — ho — ocha²⁾ — dei Wergenwind droggi' i zuher
„Sill Hachtu machen — weder will mi hämm? —
Wedder hämkt nuf harf? — Süß fil. der meist nuf ein!
Ho — ho — ocha — du wißt den Reiter diien?³⁾ — —
Is uff 'n ferlichen Kiel, dei ramböit lämmnt.
Dat achter em itöwi Frd un Lew tauböcht.
Zwei nre Lempen, ⁴⁾ so dei beiden itahu.
Bohrt Eg in Eg, as „wer will wat von mi?“ —
Rich lang gefüdfelt, dal mit dei Geweih.
Dat sei von unnen rupper faten kanen.
Knids — knads — as reiden Strahl prall'n sei taujam
Un ehre Spraten schuben sic in' nanner
As scharpe Radels, bei taujam tau neihu.
Dei Lichter blizen witt in wille Nut,
Dei Rüstern widen sic — in witten Welln
Strömt rut dei heite Damp von Lis un Leben.
Hart geiht dat her, nehmt heid sic jo nich vel,
Un möten s' in dei Knei, gellt dat för zwei. —
Nu wedder hoch! — Dei Hinnerhäuw fastsett
Un deip rinstemmt in Mos un swarte Frd.
Dei Muskeln spannt, dei Knaken stif as Pähl,
Dat Hoor an 'n Hals strüwt as son Fedderkragen.
Holt stopp! — Nu 'n half El vör! — Nu wedder frög!
Nu gor in 'n Dreih, nu ganz in 'n Küsel rüm. —
Ein Ringkampf in dei wide Woldarena,
Mit vel Taufikers, all dei Büsch un Böm —
Prisrichters stahn sitwarts up einen Hümpel,
An 'n Duzend Ricken sünd 't, un ögen räwer,
Wer von dei beiden sic den Pris nahst halt.
Dei Blazhirsch woll — süh, wur hei rasch frögbuckt,
Un nu mit aller Wucht nah vörn rinschüfft

¹⁾ stolz und stark. ²⁾ Helden, eigenl. Ober.

Sin Ogenspraten ünner dat Geweih von 'n Gegner,
Un — Hals hoch! — wist woll, un wenn du uck hast' t.
Un noch mal! nahsat't — knix — knax — seggt dat Knick
Un brecht un gnurrsch — gnurrsch — dreicht 't sick langsam
rüm —

Gnurrsch — gnurrsch — un uck bei Ogen bréken lis'
Un dreihn sick rüm — flapp sleit dei Körper dal. — —
Ho — ho — gewunn'n — nu noch bei Spraten rut!
Un denn, Kopp hoch! O, Welt, mur büst du schön,
Sieg ruschen all bei Böm, Sieg brüllt sin Schrigg.
Un nu dat Rudel rinner in dei Schonung
Tau Leiw un Lust — ho — ho — bei Spraten rut!
Wat fehlt bei Dinger denn — trampst as vertüft,
Un treckt un dreicht — knix segg'n dei spiken Enns
Un splettern af un fleigen run in 't Gras.
Man dat dat anner üm so bëter höllt,
As drück bei Siegerkron hei sick tau fast
Un friggt sei nu nich wedder run von 'n Kopp.
Me, geiht nich! — Un hei ward al mäud un matt
Un bëwert al an 'n ganzen Lis, un runner
In dicken Druppen leckt bei Sweit vonne Flanken.
Un denn bei Döst, bei em dor binnen brennt.
Hei müß, Gott wüß, em löschchen irst, un sleet
Sick mit sin Last ran nah dat stille Soll,¹⁾
Bur hei süß alle Abend güng tau Drunk.
Dat kühle Water wör denn doch woll löschchen
Bei hitt em un bei Angst — bei Dodenangst — — —
—
Un dor an 't Soll fünn'n em annern Dag bei Jägers,
Em un sinen Find, in 'n Dod friedlich vereint.

¹⁾ Leich.

Förn Daler un adit . . .

Maleins in uollen Tiden, dor hemm uns' Börwesers, dei
 Heunen,
 Wenn recht vull Wähldag sei seeten oft æwer dei Ostsee
 heræwer
 Fangball mit'nanner woll spelt mit gor mächtige Feldstein
 un Fels'blöd,
 Bannige Burzen, kein ein, dei poor Bentner nich wög up
 den Dësem,
 Rund odder kantig, sei nehmen s', so as sei herrümmer dor
 legen,
 Odder sei halten sick weck von dei Barg, wur s' as Teigel
 weern upsett't.
 Hei! — wur dei Dinger losdanzen un rup in den Hében
 rinsummtten
 As klumpig Bægel ahn Flünken, un hui! so hoch deden s'
 fleigen,
 Dat sei kein Og mihr wohrschnugte un blot noch dei Uhren
 vernöhmen
 Von haben runner ein Brummen, as seeten dei Wulken vull
 Hummeln.

Blot hen un wenn mal kemt 't vör, dat ein Speler nich recht
 bi dei Säf weer,
 Dat hei den Ball nich mihr sat't kreeg, denn wör dei tau
 Bodden dalsusen,
 Griminig un brossig as 'n Eiver, un wäuhlt mit sin Snut
 sick dor rinner,
 Bet em dei Kraft nahst verleet un hei ruhig un still blew
 biliggen. —
 Jüst so weer gahn dat den Stein, dei noch hüt up dei
 Maßlower Feldmark
 Dicht an dei Landstrat nah Plau up Bur Bingeln sin Haue
 hett sin Lager.

Naugt al por dusend von Joehr dor, rinbeddt mirrn manf
 Knirkbusch un Fichten.
 Wör so bi lütten nu olt al, dei Sünn un dei Stormwind
 un Regen
 Gröw em vel Schrumpeln un Krullen in Backen un Börkopp
 jo rinner.
 Mos ucf un Heidkrut versöchten ganz langsam em øwer tau
 warden,
 Spinn'n an em rupper all Joehr ehre Ranken wat höger un
 dichter,
 As will s' em taudecken, dat hei von all sin Strapazen kann
 slapen.
 Mäud naug jo weer hei, wat hadd hei nich all al bilewt
 dörch dei Tiden. —
 Leigen woll müß hei, wuß seggn hei, dat nie nich kein Freu
 em hadd drapen,
 Hett jo all Joehr wed, wenn Lewarks tensköppen ehr Lieder
 hier singen,
 Wenn dor bei Plaug un bei Halen hengnurrschen dörch
 Acker un Braken,
 Wenn nahst bei Kurnhalms wiwagen un lis' ehre Ohren
 dalbögen,
 Un bei vull Fäuders in 'n duwwelten Gang nah bei Schünen
 rinswanken.
 Wenn denn bei rotbacken, hellhoorgen Görn up bei Rüm
 kenen häuden
 Gris'grage Gäuf, swartbunt Käuh un sturrwullige Snucken,
 Wenn sei, wenn 't kolt ward, drög Buschwarzick sick säuken
 un Stoppeln uptrecken
 Un sick ein Füer anböten, ehr klammigen Hänn wat tau warmen,
 Un up den upractten Acker noch heimlich bei Tüffel nahsäuken
 Un in bei glänige Asch sei mit spizige Finger rinleggen
 Ganz in bei Schell, bet sei upbosten sünd — ei, wur schön
 dei mal rüken!

Oewerst uch klætrige Tiden weern kamen un bröchten vel
 Unrauh,
 Allerlei frömlännsche Völker, Gott wüß nich, ut wat för ein
 Gegend,
 Dei sick nich führten an inheimischen Globen, Gesäge un
 Moden
 Un dei as Willn hier hus'ten, dat lang noch bei Lüd' von
 vertellten
 Un mit ehrn Namen ehr Kinner hang möken, wenn s' unnorig
 weeren.
 Slimm meer dat west mit dei Wenden, dei sehnigen, riwwigen
 Krauters,
 Dei sick hier Hübung un Land von den sassischen Stamm
 müssn erstriden.
 Un all dei Kräft, dei in Lif un in Seel untre Deck drömg
 drusen,
 Böran dei willen un wütigen, wören dunn losmaht vonne
 Keden.
 Un beide Völker, dei stöddn up 'n anner di los as poor
 Bullen,
 Wenn ehr tau lütt ward bei Weid, un dat geiht denn up
 Lëben un Dodsin.
 Un vel roð' Blaut hett uns' Stein dunn upfungen, wenn von
 dei beiden Parteien
 Up sinen Rüggen wörn henflacht dei Kriegsgefangenen dei
 Götters.
 Oewerst bei Sassen, dei steeken bi lütten ehrn Find doch
 in 'n Büdel,
 Un ut dei beiden Kulturen wüß langsam ein nige Mischung.
 Doch ball dunn kem al ein frischet Gewitter mit Dunner
 un Blizen,
 An dörtig Joehr stünn dat haben un slög ball mal hier, ball
 mal dor rin
 Mank Katholik un Luthraner — weer west di ein groter
 Zammer.

Denn mal bei Swed hier un denn bei Kroat, denn bei Bayer.
Rowten un plünneren all woll lik vel, dat rein gornicks mihr
æwrig.

Un lange Jöhrn mügten hengahn, bet dor wedder Gras
æwer wussen,
Bet Flit un Wollstand wedder infihr un dorblew bi Bur
un bi Bäuner.

Twors hadd bei Franzmann sin Hand noch ein forte Tit up
dat Land leggt,
Uewerst mit Schimp ball un Schann jög man furt em as
Gäu' ut den Goren,
Wat hei för Fisematenten uck mök un zackrell un futer.

Hüt nu, nu liggt hei mal wedder up 'e Hork, wat upstunns
müch rutbräuden,
Denn in dei Neeg flügen wedder son snadsche Würd dörch=
einanner,
Bur keinen Klauf man in friggt, un dat schinte, as weern
dat Polacken.

Richtig, dor kamen s' al ran, ein ganz Haub', all mit Schüffel
un Spaden,
Un wat hett Gott woll tau daun, sei stellen all sick in 'n Kreis
uum em rümmer,
Grabn bei Siden em fri, dat ganz barst un heil hümmelt
hei dorliggt.

Achtung, nu trëdt bei Schachtmeister nah vör un nimmt finen
Tollstock,
Mett unsen Fründ den Rüggn un bei Siden un seggt tau
Bur Pingel,
Dei uck al dorsteiht, bei Pip in den Mund un bei Hand in
dei Taschen,
As güng bei Sak em nicks an: „Ja, recht hemm S', is 'n
prächtigen Slüngel,
Denk, so bi 'n Daler un acht is hei wirt, so vier Mark
ward hei bringen.“

„Daler un acht, ja, 'n Daler un acht“ — so summt dat den
 Stein in dei Uhren,
 Summt noch dei linglange Nacht dörch, dor hei nu so frigrast
 möt dorliggn,
 Un em dei hárwstliche Nachtlust inne Sit pust, dei Dau em
 deit netten,
 Dat hei kein Òg kunn taudaun. Un an 'n annern Morgen
 al tidig
 Sünd uck dei Kirls wedder dor un gahn em nu düller an 't
 Mager.
 Bohren em rin in dei Siden, dat Knaken un Fleisch em bewern,
 Leggen wat Scharps in dei Löder un stoppen dei Wunn;
 doch kümmt anners
 As mit dei selige Fru, ja, dat brennt mal un deit upblücken,
 Brummt denn un baugt as verrückt, ritt intwei em von
 haben bet unner.
 Un denn nochmal un nochmal — lett nich nah, bet in dusend
 Stüden
 Hei utenanner is spilt øweru Acker, as wenn hei dor seit
 weer.
 Un wenn tau grot blew ein Stück, dat slan s' noch in'n Knid
 mit ehr Hamers.
 Un dei Pollacken, dei säulen nu Stücken för Stück in dei
 Schufkor,
 Bringen sei hei nah dei Landstrat, dei tau ein Chaussee nu
 ward utbugt,
 Schüdden sei rinner kopphäster in 'n Spor, dei dortau al
 is utschüppt,
 Streuen ehr Sand in dei Ogen un brusen ehr Water in 'n
 Nacken,
 Klistern dei Stücken losbinnig tausam, un ranzullen dei Walzen,
 Drücken un pressen s' in 'n Klump, dat s' nich rühren un
 rüppeln sick können,
 Un dat sei stillliggen möten, wenn Kopp uck un Hart ehr
 dull weihdeiht.

Hoi, un nu kamen dei Autos un lichtbugten Fedderwagens,
 Rasen nu æwer eht weg nah dei Stadt hen tau Markt un
 Theater,
 Uewerst vel düller noch drücken taur Harwsttit dei Räuben-
 führen,
 Stöten un stufen, dat unner ehr Last dei Steinstückn daun
 bewern
 Un lising gnurrschen, as wenn sei in 'n Drom dor wehlagten
 un süffzten.
 Hürst, wat sei grummeln: „Förn Daler un acht, ja, förn
 Daler un acht!“

Ehr Tru.

„O Hannes, if bidd' di, seih di vör,
 Mi 's hüt dat Hart so bang!“
 „Mark, if bün doch kein lüttet Gör!““
 Geiht stor den Weg entlang.
 Dor dunnert dörch dei Barg ein dull Gefrach,
 Ein Hulen un Susen, ein Schurrn un Marach.
 Steinßlag! O du leime, leime Tit,
 Deit al ein susen ran.
 Hans springt, so fix hei kann, bi Sit,
 Doch 'n Küsel fus't vöran
 Un stött em dal, dei gewaltig Kauh — —
 Un dei grote Felsblock deckt em tau. — —
 Ein Ollern kömen un all sin Frünn'n,
 Ja, woll bei ganz Gemein
 Un söchten, wat sei säufen küm'n
 Un fünn 'n doch kein Gebein.
 Un ball Ied sich eht Klag un Gejegg.
 Ein Martel setten s' em an 'n Weg.

Blot sin Marik em nich vergeet,
 Hödd dor dei Käuh up 't Slag,
 Un up den groten Stein sei seet
 Un rohrt dor Dag för Dag.
 Dei Stein swümm in ein Tranenflaut
 Un drünk ganz lisen dat witte Blaut.

Drünk dat den Sommer ut un dut,
 Drünk dat von Stunn tau Stunn'n,
 Wat ut dei trugen Ogen sprüng rut,
 Drünk dat mit helligen ¹⁾ Munn'n,
 Dat em 't dörch alle Adern rull,
 Dat em dat Hart wör æwervull.

Un as nu nahst dei Winter kem,
 Dei harte, starke Mann,
 Un em in sine Arms rinnehm,
 Füng hei tau basten an
 Un reet von haben bet unn'n vonein.
 Ut'nanner föll dei grote Stein.

O M'riken! Din Hans! Wur du di freust,
 As du em wedderfünfst.
 As du em an din Hart updäust, ²⁾
 Em noch mal küssen künfst.
 Un nehmst em 'n Dod uck nich mihr af:
 Hei kreg doch wenigstens 'n iherlich Graß!

Swig still!

Fif Stunn'n bædel hei in einen Ritt,
 Fif Stunn'u in 'n weiken Sand.
 Dei Kraunen slögen nah Nurden mit
 In ehr grif'grag Gewand.

¹⁾ trocken, durstigen. ²⁾ austauen.

Un as hei kem vör 'n König sin Sloß,
 Dunn stünn dei Sünn in West,
 Dunn leep dor rüm ein waltig Troß,
 Dunn swierten dor lustig Gäst. — —
 Swig still, min Hart, swig still!

Min Sæhn, so bleik is din Gesicht,
 Du bringst doch Glück un Sieg? —
 „Ja, Vadder, all dei Rebellen sünd richt't,
 Tau Enn dei bläudig Krieg.
 Nu singt dei Fröden sin Melodie,
 Rich mihr dei Revolutschon,
 Kein Arm hæwt sich mihr gegen di,
 Grippet nah Regierung un Kron.“ — —
 Swig still, min Hart, swig still!

Min Jung, du bewerst as 'n Sünder jo,
 Verlürst du din Seelenheil?
 „Ne, Mudder, min Seel is still un froh,
 Sei kreg' woll ümmer ehr Deil.
 Un quüchten dei Pird', un blizten dei Sporn
 Un meih sin Swatt¹⁾ dei Murd
 Mit Hulen un Eusen, Schrigen un Rohrn —
 Alls güng mit Gottes Wurt.“ — —
 Swig still, min Hart, swig still.

Min Hans, wat kifst du so schüchtern un schu,
 Hest du mi nich mihr girn? —
 „Min Leiwung, blew di ümmer tru,
 Büst noch min säute Dirn.
 Un bluckten dei Lagerfürs in dei Runn'n,
 Un hemm'n dei Salwen kracht,
 Il fünn woll ümmer ein stille Stunn,
 Bur if an di heff dacht.“
 Swig still, min Hart, swig still! — —

¹⁾ Ephawden.

Un nahst, dor kem dei düster Nacht,
 Unrauhig up 't Lager hei leg'.
 Dat ganze Elend, Slacht bi Slacht,
 Nochmal tau höcht vör em steg'.
 Dat wide Rik ein Murd, ein Brand,
 Ein Wildheit un ein Gier.
 Terstampft dei Feller, verwäust dat Land,
 Dei Minsch dot, weckt dat Dier. — —
 Swig still, min Hart, swig still.

Un Füst, dei ballten taun Heben sicf:
 Verflucht, ji Schufte, ji.
 Wat sprökt ji von Friheit, Recht un Glück
 Un gewt uns Pulver un Bli.
 As wi dei Kör ut 'n Dreck ruthalt,
 Dunn, as dei Find in 't Land,
 Dunn fülln wi wardn so rik vitahlt,
 Jawoll, mit 'n leddig Hand. — —
 Swig still, min Hart, swig still.

„Wat wist du, sleist ball drang, ball dull,
 As wör di dat Leben so sur.
 Di röp doch dei Pflicht, din Badder dat wuß,
 Un doch, du brökst dinen Smur,
 Hest holln di jülbē nich bei Tru.
 Ewig Nacht, mak allens gaut.“ — —
 Dei Dolch gnurrscht dörch dei stille Ruh,
 Dal sidert dat rode Blaut. — —
 Swig still, min Hart, swig still.

Dei Wilddeif.

„Un heff if minen Fiend dotslan,
 Up 't Dack em sett' den roden Hahn,

If Ræter den riken Buren:
Wat nehm hei uck dei smude Dirn,
Den Wæwer sin Lisch, dei is hadd girn,
Dei mi mal Tru hett swuren.

Un bülgt uck dei Storm as dei folle Flaut,
Hei kühlt mi doch nich 't heite Blaut;
Dat Wæder deit mi keinen Schaden.
So wit sünd Mur un Heid' un See,
Dor stahn noch männig Hirsch un Reh,
Dei geben einen saft'gen Braden.

Un malt ji in 'n Dörp Wunnermarken un Larm
Un schickt mi up 'n Hals Jäger un Schandarin:
Dei Deuschert fall ehr 't lohnen.
Noch Holl 'k bei Flint mit 'n isern Fust,
Noch nie is ein Kugel vörbi mi su't,
Noch heff ik bei Tasch voll Patronen!" — —

Sin Aten geiht fort; sin Og' fidt wild,
Hei drängelt dorch Busch un Ruh'r fidt hild,
Dei Diere flüchten as vör 'n Schugels.
Ein Stämm liggt dor; hei ward henslan
Un bi dat Fallen losdrücken den Hahn:
Midd'n in 't Hart rin drapen dei Kugels.

Schulzenmudder.

Ja, ja, min Sæhn, mi is wat lichter hüt un frisch.
Hest recht, schön Wæder, un dei Sünn so warm up Wold
un Wisch.
Kumm, schuf den Rullstaul mi mal ran an 't apen Finster. —
So 's 't gaut! Süh, an den Gorntun bläuft al Rölk¹⁾ un
Finster.

¹⁾ Schafgarbe.

Un achter em dei Rogg ward jo al ornlich witt.
Noch vierteihn Dag son Warmnis, is hei rip taun Snitt.
Un dor up 'n Barg dei Hawer, dei hett uck sinen Schid,
Lett ornlich düsterblag em, steiht woll rein wat dic.

Wat seggst, dei künstlich Dünger gew em sonne Drift?
Mükt dei woll, wenn uns' Herrgott nich den Segen gift?
Doch sit den Hierjung an, weiß Gott, du möst mal fläuten.
Hei wort sin Spill un lett dei Starken ruhig in den Weiten.
Dor sünd jo Lüd in 'n Brauk? Du lettst woll Tors al steken?
Wat tidig noch. — Hest recht, möst in 'n vörut jo räken.
Nu is noch Tit, ball kümmt dei Lust mit all sin Slaben.
Wur lang, denn is 't am schönsten wedder achtern Aben.

Ach Gott, un denn soll jo nah'r Stadt uns' lütte Hans
Up Schaulen dor, lat em nich inheimsch wardn dor ganz,
Un gor studiern — süh, kamen woll kein Kinner mihr
As hei, un uns' Geslecht sitt al fit öltlings hier.
Wurtau soll hei sin Fäut unner fröm Lüd' Dischen steken
Un kann as frier Mann up Hof- un Dörpstäd' spreken.
Dei Jugend will dei Frömm' — oll will sin eigen Kram.
Man schägt dei Bein irst recht, wenn man ward swac un lahm.

Wat seggst du, wist för mi naher den Dokter halen?
Wat soll dat heiten, un wurtau den noch bitahlen?
Dat Schörn in Matt un Drög, dat müß dei Gicht jo bringen.
Dat Geld weer rein wegsmeten, hei deit s' uck nich dwingen.
Un kümmt min Tit un Stunn, kann ruhig gahn vonne Frd.
Min Arm un Fäut sünd swac, wat soll if nu noch hier.
Un gaut inne Reig' is Hus un Hof un Beih un Fohrt.
Höllt ümmer so, min Sähn, denn hett dat Leben Ort.

Doch hür! — Daun woll dei Pölk, dei up bei Meßbucht
 schrigen,
Dei Dirn vergett sei oft um lett s' ehr Recht nich friegen.
Sei möt glik hen! — — Süh dor, wat kümmt dor üm dei
 Ecken.

Dei Zimm'n, dei swarm'n — daun armdic^t ut dat Tieolloch
trecken.
 Lop fir, süss teihn s' noch weg. — — Sei bögt sic^t ut den
Stauhl,
 Ehr nahtauseihn — ein Stich inne Sit — ehr ward so
swaul —
 Sei sach^t torügg — dat Og, dat föllt för ümmer tau — —
 Un buten sitt un brött dei heite Middagsrauh.

Mudder un Söhn.

Haddst em al lang in dinen Harten dragen. —
 In dine Dröm, dor glémerten sin Backen,
 Dor danzten sine fortan, prassen Beinings,
 Dor hal sin Bost so deip un kräftig Lust,
 Dor kled'ten em din Häum'n mit Samt un Sid'.
 Un sleep doch noch den ururew'gen Slap —
 Wüß keiner, wur — woll einerwegt in 'n Hében,
 Wur Hübung hadd dei warne Maienwind,
 Dei sanft un sachting streek dei Knuppens open —
 Odder einerwegt up Irden, mur dei Nixen
 Rümswewten in ehr witten, widen Sleiers.
 Un klüng kein Sing un Sang, kein Fläut un Fidel,
 Dei em upweckten un em bröchten ran,
 Un drögst em doch so lang al in dinen Harten.

Dor kem ein Mann dorher in 'n blonnen Bort,
 Sin Ogen bližten unner buschig Branen,
 Sin starke Arm, dei led sic^t üm din Lif
 As buten Börjohrslust üm 'n pläugten Acker,
 Un dine Seel wör still in 'n selig Wirruis,
 Still as dei Nachten üm Zehanni rüm.
 Din Lippen lachten lisen vor sic^t hen

As Sünnshin æwer Blaumengorns un Feller,
 As 'n Karkenklock, wenn sei tau Middag röppt. —
 Un unner 'n Harten wüß dat langsam hoch

Un sprüng an 't Licht un dehnt un reckte sic
 Un leg so fröhlich nahst an dinen Harten,
 As an dei Ird dei Weitenhalm dor hinn'n,
 Wur Immu un Hummel ehre Märken summen,
 Dei jungen Hemplings¹⁾ up dei Wid'twäl²⁾ wippen
 Un Träms' un Radel³⁾ in 'n Südwestwind danzen.
 Un gewst em mit, als wat du geben künft.
 Wat du an Sünnshin in di haddest upspifert,
 Ström up em dal as 'n vusser Sommerdag.
 Un hölst em doch tau dull an 'n Tægel nich.
 Friheit un Freu weer'n fine Spelkamraden.
 So sprüng hei ball heil lustig ewre Ird,
 As dat brun Fählen in dei grote Koppel.
 Wur dat so nürig rufft in 't gräune Gras!
 Mit finen langen Swanz bei Flanken pitscht,
 Wenn em taunah bei Brem's un Schulpus'⁴⁾ kümmt!
 Un smitt den Kopp in 't Enn un wranscht un wiehert
 Un licht — un licht — un heidi sus't dat weg —
 Denn æwer'n Barg kümmt röwer 'n Tog von Meiher^s.
 Ehr Seißen gnurrschén un ehr Streß, dei kräschén,
 Ehr Snack un Lachen klingt — un lisen fallen
 Dei Hälms un Blaumen, dei noch gister abend
 Sovel vertellten — dei lütt Brun kriggt Angst —
 Hei bädelt⁵⁾ rin bet in dei büdelst⁶⁾ Ec^k,
 Wur dat so murig is — un hei sact in
 Un will wedder rut un alscht un palscht un wrangt.
 Un ümmer deiper, deiper trecken run
 Dei swarten Hänn'n em in ehr düster Rik.

¹⁾ Hänfling. ²⁾ gegabelter Weidenzweig. ³⁾ Kornblume und Kornrade. ⁴⁾ Stech-milden. ⁵⁾ rennen. ⁶⁾ äußerste.

Wat bewerst du, min Sæhn, du flüggst jo ornlich.
 Hett di denn wen wat dan, deit di wat weih?
 Wat redst du dor von 'n groten, swarten Mann,
 Den du hest gestern in dei Schuppstunn drapen
 Un dei di seg'nt hett mit sin breide Hand.
 Du büsst woll mäud un lahm, kumm, legg di slapen —
 Un düster ward dei Nacht, kein Stirning glumint,
 Din Õgen daun sid tau, din Bost föllt in,
 Dei Klock in 'n Harten deit nich wider gahn.
 Un buten ruscht un russelt dal dei Regen,
 Un gele Bläder fallen, trurig stahn dei Böm,
 Dat sei so kahl sünd wordn an Lif un Seel.

Mu dreggst du em in dinen Harten wedder
 All lange, lange Jahr — din Hoor wör witt,
 Witt as bei Acker ward taur Wihnachtstid.
 Un in din Dröm, dor glänzen wedder sin Backen,
 Dor danzen sine Beinings, Arm un Bost.
 Un flöppt doch wedder nu den ew'gen Slap.
 Un weizt nich wur — einerwégent woll in 'n Hében,
 Wur dei oll Nurdwind wahnt, dei finster Mann,
 In den sin istkoll'n Hänn'n jo alls verschreut,¹⁾
 Odder einerwégt uppe Ird, wur sitten deit
 Dei grise Nebelfru, dei nich mihr lachen
 Un rohren kann, blot Truerkleider spinnt. — — —
 — — — — — — — — — — — — — — — —
 Un gift nicks, dat em wedderbringen kann.

Taudecken.

Dat Düster künmt — — — — — — — — — —
 — — — — — — — — — — — — — —
 As if lütt weer, dummi hadd if hannig Angst,

¹⁾ verborrt.

Wenn dei Nacht so lis' œwer dei Feller ransleek,
Denn sei seet vull Späuken un Bulemanns,
Dei mi pisacken un œwerhappsen wullen.
Œwerst denn tem min leiw Mudding
Un street mi dei Hoor ut bei Ogen,
Un wischte den Sweit von 'n Börkopp un dei Bang ut 'n
Harten

Un vertellte Geschichten un sündig allerlei Lieder,
Un mök dat Bedd för mi t'recht
Un deckte mi tau — — un ik slöp lisen in — — — —
—— —

Hüt bün ik ruhig, wenn bei Nacht kümmt
Un ehr käuhlen, weiken Hänn'n up mi leggt.
Ik weit jo, dei Stunn'n lopen hen —
Ein bi ein —
Dei Hahns fangen an tau freiden — hier un dor —
Dei Dag swingt sich den gelen Sünnsack up
Un seit dat Licht ut œwer dei Welt.

Un is hei leddig, kümmt wedder bei Nacht —
Un ik mal dat Bedd för mi t'recht
Un deck mi tau — — un slap lisen in — — — —
—— —

Un mal eins, denn kümmt ein Stunn,
Weit nich, wat denn dat Für in 'n Aben bullert,
Wat ein Gewitter œwer uns steiht un draugt,
Wat up den Bom bei gelen Appel ripen,
Œwerst ik glöw, ein stille Klorheit ward denn sin,
Um mi un in mi, un alls, wat mi noch quält
Ward von mi affallen as von 'n Bom dei Bläder,
Wenn bei Harwstwind dorœwer weiht.

Un bei Dör klinkt apen tau ein nige Welt.
Un ein unbikannte Hand maßt dat Bedd t'recht
Un deckt mi tau — — un ik slap lisen in — — — —
—— —

Un bei Ewigkeit kümmt. — —

Lat' man . . .

Lat' mi man liggn, wur ik dau starben,
 Min Heimat is dei ganze Welt.
 Lat' man dei Mächte wedder arben,
 Wat s' mi bi lütten hemm'n tautells.
 Lat' mi man liggn, wur ik dau starben!

Nimm, Mudder Ird', wat du ded'st bugen
 An Sehn un Knaken, Fleisch un Hüt,
 Wat ik an Spis' un Drank ded' sugen
 Min Lembdag ut dei Böst di rut —
 Nimm, Mudder Ird', wat du ded'st bugen!

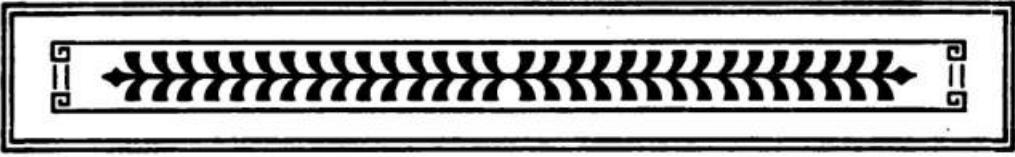
Treck, Badder Hében, trög din Hänn'n,
 Dei mi so langsam hemm'n trechtstentscht,¹⁾
 Un up min Seel hemm'n spelt ahn Enn'n
 Lis', hett dei Dag so dull uck brentscht.²⁾
 Treck, Badder Hében, trög din Hänn'n!

Mi sünd jo all min Saiten sprungen,
 Stumm wör dat Hart, dei Tung müß mit.
 Wat ik heff seggt, wat ik heff sungen,
 Steiht jo in Bäufer, swart up witt —
 Sünd mi uck all min Saiten sprungen.

Lat' nu dei Fidel ruhig liggen — —
 Wer weit, wer sei mal wedder weckt,
 Un an ehr denn deit daun sin Dingen,
 Un nige Saiten ruppertreckt —
 Lat' man dei Fidel ruhig liggen!

¹⁾ zurecht gestucht, erziehen. ²⁾ wild geberden.

Inholt.

Sib' Hänn'n.

Saur Döp	8
--------------------	---

I. Du.

Korlining	5
Dau, dau	5
Bruthemd	7
Solang' as wi noch singen	7
Dræhnbartel	8
Fud — fud — fud	8
Dicht dorbi	9
Aftellen	10
Begäuschen	11
Dei bösen Lüd'	12
Min Best	13
Swerled	13
Ganz dei ÖL	14
Mahlopen	15
Schrumm — schrumm	16
Fründschast un Leiw	16
Irnshäftig	17
Möllerdirn	18
Hand in Hand	18
Ädern	19
Upbreken	19
Min Säuting	20
Ringel, ringel, Rosentanz	20
Morgen	21
Anning	22
Täuf!	22

Kein Angst!	22
Kumm!	23
As il di seg'	28
Rahdühnung	24
Sommerdag	24
Sommer	25
Gris' un blag' Dgen	26
Aten	26
Sünnenstelen	27
Min Sünn	28
Gier	28
Wur sünd ji	29
För ümmer!	29
Dor	80
Ruter!	84
Pah!	85
Afbludt	86
Frösten	87
Denn nich	88
Glinfläuters	88

II. Sei.

Dei beiden Linn'n	45
Klöden	46
Dei Chaussee	46
Dei leddig Stauhl	47
Smed'fuer	48
Fröm' Gäst	50
Dei roden Husoren	52
Jung Ehlüd'	53
Taufall	54
Söhnunsohlig	55
Starlen Lobal	56
'N natt Joht	57
Unfrut	58
Windbüdel	59
'N Lütten	59
Gaben fig — unnen nids	60

Hellenbessen	61
Drei Döchter	62
Weg hemm'n	68
Grotsnut	64
Stänker	64
Spott	65
Uptrumfen	66
Jöching	66
'R Korn geben	67
Dörch dei Blaum	68
Fridolin	69
Ein Dužend	70
Kududseier	71
Frünn'n	72
Holl di an 'n Tun	73
As 't so geiht	73
Lütt Unrauh	74
Wilegäuschings	75
Dei Kron	76
Giz	77
Geld	78
Snad	78
Verloren	79
För wen?	80
Allein	80
Dei Einsame	81
Geizelbrauder	81
Peter Schlemihl	88
Romantiker	83
Seelenkostfichtigkeit	84
Seelendullnus	85
Sot	85
Füerlad'	86
Barg' un Burn	87
Nalt	88
Kraft	88
Waterjucht	90
Verküllt	90

März	91
Predigt	91
Mudder un Kind	92
Wellen	93
's Nachts	93
Heidbläut	94
Stirnspuppenfall	95
Hans Nijohr	95
Allensfreter	96
Gott lett gräulen	98
Dei arm Schwiegerdochter	99
Schirnsliperdирн	99
Dat Volkslied	101
Dei hübslich Sœhn	102
Kinnerogen	104
Reisen	106
Dei grote Bri	107
Wat säd' hei?	109
Didbul	110
Lötting	111
Frugenßlist	113
Dei lustigen Hemmelßörper	115
Flöhhaz	116
Hei kennt fid	119

III. Jk.

Fri	125
Solang	125
Wur?	126
Dat ewig Licht	127
Weihdag	127
Drömen	128
Fast klen	129
Wes' still!	130
Quellen	131
Heiraten	131
Gaud' Gewissen	132
Dei Dichter	132

Bon Rechts wegen	183
Dag un Nacht	184
Dag'	185
Abendgebet	186
Uppvalen	186
Mummelsee	187
Müggelsee	188
SpeigelS	188
So wenig	189
Sünnerin	140
Nids tau malen	141
Uns' Hund	141
Fetelsri	143
Jakob	144
Weder?	144
Vörbigelungen?	145
Gott Arbeitmann	147
Dei Minschensähn	148
Speigelbild	150
Gott un Minschen	150
Läuwen	151
Dat Leit	152
Leid	153
Drift — Bill	153
Romdiere	154
Ümmer ruhig!	155
Geist	155
Lichten Sinn	156
Taulihrn	157
Grad'dördch	159
Kliben	160
Sammeln	160
Fröden	160
Frünn'n	160
Kritiker X.	160
Ordens	162
Wessel.	162
Phantasie	162

Maaten	162
Wohre Freu	164
Un mine Sehnſucht wüß	165
Gedanken	166
Ideen	168
Ramat	169
Dressur	169
Dogma	170
Kämpfen un nich klagen	170
Seelenappels	171
Warmnis	172
Schenken	172
Schöpfung	173
Drif un Daun	173
Spill un Ernst	174
Utscheiden	175
Blaut	176
Feste!	176
Dat Leben	177
Det Frömdling	177
Kirks	178
Bläugen	178
Si — un bei annern	179
Up Du un Du	181
Verplanten	183
Beamter	185
Blot eins nich	187

IV. Hei.

Hei	189
Gevadder Dod	189
Sachten	191
Det Lilendeiler	192
Lit	194
As 'n Mann	195
Stillnfridag	196
Dalslan	198
So schön	199

Ein Jahr	200
Stratendirm	200
Dei olla Jumfer	201
Gewitternacht	202
Astern	202
Lilienlichter	203
Seelenlustmord	203
Dei Discher	204
Dei letzte Fohrt	205
Anhau	206
Oewerwordin	207
Irdmann	209
Berkämpft	210
Förn Daler un acht	213
Chr Tru	218
Swig still!	219
Dei Wilddeif	221
Schultenmudder	222
Mudder un Sæhn	224
Taudeden	226
Lat' man	228

M119426

PT4849
S44H3

Seemann, A.
Hänn'n.

M119426

PT4849
S44H3

THE UNIVERSITY OF CALIFORNIA LIBRARY

